

Nr 95.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till vapenförordning; given Stockholms slott den 4 mars 1949.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed inhämta riksdagens yttrande över härvid fogade förslag till vapenförordning.

GUSTAF.

Eije Mossberg.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Enligt förslaget skall gällande vapenkungörelse ersättas med en ny författning, som i princip ansluter sig till nuvarande bestämmelser. På åtskilliga punkter föreslås dock ändringar. Vad ammunition beträffar skall sålunda den nya författningen gälla endast handvapenammunition. Ärenden om förvärv av ammunition samt införsel av skjutvapen och ammunition skola decentraliseras. Förvärv av ammunition skall underlättas. I övrigt föreslås bl. a. en närmare reglering av rätten att tillfälligt utlåna skjutvapen liksom av frågan om förvaringen av vapen och ammunition. Ändrade regler föreslås vidare i syfte att nedbringa statens utgifter för inlösen av vapen. Rätt att överklaga vissa beslut skall införas. Dessutom föreslås olika åtgärder i syfte att få till stånd en bättre kontroll över vapeninnehaven samt att stärka skyddet mot missbruk av vapen.

För att åstadkomma en så långt möjligt enhetlig prövning av ansökningar om tillstånd att förvärva och inneha vapen och ammunition skola särskilda tillämpningsföreskrifter utfärdas.

Den nya författningen avses skola träda i kraft den 1 januari 1950.

(Gällande bestämmelser:)

Nr 315.

KUNGL. MAJ:TS

vapenkungörelse;

given Stockholms slott den 22 juni
1934.¹

Om skjutvapen och ammunition.

1 §.

Med skjutvapen förstås i denna kungörelse vapen, med vilket kulor, hagel eller andra projektiler kunna utskjutas medelst krutladdning eller annat drivmedel, vare sig projektilerna äro massiva, fyllda med sprängladdning, tårgas, giftgas eller annat ämne med likartad verkan eller ofyllda.

Lika med skjutvapen anses lösa pipor, eldrör och slutstycken till sådana vapen.

Vad i denna kungörelse stadgas angående skjutvapen äger även tillämpning å apparater eller andra anordningar, vilka beträffande verkan och ändamål äro jämförliga med skjutvapen, såsom lufttorpeder, apparater för gasblåsning och eldsprutor även-

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Förslag

till

vapenförordning.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Med skjutvapen förstås i denna förordning

dels vapen, med vilka kulor, hagel eller andra projektiler kunna utskjutas medelst krutladdning eller annat drivmedel,

dels sådana apparater eller anordningar, vilka beträffande verkan och ändamål äro jämförliga med vapen som nyss nämnts, såsom eldsprutor och apparater för spridande av tår- eller giftgaser eller annat ämne med likartad verkan.

Vad i denna förordning stadgas om skjutvapen äger även tillämpning å lösa slutstycken, eldrör och pipor till skjutvapen, dock ej å instickspipor för kulgevär och pistoler eller andra dylika fickvapen.

¹ Av kungörelsens bestämmelser ha icke medtagits 3 §, 8 §, 11 § 3 stycket, 16 § sista stycket, 18 § 4 stycket, 20 § 3 mom. 1 stycket 3 punkten, 21 §, 23 §, 24 § 1 stycket och 26 § 1, 3 och 4 mom., som sakna motsvarighet i departementsförslaget.

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

som handgranater, bomber, minor och andra dylika effekter, fyllda eller avsedda att fyllas med sprängladdning, tårgas, giftgas eller annat ämne med likartad verkan.

Bestämmelserna i denna kungörelse gälla ej handvapen avsedda för framladdning, skjutapparater för slakt, signaländamål eller linkastning, startpistoler, sådana luft- eller fjäderbössor eller luft- eller fjäderpistoler som äro avsedda för sportändamål eller apparater eller andra anordningar avsedda för nautiskt bruk.

2 §.

Med ammunition förstås i denna kungörelse

1. för skjutvapen varå kungörelsen äger tillämpning avsedda patroner samt kulor och andra projektiler än hagel, vare sig projektilerna äro massiva, fyllda med sprängladdning, tårgas, giftgas eller annat ämne med likartad verkan eller ofyllda;

2. patron- och laddningshylsor för ammunition som under 1. sägs;

3. för ammunition som under 1. sägs eller för apparater eller anordningar varå kungörelsen enligt 1 § tredje och fjärde styckena äger tillämpning avsedda tårgaser, giftgaser, andra ämnen med likartad verkan och brandrör.

Bestämmelserna i denna förordning gälla ej skjutvapen, som gjorts varaktigt obrukbara, eller andra för framladdning avsedda skjutvapen än sådana, som ingå i krigsmaktens utrustning och med dem likartade, ej heller skjutapparater för slakt, signalgivning, livräddning eller dylikt, startpistoler eller sådana luft- eller fjäderbössor eller luft- eller fjäderpistoler, som äro avsedda för målskjutning.

2 §.

Med ammunition förstås i denna förordning

dels patroner och projektiler, avsedda för sådana handvapen, å vilka förordningen äger tillämpning, vare sig projektilerna äro massiva eller fyllda med sprängämne eller annat ämne,

dels tändhattar och andra tändmedel, avsedda för ammunition som nu sagts.

Från förordningens tillämpning undantagas hagel, massiva kulor, hagelpatroner och tändhattar för sådana samt patron- och laddningshylsor utan tändhattar, avsedda för sådana handvapen för vilka förordningen gäller.

(Gällande bestämmelser:)

Utöver vad i denna kungörelse är föreskrivet skall beträffande sådan ammunition som är att hänföra till explosiv vara eller innehåller giftämne gälla vad därom är särskilt stadgat.

Om deklaration och innehav av skjutvapen.

(4 § 1, 2, 3 och 5 styckena.)

Vill någon genom köp, byte, gåva eller annorledes förvärva skjutvapen; eller

vill någon som genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt förvärvar skjutvapen innehava vapnet; eller

vill någon såsom lån eller eljest innehava annan tillhörigt skjutvapen, vare skyldig att hos länsstyrelsen i det län där han har sitt hemvist söka tillstånd att innehava vapnet.

Ansökan beträffande vapen som förvärvas genom arv eller testamen-

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Utöver vad i denna förordning stadgas skall i fråga om ammunition, som tillika är att hänföra till explosiv vara eller innehåller gift, gälla vad därom är föreskrivet i förordningen om explosiva varor och giftstadgan.

3 §.

Med deklarationsbevis förstås i denna förordning bevis om fullgjord deklarationsplikt enligt kungörelsen den 26 juli 1927 (nr 338) med vissa bestämmelser angående skjutvapen och ammunition eller vapenkungörelsen den 22 juni 1934 (nr 315).

4 §.

Om tillverkning av skjutvapen och ammunition är särskilt stadgat.

Om förvärv och innehav av skjutvapen.

5 §.

1 mom. Vill någon genom köp, byte, gåva eller annorledes förvärva skjutvapen; eller

vill någon, som genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt förvärvar skjutvapen, innehava vapnet; eller

vill någon såsom lån eller eljest innehava annan tillhörigt skjutvapen, har han att hos länsstyrelsen i det län, där han har sitt hemvist, söka tillstånd att innehava vapnet. Vad nu stadgats skall ock gälla, där annan än den som yrkesmässigt tillverkar skjutvapen själv vill förfärdiga sådant vapen.

Ansökan beträffande vapen, som förvärvas genom arv eller testamen-

(Gällande bestämmelser:)

te eller på grund av giftorätt skall ingivas inom tre månader från det bouppteckning förrättades eller, där arvskifte eller bodelning erfordras, från det arvskiftet eller bodelningen ägde rum.

Skjutvapen må ej överlätas eller upplätas till annan än den som erhållit tillstånd att innehava vapnet.

Angående skyldighet för den som idkar handel med skjutvapen att söka tillstånd till innehav för försäljning av sådana vapen stadgas i 17 §.

(4 § 4 stycket.)

Utan hinder av vad nu sagts må skjutvapen tillfälligt upplätas i fall, då tillstånd enligt denna kungörelse meddelats, till användande för samma ändamål som det för vilket tillståndet lämnats och i annat fall för jakt- eller sportändamål.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

te eller på grund av giftorätt, skall ingivas så snart ske kan och sist inom tre månader från det bouppteckning förrättades eller, där arvskifte eller bodelning erfordras, från det arvskiftet eller bodelningen ägde rum.

Angående skyldighet för dödsbo, i vilket finnes skjutvapen, att om vapnet göra anmälan till polismyndigheten i orten stadgas i 19 §.

2 mom. Skjutvapen må ej överlätas eller upplätas till annan än den som på grund av tillstånd äger innehava vapnet.

3 mom. Om rätt för handlande att för försäljning förvärva och innehava skjutvapen stadgas i 29 §.

6 §.

Utan hinder av vad i 5 § 1 och 2 mom. stadgas må den, som är berättigad att innehava skjutvapen, för kortare tid, högst två veckor, utlåna vapnet för samma ändamål som tillståndet avser eller, där vapnet innehaves på grund av deklara-tionsbevis, för jakt eller övnings- eller tävlingsskjutning. Utlåning må dock ej ske till den som ej fyllt sexton år eller som upplåtaren veterligt fått skjutvapen dömt förverkat eller meddelat tillstånd till innehav av skjutvapen återkallat eller förbjudits att innehava sådant vapen, ej heller till person, som skäligen kan antagas komma att missbruka vapnet.

Vid upplåtelse som i första stycket sägs skall, såvida ej vapnet är avsett att användas endast i upplåtarens närvaro, upplåtaren till låntagaren överlämna avskrift av sitt tillstånds- eller deklara-tionsbevis, försedd med påskrift om utlåningen,

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

låntagarens namn, födelsetid och hemvist samt den tid och det ändamål upplåtelsen avser. Tillhör låntagaren upplåtarens familj, äger upplåtaren dock i stället för sådan handling till låntagaren överlämna sitt tillstånds- eller deklarationsbevis.

Tillstånd enligt 5 § erfordras ej heller, där den som är berättigad att innehava skjutvapen vill utbyta försliten eller eljest otjänlig vapendel som avses i 1 § andra stycket mot ny sådan av samma modell, såframt bytet sker hos den som äger tillverka eller idka handel med skjutvapen eller hos kronans förråd. Utbytet må ej äga rum, med mindre vapeninnehavaren företer sitt tillstånds- eller deklarationsbevis rörande vapnet.

Om sammanslutnings rätt att utlåna vapen stadgas i 9 §.

5 §.

Ansökan om tillstånd att innehava skjutvapen skall innehålla upplysning om det ändamål för vilket sökanden ämnar använda vapnet samt angående de omständigheter han vill åberopa till utredning om behovet för honom att innehava vapnet. Därjämte skall ansökningen innehålla sådana uppgifter som avses i 7 § första stycket 2. och 3.

7 §.

Ansökan om tillstånd att innehava skjutvapen skall innehålla upplysning om det ändamål, för vilket sökanden ämnar använda vapnet, samt de omständigheter han vill åberopa till utredning om behovet för honom att innehava vapnet. Ansökningen skall vidare innehålla uppgift om sökandens namn, födelsetid, yrke och hemvist, överlåtarens eller upplåtarens namn, yrke och hemvist samt vapnets beteckning och kaliber. I ansökningen skall därjämte angivas det antal och slag skjutvapen sökanden innehar.

Är fråga om överlåtelse av vapen från annan än vapenhandlare bör vid ansökningen fogas överlåtarens tillstånds- eller deklarationsbevis rörande vapnet.

(Gällande bestämmelser:)

Ansökningen ingives till myndighet som i 3 § andra stycket sägs. Myndigheten skall, där fråga ej är om Stockholm, insända ansökningen jämte eget yttrande till länsstyrelsen.

6 §.

Tillstånd att innehava skjutvapen må meddelas allenast enskild person, som för visst ändamål finnes vara i behov av vapnet samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma. Är fråga om pistol eller annat dylikt fickvapen, må tillstånd ej meddelas, med mindre synnerliga skäl därtill äro.

Avser ansökan jaktvapen eller vapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde och har vapnet förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, må tillstånd att innehava vapnet meddelas ändock att sökanden ej finnes vara i behov av vapnet.

Är sökanden omyndig, erfordras samtycke till innehavet av den som enligt lag har att sörja för hans person.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Ansökningen ingives i Stockholm till överståthållarämbetet och i övriga delar av riket till polismyndigheten i orten; dock må den som tillhör den nomadiserande lappbefolkningen i stället ingiva ansökningen till lappfogden.

Myndighet som mottagit ansökningen skall, där fråga ej är om Stockholm, insända densamma jämte eget yttrande till länsstyrelsen.

8 §.

1 mom. Tillstånd att innehava skjutvapen må meddelas endast enskild person, som finnes vara i behov av vapnet samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma. Är fråga om pistol eller annat dylikt fickvapen, må tillstånd ej meddelas, med mindre synnerliga skäl äro därtill.

2 mom. Där länsstyrelsen i särskilt fall ej annat förordnar, vare tillstånd att innehava skjutvapen förfallet, såframt vapnet ej förvärvats inom sex månader från dagen för tillståndets meddelande.

Den som ej före utgången av tid som nu sagts förvärvat vapnet, skall sist inom en månad därefter skriftligen underrätta den länsstyrelse som meddelat tillståndet.

(28 § 4 stycket 1 punkten — återstoden återgiven mot 25 § — 3 och 4 punkterna samt 5 stycket.)

Stadgandena i 6 och 14 §§, att tillstånd till innehav av skjutvapen och

9 §.

Utan hinder av stadgandet i 8 § 1 mom., att tillstånd till innehav av

(Gällande bestämmelser:)

förvärv av ammunition må meddelas allenast enskild person, äga ej tillämpning å förening, tillhörande det av staten kontrollerade frivilliga skytteväsendet, — — —. Medlem av sådan förening må vid bärande av skjutvapen, som föreningen tillfälligt upplåtit till honom, i stället för det för föreningen utfärdade deklara-tions- eller tillståndsbeviset rörande vapnet medföra ett av föreningen utfärdat intyg, att vapnet blivit till honom såsom medlem av föreningen upplåtet. Intyg som sist sagts skall innehålla uppgift om vapnets beteckning, kaliber och tillverkningsnummer samt vapeninnehavarens fullständiga namn, födelsedag, yrke och hemvist ävensom den tid och det ändamål, varför upplåtelsen skett.

Vad i nästföregående stycke stadgas skall jämväl äga tillämpning å centralförbundet för befälsutbildning, frivilliga automobilkåren, sjövärnskåren, frivilliga motorcykelkåren, svenska röda korset, svenska blå stjärnan och riksförbundet Sveriges lottakårer.

7 §.

Över meddelat tillstånd att innehåva skjutvapen skall bevis utfärdas. Beviset skall innehålla

1. löpande nummer å beviset och dagen för dess utfärdande;
2. sökandens fullständiga namn, födelsedag, yrke och hemvist samt

(Kungl. Maj:ts förslag:)

skjutvapen må meddelas endast enskild person, må sådant tillstånd beviljas skytteförbund och skytteföreningar tillhörande det frivilliga statskontrollerade skytteväsendet, svenska pistolskytteförbundet, svenska sportskytteförbundet och svenska jägareförbundet samt till dessa förbund anslutna föreningar.

Sammanslutning som nu sagts må för övning eller tävling för den tid och på de villkor i övrigt, som styrelsen bestämmer, till medlem utlåna skjutvapen, som av sammanslutningen innehaves. Vid sådan utlåning skall, därest vapnet ej är avsett att användas endast i närvaro av funktionär hos sammanslutningen, till låntagaren överlämnas intyg, innehållande uppgift om att vapnet utlånats till honom såsom medlem av sammanslutningen, vapnets beteckning, kaliber och tillverkningsnummer, låntagarens namn, födelse-tid och hemvist samt den tid och det ändamål utlåningen avser.

Vad i denna paragraf stadgas gäller även i fråga om centralförbundet för befälsutbildning, frivilliga automobilkåren, frivilliga motorcykelkåren, svenska röda korset, svenska blå stjärnan och riksförbundet Sveriges lottakårer, så ock annan sammanslutning, beträffande vilken Kungl. Maj:t förordnat därom.

10 §.

Över meddelat tillstånd att innehåva skjutvapen skall bevis utfärdas.

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

överlåtarens eller upplåtarens fullständiga namn, yrke och hemvist;

3. vapnets beteckning och kaliber;

4. uppgift om det ändamål, för vilket sökanden erhållit tillstånd att innehava vapnet.

Tillståndsbevis skall, där fråga är om köp eller därmed efter vad i 4 § sägs likställt fång eller om lån eller annan upplåtelse, utfärdas i två exemplar, det ena försett med påskrift att det utgör duplett. Skjutvapen må ej av överlåtare eller upplåtare utlämnas, med mindre dupletten senast vid utlämnandet tillställas honom.

Är fråga om köp eller därmed enligt 5 § 1 mom. likställt fång eller om lån eller annan upplåtelse, skall beviset utfärdas i två exemplar, det ena försett med påskrift att det utgör duplett.

Vapnet må ej av överlåtare eller upplåtare utlämnas, med mindre dupletten av tillståndsbeviset senast vid utlämnandet tillställas honom.

11 §.

Vill den som är berättigad att innehava skjutvapen vidtaga sådan förändring av vapnet, att det erhåller annan kaliber än vad i tillstånds- eller deklarationsbeviset anges, eller vidtaga annan väsentlig förändring i syfte att öka vapnets användbarhet för annat ändamål än det för vilket vapnet huvudsakligen är avsett, har han att söka tillstånd därtill hos länsstyrelsen i det län, där han har sitt hemvist. Därvid skola bestämmelserna i 7, 8 och 10 §§ i tillämpliga delar gälla.

12 §.

Envar som för egen eller annans räkning innehar skjutvapen är skyldig att taga sådan vård om vapnet, att det ej åtkommes av obehörig.

Vapen, som innehaves av sammanslutning som avses i 9 §, må icke förvaras i skyttepaviljong eller annan liknande lokal, med mindre polismyndigheten i den ort, där lokalen är belägen, godkänt densamma.

Över sammanslutningens innehav

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

av vapen och deras behöriga förvaring skall styrelsen utöva erforderlig kontroll.

13 §.

Finner nykterhetsnämnd att rätten för viss person att innehava skjutvapen bör omprövas till följd av dennes alkoholmissbruk, åligger det nämnden att därom ofördröjligen underrätta polismyndigheten.

9 §.

När skäl därtill äro, må länsstyrelse återkalla meddelat tillstånd att innehava skjutvapen eller meddela förbud mot fortsatt innehav av sådant vapen. Har annan länsstyrelse eller myndighet, lydande under sådan länsstyrelse, meddelat tillstånd till innehav av vapnet eller mottagit deklaration rörande vapnet, skall uppgift om återkallelsen eller förbudet lämnas till samma länsstyrelse.

14 §.

Länsstyrelse må återkalla tillstånd att innehava skjutvapen eller, där fråga är om deklarerat vapen, meddela förbud mot fortsatt innehav av vapnet, därest innehavaren ådagalagt sådana egenskaper, att han icke vidare bör betros med att innehava skjutvapen, eller till följd av sjukdom, alkoholmissbruk eller dylikt finnes olämplig att innehava sådant vapen eller därest eljest skälig anledning förekommer därtill. Har vederbörande sitt hemvist inom annan länsstyrelses område, skall denna länsstyrelse underrättas om återkallelsen eller förbudet.

(10 § 1 stycket.)

Avslås ansökan om tillstånd att innehava skjutvapen, som förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt; eller

återkallas meddelat tillstånd att innehava skjutvapen; eller

meddelas förbud mot innehav av sådant vapen,

skall vapnet avlämnas till myndighet som i 3 § andra stycket sägs eller till den som myndigheten bestämmer.

15 §.

Där tillstånd att innehava vapen återkallats eller förbud mot innehav av vapen meddelats, åligger det efter anmaning innehavaren att till myndighet som i 7 § tredje stycket sägs eller till den, som myndigheten bestämmer, ofördröjligen avlämna vapnet jämte till detsamma hörande ammunition, så ock tillstånds- eller deklara-tionsbeviset rörande vapnet. Det åligger den, till vilken vapnet och ammunitionen sålunda överlämnats,

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

att förvara egendomen på betryggande sätt.

(10 § 2 stycket.)

Vapnet skall förvaras under lås och på säkert ställe samt, där det ej förklaras förverkat, inlösas av kronan enligt grunder, som av Kungl. Maj:t bestämmas. Inlösen skall dock ej ske, där vapnet tillhör annan än innehavaren och ägaren själv vill innehava vapnet samt är därtill berättigad. I sådant fall skall vapnet överlämnas till honom.

16 §.

Vapen och ammunition, som avlämnats efter vad i 15 § sägs, skola, sedan beslutet om återkallelsen eller förbudet vunnit laga kraft, av kronan inlösas, såvida ej egendomen jämlikt 36 § förklaras förverkad eller innehavaren sist inom tre månader från delfåendet av beslutet eller inom den längre tid länsstyrelsen i särskilt fall bestämmer hos myndighet som i 7 § tredje stycket sägs styrker, att egendomen överlåtits till någon som äger innehava densamma eller att egendomen eljest tillhör annan än innehavaren och ägaren själv är berättigad att innehava densamma. I sådant fall skall vapnet och ammunitionen överlämnas till honom.

Länsstyrelsen fastställer det värde, efter vilket inlösen skall ske. Där ej särskilda skäl till annat föranleda, skall värdet beräknas efter det pris, som kan påräknas vid försäljning till den som idkar handel med vapen eller ammunition.

Innan länsstyrelsen företager värdering som nu sagts, skall länsstyrelsen lämna egendomens ägare tillfälle att inkomma med den utredning, som finnes erforderlig för att styrka egendomens värde. Sedan detta fastställts, skall lösensumman genom länsstyrelsens försorg utbetalas till egendomens ägare.

Med vapen som inlösts skall förfaras på sätt länsstyrelsen bestämmer.

Med vapen och ammunition som inlösts skall förfaras på sätt därom är särskilt föreskrivet.

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

För värdering som i andra stycket sägs må länsstyrelsen anlita sakkunnig myndighet eller sakkunnig enskild person. Åt enskild person, som biträtt vid värderingen, äger länsstyrelsen av statsmedel utbetala skälig ersättning.

(Jfr 10 §, återgiven mot 15 och 16 §§.)

17 §.

Har ansökan om tillstånd att innehava vapen, som förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, avslagits, skall vad i 15 och 16 §§ stadgas äga motsvarande tillämpning, såframt sökanden ej sist inom tre månader från delfåendet av avslagsbeslutet eller inom den längre tid länsstyrelsen i särskilt fall bestämmer hos myndighet som i 7 § tredje stycket sägs eller hos den, som myndigheten bestämmer, styrker, att egendomen överlåtits till någon som äger innehava densamma eller gjorts varaktigt obrukbar.

(11 § 1, 2, 5 och 4 styckena.)

18 §.

Den som bär skjutvapen skall medföra deklara-tions- eller tillståndsbevis för att på tillsägelse av polisman uppvisas. Företes ej sådant bevis, må vapnet av polismannen omhändertagas; dock äger den som burit vapnet hos polismannen eller polismyndigheten i orten återbekomma detsamma, därest han inom en vecka visar att han var berättigad att innehava vapnet.

Har å jaktkort eller jaktpass i den ordning därom finnes särskilt stadgat verkställts anteckning om att kort- eller passinnehavaren för myn-

1 mom. Den som bär skjutvapen skall medföra tillstånds- eller deklara-tionsbevis eller, om han åberopar tillfällig upplåtelse och upplåtaren ej är närvarande, sådan handling som i 6 § andra stycket, 9 § andra stycket eller 31 § tredje stycket sägs. Beträffande jaktvapen må i stället för tillstånds- eller deklara-tionsbevis medföras jaktkort eller jaktpass, försett med anteckning enligt 6 § kungörelsen den 3 juni 1938 (nr 282) angående utfärdande av jaktkort och jaktpass m. m. Företes ej på tillsägelse av polisman bevis eller hand-

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

dighet, som utfärdat jaktkortet eller jaktpasset, företett gällande deklara-tions- eller tillståndsbevis rörande visst eller vissa jaktgevär, skall den som bär sådant vapen anses hava fullgjort vad honom enligt första punkten i första stycket åligger, där-est han medför och uppvisar med dy-lik anteckning försett jaktkort eller jaktpass.

Har vapen omhändertagits och har i fall som avses i första stycket vap-net ej återlämnats, skall anmälan an-gående omhändertagandet ingivas till länsstyrelsen i länet; och har läns-styrelsen att pröva, huruvida till-stånd att innehava vapnet bör åter-kallas eller förbud mot fortsatt in-nehav därav meddelas. Beslutas ej återkallelse eller förbud, skall vap-net återlämnas.

Kan innehav av skjutvapen antagas vålla fara för missbruk, äger polis-myndighet förordna om vapnets om-händertagande.

ling som här avses, må vapnet av po-lismannen omhändertagas; dock äger den som burit vapnet hos polisman-nen eller polismyndigheten i orten återfå detsamma, därest han inom en vecka styrker att han var berättigad att innehava vapnet.

Återlämnas ej vapnet och är ej fråga om fall som avses i 37 §, skall polismyndigheten skyndsamt under-rätta länsstyrelsen om omhänderta-gandet. Beslutar länsstyrelsen ej återkallelse eller förbud enligt vad i 14 § sägs, skall vapnet återställas.

2 mom. Kan innehav av skjutvapen antagas vålla fara för missbruk, äger polismyndighet besluta om omhän-dertagande av vapnet jämte till det-samma hörande ammunition. Är fa-ran för missbruk så överhängande, att polismyndighetens beslut ej hin-ner avvaktas, äger jämväl polisman omhändertaga vapnet och ammuni-tionen. Har sådan åtgärd vidtagits, åligger det polismannen att därom skyndsamt göra anmälan till polis-myndigheten, som har att pröva hu-ruvida åtgärden skall bestå.

Har beslut som i första stycket sägs meddelats, skall vad i 1 mom. andra stycket stadgas äga motsvara-rande tillämpning.

Angående beslagtagande av vapen och ammunition stadgas i 37 §.

3 mom. Med polisman likställes i denna paragraf med polismanns befo-

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

genhet utrustad person, så ock personal vid tullverket och domänverket samt lappfogde och laptillsynsman.

19 §.

Finnes i avliden persons eller konkursgäldenärs bo skjutvapen, åligger det den som har vård om boet att sist inom tre månader från dödsfallet eller beslutet om egendomsavträde hos polismyndigheten i orten göra skriftlig anmälan om vapnet, innehållande uppgift om vapnets beteckning och kaliber samt den som för boets räkning innehar detsamma. Vad nu stadgats skall dock ej gälla, såvida inom samma tid ansökan om tillstånd att innehava vapnet gjorts enligt 5 §.

20 §.

Där tillstånds- eller deklarationsbevis förstörts eller förkommit eller undergått sådan förändring, att det icke lämpligen kan användas, må efter ansökan hos den myndighet, som utfärdat detsamma, nytt bevis utfärdas. Ansökan skall, där beviset förstörts eller förkommit, innehålla på tro och heder avgiven förklaring om förlusten av beviset. Skulle beviset tillrättakomma, skall detta eller det nya beviset ofördröjligen återställas till den myndighet, som utfärdat detsamma.

Om förvärv av ammunition.

12 §.

Vill någon genom köp, byte, gåva eller annorledes förvärva ammuni-

Om förvärv och innehav av ammunition.

21 §.

1 mom. Vill någon genom köp, byte, gåva eller annorledes förvärva am-

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

tion, vare skyldig att hos länsstyrelsen i det län där han har sitt hemvist söka tillstånd till förvärvet.

munition, har han att söka tillstånd därtill hos polismyndigheten i den ort, där han har sitt hemvist. I Stockholm skall ansökan dock göras hos överståthållarämbetet.

Tillstånd må beviljas allenast den som äger innehava sådant skjutvapen för vilket ammunitionen är avsedd.

Ammunition må ej överlåtas till annan än den som erhållit tillstånd att förvärva ammunitionen.

Vad i denna paragraf sägs äger ej tillämpning, där någon som är berättigad att innehava skjutvapen önskar förvärva hagelpatroner till vapnet eller hylsor för sådana patroner.

2 mom. Utan hinder av vad i 1 mom. stadgas må deltagare i jakt för begagnande under jakten till annan deltagare däri överlåta ammunition till vapen, som denne äger innehava. Vid tillfällig upplåtelse av skjutvapen enligt 6 § må ock upplåtaren till låntagaren överlämna erforderlig ammunition till vapnet.

Om sammanslutnings rätt att överlåta ammunition stadgas i 25 §.

3 mom. Om rätt för handlande att för försäljning förvärva och innehava ammunition stadgas i förordningen om explosiva varor.

Angående skyldighet för den som idkar handel med ammunition att söka tillstånd till förvärv av dylik vara stadgas i 17 §.

13 §.

Ansökan om tillstånd att förvärva ammunition skall innehålla sådana uppgifter som avses i 15 § första stycket 2. och 3. ävensom uppgift om löpande nummer å deklarations- eller tillståndsbevis rörande det skjutvapen för vilket ammunitionen är avsedd samt om den myndighet som utfärdat beviset.

Ansökan ingives till myndighet som i 3 § andra stycket sägs. Myn-

22 §.

Ansökan om tillstånd att förvärva ammunition skall innehålla uppgift om sökandens namn, födelsetid, yrke och hemvist, det slag och den myckenhet ammunition sökanden önskar förvärva samt huruvida förvärvet skall ske hos handlande. I ansökan skall vidare angivas den myndighet, som utfärdat tillstånds- eller deklarationsbeviset rörande det vapen för vilket ammunitionen är av-

(Gällande bestämmelser:)

digheten skall, där fråga ej är om Stockholm, insända ansökningen jämte eget yttrande till länsstyrelsen.

14 §.

Vad i 6 § första stycket första punkten och tredje stycket är stadgat skall äga motsvarande tillämpning beträffande ansökan om tillstånd att förvärva ammunition.

Tillstånd må meddelas allenast för viss tid, högst sex månader.

15 §.

Över meddelat tillstånd att förvärva ammunition skall bevis utfärdas.

Beviset skall innehålla

1. löpande nummer å beviset och dagen för dess utfärdande;
2. sökandens fullständiga namn, födelsedag, yrke och hemvist samt överlåtarens fullständiga namn, yrke och hemvist;
3. det eller de varuslag och den myckenhet därav tillståndet avser;
4. uppgift om den tid tillståndet gäller.

Tillståndsbevis skall utfärdas i två exemplar, det ena försett med påskrift att det utgör duplett. Ammunition må ej av överlåtare utlämnas, med mindre dupletten senast vid utlämnandet tillställes honom.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

sedd, samt numret å beviset och dagen för dess utfärdande.

23 §.

Tillstånd att förvärva ammunition må meddelas endast enskild person, som finnes vara i behov av ammunitionen samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka densamma.

Där ej den tillståndsbeviljande myndigheten i särskilt fall annat bestämmer, gäller tillstånd till förvärv av ammunition ett år från dagen för dess meddelande.

24 §.

Över meddelat tillstånd att förvärva ammunition skall bevis utfärdas.

Tillstånd att förvärva ammunition hos handlande medför, såvida ej annat anges i beviset, rätt att inköpa den ammunition beviset avser hos envar som är berättigad att idka handel med ammunition.

Vid utlämnande av ammunition skall försäljaren å tillståndsbeviset anteckna dagen då utlämnandet sker,

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

det slag och den myckenhet som utlämnats samt säljarens firmanamn. Då den myckenhet tillståndsbeviset avser uttagits, skall beviset överlämnas till försäljaren.

Vad i 20 § sägs skall äga motsvarande tillämpning, därest tillståndsbevis rörande ammunition förstörts eller förkommit.

(28 § 4 stycket 1 och 2 punkterna.)

Stadgandena i 6 och 14 §§, att tillstånd till innehav av skjutvapen och förvärv av ammunition må meddelas allenast enskild person, äga ej tillämpning å förening, tillhörande det av staten kontrollerade frivilliga skytteväsendet, och må sådan förening förvärva ammunition utan hinder därav att föreningen ej själv äger innehava de vapen för vilka ammunitionen är avsedd.

Bestämmelserna i 12 § om förvärv och överlåtelse av ammunition skola ej gälla för det fall att förening som nyss nämnts överlåter ammunition till sina medlemmar.

25 §.

1 mom. Utan hinder av föreskriften i 23 §, att tillstånd att förvärva ammunition må meddelas endast enskild person, må sådant tillstånd beviljas sammanslutning som avses i 9 §. Tillstånd må beviljas även om sammanslutningen ej själv äger innehava de vapen, för vilka ammunitionen är avsedd.

2 mom. Utan hinder av bestämmelserna i 21 § 1 mom. må sammanslutning som i 9 § sägs till sina medlemmar eller till medlem av annan dylik sammanslutning överlåta ammunition att förbrukas vid övnings- eller tävlingsskjutning, som äger rum under sammanslutningens kontroll.

3 mom. Över sammanslutningens innehav av ammunition samt dess behöriga förvaring och förbrukning skall styrelsen utöva erforderlig kontroll.

Genom styrelsens försorg skall föras särskild ammunitionsliggare. I liggaren skola antecknas, i fråga om inköp dagen då ammunitionen mottagits, det slag och den myckenhet som mottagits och säljarens firmanamn samt beträffande överlåtelse dagen då ammunitionen utlämnats

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

och det slag och den myckenhet som utlämnats.

4 mom. Tillståndsbevis rörande sammanslutnings förvärv av ammunition, ammunitionsbyggare och andra handlingar om sammanslutnings överlåtelse av ammunition skola förvaras under två år samt på anmodan hållas tillgängliga för polisman.

26 §.

Ammunition skall förvaras så, att den ej åtkommes av obehörig.

Vad i 12 § andra stycket stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ammunition, som innehaves av sammanslutning som avses i 9 §.

27 §.

Tillstånd att förvärva ammunition må i Stockholm av överståthållarämbetet och i övriga delar av riket av polismyndigheten återkallas, därest tillståndshavaren utan att vara berättigad därtill överlätit eller eljest missbrukat ammunition, som han förvärvat på grund av tillståndet, eller eljest skälig anledning förekommer därtill.

Har tillstånd att innehava vapen återkallats eller förbud mot innehav av vapen meddelats, må länsstyrelsen jämväl återkalla för vapeninnehavaren utfärdat tillstånd rörande ammunition till vapnet.

Därest återkallelse skett, åligger det efter anmaning innehavaren att återställa tillståndsbeviset.

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Om handel med skjutvapen och ammunition.

(16 § 1—4 styckena.)

Vill någon idka handel med skjutvapen, vare skyldig att hos länsstyrelsen i det län där rörelsen skall utövas söka tillstånd därtill.

Tillstånd att idka handel med skjutvapen må ej meddelas annan än den som är berättigad att idka handel i allmänhet samt gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet. Meddelas tillstånd för bolag eller förening, skall för handelsrörelsen finnas en av länsstyrelsen godkänd föreståndare som besitter nämnda egenskaper; och är denne ansvarig för rörelsens behöriga utövande.

Tillstånd må meddelas allenast för viss tid, högst fem år, och skall avse skjutvapen till visst antal och slag som må på en gång innehavas. I beslutet skall angivas den plats där rörelsen får bedrivas.

Har den som idkar handel med skjutvapen avlidit eller råkat i konkurs, åligger det dödsboet eller konkursboet, därest det vill fortsätta rörelsen, att ofördröjligen göra anmälan därom hos länsstyrelsen och tilllika föreslå föreståndare för rörelsen. Godkännes denne av länsstyrelsen, må rörelsen på hans ansvar fortsättas under högst ett år från dödsfallet eller beslutet om egendomsavträdet.

(17 § 1—6 styckena.)

Vill den som idkar handel med skjutvapen för försäljning innehava dylika vapen; eller

vill den som idkar handel med ammunition förvärva sådan vara,

Om handel med skjutvapen.

28 §.

Vill någon idka handel med skjutvapen, har han att söka tillstånd därtill hos länsstyrelsen i det län, där rörelsen skall utövas. Tillstånd må ej meddelas annan än den som är berättigad att idka handel i allmänhet samt gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet. Meddelas tillstånd för bolag eller förening, skall för handelsrörelsen finnas en av länsstyrelsen godkänd föreståndare, som äger nämnda egenskaper. Föreståndaren är ansvarig för rörelsens behöriga utövande. Vid förfall för tillståndshavaren eller föreståndaren må i dennes ställe rörelsen förestås av en av länsstyrelsen godkänd vikarie.

Tillstånd må meddelas endast för viss tid, högst fem år. I beslutet skall angivas det antal och slag vapen, som må på en gång innehavas, samt den plats, där rörelsen må bedrivas.

Har tillståndshavare avlidit eller råkat i konkurs, må utan hinder därav rörelsen fortsättas för dödsboets eller konkursboets räkning under högst ett år från dödsfallet eller första borgenärssammanträdet i konkursen under förutsättning att anmälan göres till länsstyrelsen inom en månad från nämnda tidpunkt och rörelsen förestås av godkänd föreståndare eller vikarie.

29 §.

Tillstånd att idka handel med skjutvapen innefattar tillika rätt för tillståndshavaren att för försäljning förvärva och innehava de vapen tillståndet avser.

(Gällande bestämmelser:)

vare skyldig att hos länsstyrelsen i det län där rörelsen utövas söka tillstånd därtill.

Skjutvapen eller ammunition må ej överlätas och skjutvapen ej heller upplåtas till den som idkar handel med dylik egendom, med mindre han erhållit tillstånd att innehava vapnet eller förvärva ammunitionen.

Ansökan om tillstånd skall innehålla sådana uppgifter som avses under 2. och 3. i nästa stycke samt, där fråga är om skjutvapen, uppgift om antal och slag av de vapen sökanden innehar.

Över meddelat tillstånd att innehava skjutvapen eller förvärva ammunition skall bevis utfärdas. Beviset skall innehålla

1. löpande nummer å beviset och dagen för dess utfärdande;

2. sökandens och överlåtarens eller upplåtarens fullständiga namn, yrke och hemvist;

3. i fråga om skjutvapen vapnens antal och slag samt i fråga om ammunition det eller de varuslag och den myckenhet därav tillståndet avser.

Vad i 7 § andra stycket och 15 § andra stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning.

Bestämmelserna i denna paragraf skola ej gälla beträffande förvärv eller överlåtelse av hagelpatroner eller hylsor för sådana patroner.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Förvärv av skjutvapen som i första stycket sägs skall ske efter skriftlig rekvisition. Rekvisitionen, som skall vara egenhändigt undertecknad av rekvisenten, skall upptaga dagen för rekvisitionen, överlåtarens namn och adress samt de rekviserade vapnens antal, slag och beteckning.

Över rekvisitioner som nu sagts skall handlanden föra särskild inköpsbok. I inköpsboken skola beträffande varje inköp antecknas dagen för rekvisitionen och vapnens mottagande, överlåtarens namn och adress samt vapnens antal och slag, kaliber, fabrikat och tillverkningsnummer. Vid inköpsboken skola fogas kopior av rekvisitioner samt fakturor och andra handlingar rörande de mottagna vapnen. Inköpsboken jämte bilagor skall förvaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes.

Vill den som erhållit tillstånd att idka handel med skjutvapen förvärva vapen som tillståndet avser av annan än den, som är berättigad att tillverka eller idka handel med sådan vara, skall han tillika göra anmälan därom hos polismyndigheten i den ort, där han utövar sin rörelse. I Stockholm skall anmälan dock göras hos överståthållarämbetet. Anmälan skall innehålla uppgift om överlåtarens namn och hemvist, det vapen överlåtelsen avser, den myndighet, som utfärdat det av överlåtaren åberopade tillstånds- eller deklara-tionsbeviset rörande vapnet, samt bevisets nummer och dagen för dess utfärdande. Om överlåtelsen skall polismyndigheten underrätta länsstyrelsen i det län, där överlåtaren har sitt hemvist.

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(16 § 5 stycket.)

Om särskilda skäl därtill äro, må meddelat tillstånd återkallas.

(17 § sista stycket och 18 § sista stycket.)

I fråga om skjutvapen skola föreskrifterna i 9 och 10 §§ samt 11 § fjärde och femte styckena i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Den som idkar handel med skjutvapen eller ammunition vare pliktig att taga sådan vård om skjutvapen eller ammunition som av honom innehavas att de icke äro åtkomliga för obehörig person.

(18 § 1 och 2 styckena samt 3 stycket delvis — återstoden återgiven mot 34 §.)

Den som idkar handel med skjutvapen eller ammunition vare skyldig att över verkställda försäljningar av

30 §.

När särskilda skäl äro därtill, må länsstyrelsen återkalla tillstånd att idka handel med skjutvapen. Därvid äger länsstyrelsen besluta, att vapen som innehaves av handlanden skola inom viss tid avlämnas till polismyndighet eller annan myndighet. Har sådant beslut meddelats, skall vad i 15 och 16 §§ stadgas äga motsvarande tillämpning.

31 §.

I fråga om skjutvapen, som innehaves av handlande, skall vad i 11, 12 och 13 §§ samt 18 § 2 mom. sägs äga motsvarande tillämpning.

Utan hinder av vad i 5 § 1 och 2 mom. samt 21 § 1 mom. stadgas må handlande utlämna skjutvapen på prov till spekulant jämte erforderlig ammunition till vapnet. Därvid skall vad i 6 § första stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

Vid upplåtelse som i andra stycket sägs skall till låntagaren överlämnas intyg, upptagande låntagarens namn, födelsetid, yrke och hemvist, vapnets beteckning och kaliber samt den tid och det ändamål upplåtelsen avser.

32 §.

Handlande är skyldig att över försålda skjutvapen föra anteckningar i särskild försäljningsbok. Rörande

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

dylik egendom föra anteckningar i särskild bok eller i sådan försäljningsbok, varom stadgas i 65 § förordningen den 18 maj 1928 (nr 139) angående explosiva varor. Beträffande varje försäljning skola antecknas

1. dagen för försäljningen;

2. köparens fullständiga namn, yrke och hemvist;

3. i fråga om skjutvapen vapnens antal och slag samt i fråga om ammunition det eller de varuslag och den myckenhet därav försäljningen avsåg;

4. den länsstyrelse, som utfärdat det av köparen återopade tillståndsbeviset, jämte dagen för bevisets utfärdande.

Såsom bilagor skola vid boken fogas dupletter av tillståndsbevisen.

Särskild försäljningsbok skall jämte bilagor förvaras under en tid av minst tio år från den dag sista inskrivningen gjordes — — —.

varje försäljning skola i boken antecknas dagen för försäljningen, köparens namn, yrke och hemvist, vapnens antal och slag, kaliber, fabrikat och tillverkningsnummer, så ock den myndighet, som utfärdat det av köparen återopade tillståndsbeviset, samt bevisets nummer och dagen för dess utfärdande.

Såsom bilagor skola vid försäljningsboken fogas dupletter av köparnas tillståndsbevis.

I fall som avses i 6 § tredje stycket skola i försäljningsboken antecknas — förutom dagen för försäljningen samt köparens namn, yrke och hemvist — den försälda vapendelens art, den myndighet, som utfärdat det av köparen återopade tillstånds- eller deklara-tionsbeviset rörande vapnet, samt bevisets nummer och dagen för dess utfärdande.

Försäljningsboken jämte bilagor skall förvaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes.

33 §.

Det åligger polismyndigheten i orten att tillse, att olaga handel med skjutvapen ej äger rum samt att vapen som innehavas av handlande förvaras på föreskrivet sätt.

Polismyndigheten skall minst en gång årligen låta granska handlandes

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(18 § 3 stycket delvis.)

Särskild försäljningsbok skall jämte bilagor — — — hållas tillgänglig för polismyndighet eller den som är stadd i polismyndighetens ärende.

inköps- och försäljningsböcker jämte bilagor, så ock, då anledning förekommer därtill, hans lager av skjutvapen.

34 §.

Handlande är skyldig att hålla inköps- och försäljningsböckerna jämte bilagor tillgängliga för polisman samt lämna av denne begärda upplysningar om inköpta och försålda skjutvapen samt förefintligt lager av sådana ävensom rörande andra förhållanden, som äro av betydelse för fullgörande av den tillsyn som enligt 33 § åligger polismyndighet. Polisman må ej i vidare mån än som påkallas av tjänstutövningen yppa affärsförhållande, varom han sålunda erhållit kännedom.

Nedlägges rörelsen skola inköps- och försäljningsböckerna jämte bilagor överlämnas till polismyndigheten i orten.

Om införsel till riket av skjutvapen och ammunition.

19 §.

Utan tillstånd av chefen för socialdepartementet må ej någon till riket införa skjutvapen eller ammunition; dock må transitering av sådan egendom äga rum till ort inom riket.

35 §.

1 mom. Utan tillstånd enligt vad nedan sägs må skjutvapen och ammunition ej införas till riket. Om rätt för tillverkare och handlande att till riket införa ammunition skall dock gälla vad härutinnan stadgas i förordningen om explosiva varor.

Tillstånd till införsel meddelas, där fråga är om den som bedriver tillverkning av eller handel med skjutvapen, av länsstyrelsen i det län, där rörelsen utövas, samt eljest av länsstyrelsen i det län, där sökanden har sitt hemvist, eller, om han ej har hemvist i riket, av länsstyrelsen i det

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Har tillstånd att införa skjutvapen meddelats någon, äge han ock innehava vapnet för det ändamål tillståndet avser. Därvid skola bestämmelserna i 8—11 §§ i tillämpliga delar gälla med iakttagande, att där beslut om återkallelse enligt 9 § avser skjutvapen som innehaves på grund av införseltillstånd, uppgift om återkallelsen skall lämnas till chefen för socialdepartementet.

län, där förtullning av varan skall äga rum. Därest någon för deltagande i tävling eller övning, som anordnas av sammanslutning som avses i 9 §, vill införa skjutvapen eller ammunition, må dock tillstånd sökas hos länsstyrelsen i det län, där sammanslutningens styrelse har sitt säte.

Avser ansökan jämväl tillstånd att utan hinder av gällande utförsel-förbud inom viss tid återutföra vapen, som sökanden innehar för personligt bruk, eller ammunition till sådant vapen, ankommer det på länsstyrelsen att även upptaga ansökningen i denna del till prövning.

Beträffande tillstånd till införsel skall vad i 8, 9, 10, 20, 23, 24 och 25 §§ är föreskrivet i tillämpliga delar gälla.

Den som erhållit tillstånd att införa skjutvapen och ammunition äger innehava egendomen för det ändamål tillståndet avser. Rörande innehavet skall vad förut i denna förordning är stadgat om innehav av vapen och ammunition äga motsvarande tillämpning.

Utan hinder av vad ovan i detta moment sägs må skjutvapen och ammunition transiteras till ort inom riket.

2 mom. Skjutvapen och ammunition, som för personligt bruk av resande medföres hit till riket utan att han erhållit föreskrivet tillstånd att införa egendomen, må åter utföras, såvida egendomen i behörig ordning anmälts till tullklarering. Återutföres ej egendomen inom fyra månader efter det den enligt vad i tullstadgan sägs skall anses hava mottagits av tullanstalt eller inom den längre tid

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

generaltullstyrelsen i särskilt fall bestämmer, tillfaller egendomen kronan; och skall med egendomen förfaras i enlighet med vad som är föreskrivet om egendom, som förverkats jämlikt denna förordning.

Ansvarsbestämmelser m. m.

(20 § utom 3 mom. 1 stycket 3 punkten.)

1 mom. Innehar någon skjutvapen utan att vare sig på grund av kungörelsen den 26 juli 1927 (nr 338) eller enligt denna kungörelse hava deklarerat vapnet eller erhållit föreskrivet tillstånd till förvärv eller innehav av vapnet eller till införsel därav; eller

använder någon, med uppenbart missbruk av erhållet tillstånd, skjutvapen för annat ändamål än det som i tillståndsbeviset anges; eller

underlåter innehavare av skjutvapen att, efter vad i 10 § sägs, avlämna vapnet; eller

förvärvar någon ammunition i strid mot vad i 12 eller 17 § sägs,

straffes med dagsböter eller fängelse och have förverkat egendomen.

Har förseelsen skett av förbiseende eller äro omständigheterna eljest synnerligen mildrande, äge rätten pröva, huruvida egendomen skall vara förverkad.

6 mom. Kan egendom som förklarats förverkad ej tillrättaskaffas, skall dess värde gäldas.

36 §.

1 mom. Innehar någon skjutvapen utan att vara berättigad därtill; eller

använder någon, med uppenbart missbruk av sin rätt att innehava skjutvapen, detsamma för annat ändamål än det vartill han är berättigad att använda vapnet; eller

ändrar någon vapen, där enligt 11 § tillstånd härtill erfordras, utan att hava erhållit sådant tillstånd; eller

underlåter innehavare av vapen att, efter vad i 15, 17 eller 30 §§ sägs, avlämna vapnet och ammunition till detsamma; eller

förvärvar någon ammunition i strid mot vad i 21 § sägs,

straffes med dagsböter eller fängelse, och skall egendomen förklaras förverkad till kronan. Har förseelsen skett av förbiseende eller äro eljest särskilda skäl därtill, äger rätten pröva, huruvida egendomen skall vara förverkad. Finnes egendomen ej i behåll, må i stället värdet förklaras förverkat.

Där vapen förklaras förverkat, må

(Gällande bestämmelser:)

2 mom. Överlåter eller upplåter någon skjutvapen i strid mot vad i 4 § tredje och fjärde styckena eller 17 § andra stycket sägs; eller

överlåter någon ammunition i strid mot vad i 12 § tredje och fjärde styckena eller 17 § andra och sjätte styckena sägs,

straffes med dagsböter eller fängelse.

3 mom. Utlämnar överlåtare eller upplåtare skjutvapen eller utlämnar överlåtare ammunition utan att föreskriven duplett av tillståndsbeviset senast vid utlämnandet tillställas honom; eller

medför någon i fall som avses i 11 § första, andra och tredje styckena varken deklarations- eller tillståndsbevis eller, där fråga är om jaktvapen, sådant särskilt bevis som omförmäles i 8 § eller jaktkort eller jaktpass, försett med sådan anteckning som i 11 § andra stycket sägs; eller

— — —

(Kungl. Maj:ts förslag:)

jämväl för detsamma avsedd ammunition som den dömda innehar förklarar förverkad.

2 mom. Överlåter eller upplåter någon vapen eller ammunition i strid mot vad i 5 § 2 mom., 6 § första stycket, 21 § 1 mom. eller 31 § andra stycket sägs; eller

överlåter någon vapen utan rekvisition som i 29 § sägs,

straffes med dagsböter eller fängelse.

3 mom. Utlämnas vapen eller ammunition i strid mot bestämmelserna i 6 § tredje stycket andra punkten, 10 § tredje stycket eller 24 § tredje stycket; eller

åsidosättes i fråga om vapen och ammunition, som innehaves av sammanslutning som avses i 9 §, vad i 12 §, 25 § 3 eller 4 mom. eller 26 § stadgas,

straffes den felande med dagsböter.

4 mom. Bryter någon mot föreskriften i 6 § andra stycket, 9 § andra stycket andra punkten eller 31 § tredje stycket; eller

underlåter innehavare av tillstånds- eller deklarationsbevis att, efter vad i 15 eller 20 § eller 27 § tredje stycket sägs, avlämna beviset; eller

medföres i fall som avses i 18 § 1 mom. ej föreskriven legitimationshandling; eller

fullgöres ej i 19 § stadgad anmälningsskyldighet,

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

straffes med dagsböter.

Visar den som blivit angiven för underlåtenhet att vid bärande av skjutvapen medföra föreskrivet bevis inom en vecka efter det angivelsen blev honom kunnig hos åklagaren, att han vid tiden för förseelsen deklarerat vapnet eller eljest ägde innehava detsamma, och giva omständigheterna vid handen, att förseelsen haft sin grund i förbiseende, vare från ansvar fri.

4 mom. Idkar någon handel med skjutvapen utan att vara berättigad därtill enligt 16 §; eller

innehar den som erhållit tillstånd att idka handel med skjutvapen sådana vapen till större antal eller av annat slag än som angives i tillståndsbeslut enligt 16 §; eller

idkar han handel med skjutvapen å annan plats än tillståndet avser; eller

bryter han eller den som erhållit tillstånd att idka handel med ammunition mot vad i 18 § är stadgat,

straffes med dagsböter.

Den som under tid, då han är ställd under åtal för förseelse som i detta moment sägs, fortsätter samma förseelse skall för varje gång åtal därför anhängiggöras fällas till särskilt ansvar.

5 mom. Inför någon till riket skjutvapen eller ammunition utan att hava erhållit föreskrivet tillstånd därtill, straffes med dagsböter eller fängelse, och vare den olovligen införda egendomen förverkad.

straffes med böter från och med tio till och med trehundra kronor.

Den som ertappats med att bära skjutvapen utan att medföra tillstånds- eller deklarationsbevis eller jaktkort eller jaktpass, försett med anteckning som i 18 § 1 mom. sägs, vare fri från ansvar, därest han inom en vecka därefter hos åklagaren eller den som åklagaren bestämmer styrker, att han vid tiden för förseelsen ägde innehava vapnet, samt omständigheterna giva vid handen, att förseelsen haft sin grund i tillfälligt förbiseende.

5 mom. Idkar någon handel med skjutvapen utan att vara berättigad därtill; eller

åsidosätter den som erhållit tillstånd att idka handel med skjutvapen bestämmelserna i 12 § första stycket eller 29, 32 eller 34 §,

straffes med dagsböter.

6 mom. Inför någon till riket vapen eller ammunition, där enligt 35 § tillstånd härtill erfordras, utan att hava erhållit sådant tillstånd, straffes med dagsböter eller fängelse, och skall den olovligen införda egendomen förklaras förverkad till kronan. Finnes egendomen ej i behåll, må i stället värdet förklaras förverkat.

(Gällande bestämmelser:)

Lika med olovlig införsel anses försök därtill.

Är införsel av skjutvapen eller ammunition belagd med straff enligt gällande bestämmelser om ansvar för olovlig varuinförsel, skola dessa lända till efterrättelse.

7 mom. Fälles den som deklarerat eller erhållit tillstånd att innehava eller till riket införa skjutvapen till ansvar jämlikt 1 mom. och förklaras vapnet förverkat; eller

fälles han till ansvar jämlikt 2 mom. för obehörig överlåtelse eller upplåtelse av vapnet; eller

fälles den som erhållit tillstånd att idka handel med skjutvapen eller ammunition till ansvar jämlikt denna paragraf,

åligger det domstolen att om beslutet underrätta länsstyrelsen i det län där den dömde har sitt hemvist eller, i fall som sist nämnts, där handelsrörelsen utövas.

22 §.

Polisman eller tulltjänsteman, som anträffar egendom vilken skäligen kan antagas vara förverkad enligt 20 § 1 eller 5 mom., eller som påträffar skjutvapen eller ammunition vars ägare icke är känd eller icke kan anträffas, skall taga egendomen i beslag. Äger beslagaren själv anställa åtal, åligger det honom att, där han finner beslaget böra bestå, så snart ske kan väcka talan angående ansvar för brottet eller, då ägaren icke är känd eller icke kan anträffas, göra sådan anmälan som i 23 § sägs. Äger beslagaren icke själv anställa åtal, skall han ofördröjligen göra anmälan om beslaget hos allmänna åklagaren, vilken har att pröva huruvida beslaget skall bestå och, därest beslaget

(Kungl. Maj:ts förslag:)

Lika med olovlig införsel anses försök därtill.

7 mom. Fälles någon till ansvar jämlikt denna paragraf eller har eljest högre rätt avgjort mål, vari underrätt ådömt sådant ansvar, åligger det domstolen att ofördröjligen om beslutet underrätta länsstyrelsen i det län, där den dömde har sitt hemvist, eller, där fråga är om den som idkar handel med skjutvapen eller ammunition, länsstyrelsen i det län, där rörelsen utövas. Enahanda underrättelseplikt åligger domstolen, där någon som övertygats om gärning som avses i denna paragraf förklarats jämlikt 5 kap. 5 § strafflagen ej kunna fällas till ansvar.

37 §.

Påträffar polisman eller tulltjänsteman egendom, som skäligen kan antagas vara förverkad enligt 36 § 1 eller 6 mom., skall han taga egendomen i beslag. Äger han icke själv anställa åtal, skall han ofördröjligen om beslaget göra anmälan hos vederbörande åklagare, vilken har att pröva huruvida beslaget skall bestå.

Vad nu sagts gäller även beträffande med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning, personal vid domänverket, lappfogde och lapptillsynsman.

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

finnes icke böra hävas, vidare förfara på sätt nyss sagts.

Anställes, i fall då ägaren kan anträffas, ej åtal inom en månad från beslaget, vare detsamma förfallet

(25 § 1 stycket, 24 § 2 stycket och 25 § 2 stycket.)

Böter som ådömas enligt denna kungörelse samt egendom som är förverkad ävensom belopp som utgives i stället för dylik egendom tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Har egendom förklarats förverkad genom laga kraft ägande utslag eller är egendom förverkad enligt 23 §, skall därmed förfaras på sätt länsstyrelsen bestämmer.

Skall egendom vara förverkad såväl jämlikt denna kungörelse som jämlikt annan författning, skall beträffande förverkandet vad i sådan författning är stadgat äga tillämpning.

38 §.

Böter, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan.

Med förverkad egendom skall förfaras på sätt därom är särskilt föreskrivet.

Skall egendom vara förverkad såväl jämlikt denna förordning som enligt annan författning, skall beträffande förverkandet gälla vad i sådan författning är stadgat; dock skall i fråga om förfarandet med egendom, som förverkats enligt lagen om straff för olovlig varuinförsel, i stället för bestämmelserna i sagda lag gälla vad som är föreskrivet beträffande egendom, som förverkats jämlikt denna förordning.

Särskilda bestämmelser.

(26 § 2 mom.)

39 §.

2 mom. Hos länsstyrelsen skall därjämte föras förteckning rörande inkomna ansökningar om tillstånd att innehava skjutvapen eller att förvärva ammunition. Sådan förteckning skall innehålla

1. ärendets nummer och dagen då ansökningen inkom;

Hos länsstyrelse, så ock hos polismyndighet i annan ort än Stockholm skall, i enlighet med de närmare föreskrifter Konungen utfärdar, föras register för anteckning av uppgifter rörande ärenden som avses i denna förordning.

(Gällande bestämmelser:)

(Kungl. Maj:ts förslag:)

2. sökandens fullständiga namn, födelsedag, yrke och hemvist samt överlåtarens eller upplåtarens fullständiga namn, yrke och hemvist;

3. i fråga om skjutvapen vapnets beteckning och kaliber samt i fråga om ammunition det eller de varuslag och den myckenhet därav ansökningen avser;

4. dagen för länsstyrelsens beslut, beslutets huvudsakliga innehåll och löpande nummer å tillståndsbevis;

5. uppgift om beslut angående återkallelse av rätt att innehava vapen och om dagen för vapnets avlämnande, där denna är känd;

6. uppgift om underrättelse som jämlikt 20 § 7 mom. lämnats till länsstyrelsen om domstols beslut, varigenom vapnet förklarats förverkat.

27 §.

Över länsstyrelsens beslut i ärende som avses i denna kungörelse må talan ej föras.

(28 § 1—3 styckena.)

Denna kungörelse äger ej tillämpning å kronan, ej heller å statspolis-

40 §.

Polismyndighets beslut må överklagas hos länsstyrelsen sist å trettonde dagen efter det klaganden erhöi del av beslutet.

Över länsstyrelsens beslut i ärende, som avses i 14, 16, 27, 28 eller 30 §, må klagan föras hos Konungen genom besvär, som skola hava inkommit till inrikesdepartementet inom tid som i första stycket sägs.

Talan mot länsstyrelsens beslut i annat ärende än i andra stycket sägs må ej föras.

Polismyndighets och länsstyrelsens beslut lända till efterrättelse utan hinder av besvär, intill dess annorlunda förordnas.

41 §.

1 mom. Denna förordning äger ej tillämpning å kronan, ej heller å

(Gällande bestämmelser:)

intendenten och polischef i stad eller på landet samt dem överordnade myndigheter.

Bestämmelserna i 4 § äga ej tillämpning å överlåtelse eller upplåtelse från kronan eller polismyndighet som i första stycket sägs till statens befattningshavare eller person tillhörande försvars- eller polisväsendet såvitt angår tjänstevapen; och äger befattningshavare eller person som nu nämnts utan tillstånd varom i 12 § stadgas från kronan eller polismyndighet som i första stycket sägs förvärva ammunition till sådant vapen.

Föreskrifterna i 3 samt 9—11 §§ gälla ej tjänstevapen som innehavas av statens befattningshavare eller person tillhörande försvars- eller polisväsendet.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

statspolisintendenten, polischef och civilförsvarschef samt dem överordnade myndigheter.

2 mom. Vad i 5 § stadgas skall ej gälla beträffande överlåtelse eller upplåtelse till statens befattningshavare eller person tillhörande försvars-, civilförsvars- eller polisväsendet av sådant vapen, som vederbörande enligt utfärdade föreskrifter är skyldig att innehava för tjänsten, därest överlåtelsen eller upplåtelsen sker från kronan eller myndighet som i 1 mom. sägs, och ej heller å överlåtelse eller upplåtelse av vapen från kronan till sammanslutning, beträffande vilken Kungl. Maj:t förordnat därom, eller till den som för kronans räkning tillverkar krigsmateriel. I fall som nu nämnts äger vederbörande vapeninnehavare jämväl utan tillstånd varom stadgas i 21 § från kronan eller myndighet som i 1 mom. sägs förvärva erforderlig ammunition till vapnet.

Vill den som frånträder tjänst, varmed följt skyldighet att innehava tjänstevapen, därefter innehava vapnet, skall han söka tillstånd därtill enligt vad i 5 § är stadgat. Avslås ansökningen, skall vad i 17 § är föreskrivet äga motsvarande tillämpning.

3 mom. Föreskrifterna i 11 och 14—18 §§ gälla ej innehav av vapen och ammunition som avses i 2 mom. första stycket.

42 §.

Närmare föreskrifter angående tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning meddelas av Konungen.

(Gällande bestämmelser:)

Denna kungörelse länder till efter-
rättelse från och med den 1 juli 1934;

— — —.

(Departementsförslaget:)

Denna förordning träder i kraft
den 1 januari 1950, då vapenkungö-
relsen den 22 juni 1934 (nr 315) och
kungörelsen samma dag (nr 316) om
inlösen av skjutvapen enligt vapen-
kungörelsen skola upphöra att gälla.

Innehar någon den 1 januari 1950
skjutvapen utan att vare sig på grund
av kungörelsen den 26 juli 1927 (nr
338) eller vapenkungörelsen hava
deklarerat eller erhållit föreskrivet
tillstånd att förvärva, innehava eller
införa vapnet är han skyldig att se-
nast den 31 mars 1950 söka tillstånd
att innehava detsamma efter vad i
denna förordning stadgas. Har sådan
ansökan gjorts senast sistnämnda
dag, vare han fri från ansvar för det
han innehaft vapnet utan att hava
varit berättigad därtill. Vad sist
sagts skall dock ej gälla, där åtal
väckts före den 1 januari 1950.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 mars 1949.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDEŃ, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, försvars-, finans- och handelsdepartementen anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Mossberg, fråga om *revision av gällande vapenkungörelse* samt anför därvid följande.

Inledning.

Alltsedan slutet av det första världskriget ha i vårt land skjutvapen och ammunition varit underkastade viss kontroll från det allmännas sida. Den första författningen i ämnet utfärdades år 1918 och innefattade bl. a. förbud mot försäljning eller annan överlåtelse av skjutvapen och ammunition till annan än den som erhållit vederbörligt tillstånd till förvärvet. Denna förordning ägde liksom de därefter utfärdade vapenförfattningarna begränsad giltighetstid. Genom kungörelse den 26 juli 1927 (nr 338) med vissa bestämmelser angående skjutvapen och ammunition avlöstes det provisoriska systemet och ersattes med bestämmelser av definitiv natur. Kungörelsen gällde till den 1 juli 1934, då den efterträddes av den nu gällande vapenkungörelsen den 22 juni 1934 (nr 315).

Vid olika tillfällen ha från skilda håll yrkanden framförts om att vapenkungörelsen borde omarbetas. Med anledning därav uppdrog Kungl. Maj:t den 27 oktober 1944 åt numera byråchefen Erik Sjöholm att inom socialdepartementet verkställa en allmän översyn av vapenkungörelsen samt framlägga därav föranlett förslag. Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande samma dag tillkallades landssekreteraren i Gävleborgs län Gösta Finngård, överstelöjtnanten vid fälttygkåren Arthur von Schmalensée, jaktvårdskonsulenten i Stockholms stad och län, ryttmästaren Berno von Bornstedt, landsfiskalen i Tumba distrikt Sven Wadenius och stadsfiskalen i Kristianstad Ruben Stenvik att såsom experter biträda den sakkunnige vid utredningen. Den 30 november 1945 avlämnade utredningsmannen betänkande med förslag till ny vapenkungörelse.

Förslaget ansluter sig i princip till nu gällande vapenkungörelse. Liksom hittills skall sålunda för innehav och förvärv av skjutvapen och ammuni-

tion fordras länsstyrelsens tillstånd. Åtskilliga ändringar föreslås dock. Dessa gå i allmänhet ut på att åstadkomma en bättre kontroll över vapeninnehaven samt att stärka skyddet mot missbruk av skjutvapen. Bland förslagens detaljer kan nämnas, att vissa lättnader förordas i fråga om förvärv av ammunition. Särskilda tillämpningsföreskrifter avses skola utfärdas i syfte bl. a. att erhålla en mera enhetlig och rationell prövning av licensansökningar om såväl vapen som ammunition.

Betänkandet har remissbehandlats i vanlig ordning. I yttrandena har man allmänt uttalat sig för att en ny vapenförfattning borde utfärdas i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag.

Vid ärendets fortsatta beredning inom socialdepartementet ansågs frågan om en revision av gällande vapenförfattning böra anstå till dess de inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga för revision av förordningen angående explosiva varor avgivit sitt betänkande. Dessa sakkunniga ha sedermera med skrivelse den 17 november 1947 avlämnat betänkande med förslag till ny förordning angående explosiva varor m. m. (SOU 1948: 8). Enligt förslaget skola bl. a. vapenkungörelsens bestämmelser om ammunition överföras till den nya förordningen. Vidare skall handläggningen av ärenden rörande förvärv av handvapenammunition överflyttas från länsstyrelserna till de lokala polismyndigheterna.

Vid remissbehandlingen av de sakkunnigas betänkande ha olika meningar uttalats beträffande förslaget att överföra vapenkungörelsens bestämmelser om ammunition till den föreslagna nya förordningen angående explosiva varor. Däremot har man allmänt gillat den föreslagna decentraliseringen av ammunitionens ärendena.

För egen del anser jag, att den nuvarande vapenkungörelsen bör ersättas med en helt ny författning samt att denna i huvudsak bör utformas enligt vapenutredningens förslag. Den nya vapenförfattningen bör dock enligt min mening endast avse ammunition för handvapen, medan annan ammunition bör regleras i den föreslagna förordningen angående explosiva varor. I fråga om ordningen för handläggningen av ärenden rörande förvärv av handvapenammunition ansluter jag mig emellertid i princip helt till de explosivvarusakkunnigas förslag.

I det följande lämnas en närmare redogörelse för ärendet.

I. Grunderna för en reviderad vapenförfattning.

Gällande bestämmelser.

Nuvarande vapenkungörelsens huvudsyfte är liksom dess närmaste föregångares att hindra missbruk av skjutvapen till fara för innehavaren eller annan person, för allmän ordning eller säkerhet eller för stats- och rättsordningen. Beträffande de viktigaste bestämmelserna i kungörelsen må framhållas följande.

I 1 och 2 §§ klargöres till en början vad i kungörelsen förstås med skjutvapen och ammunition. Med *skjutvapen* avses vapen, med vilket kulor, hagel eller andra projektiler kunna utskjutas medelst krutladdning eller annat drivmedel. Med skjutvapen likställas pipor, eldrör och slutstycken till sådana vapen. Vad i kungörelsen stadgas angående skjutvapen äger även tillämpning å apparater eller andra anordningar, vilka beträffande verkan och ändamål äro jämförliga med skjutvapen, såsom lufttorpeder, apparater för gasblåsning och eldsprutor ävensom handgranater, bomber, minor och andra dylika effekter. Bestämmelserna gälla ej handvapen, avsedda för framladdning, skjutapparater för slakt, signaländamål eller linkastning, startpistoler, sådana luft- eller fjäderbössor eller luft- eller fjäderpistoler, som äro avsedda för sportändamål, eller apparater eller andra anordningar för nautiskt bruk.

Med *ammunition* förstås dels patroner samt kulor och andra projektiler än hagel avsedda för skjutvapen varå kungörelsen äger tillämpning, dels patron- och laddningshylsor för ammunition som nu nämnts, dels för dylik ammunition eller för sådana apparater eller anordningar, vilka enligt kungörelsen hänföras till skjutvapen, avsedda tårgaser, giftgaser, andra ämnen med likartad verkan och brandrör.

4 § vapenkungörelsen innehåller huvudbestämmelserna rörande *innehav av skjutvapen*. Den som vill förvärva vapen genom »köp, byte, gåva eller annorledes» eller inneha vapen, som han förvärvat genom arv, testamente eller på grund av giftorätt, eller såsom lån eller som eljest vill inneha annan tillhörigt vapen, skall söka tillstånd därtill hos länsstyrelsen. Såsom allmän regel stadgas, att vapen ej må överlåtas eller upplåtas till annan än den som erhållit tillstånd att inneha detsamma. Från denna regel medges dock visst undantag beträffande tillfällig upplåtelse av vapen. I fråga om handlandes vapeninnehav gälla särskilda regler. Enligt 6 § må tillstånd att inneha vapen meddelas allenast *enskild person*, som för visst ändamål finnes vara i behov av vapnet samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma. I fråga om pistol eller annat fickvapen må tillstånd ej meddelas, med mindre synnerliga skäl äro därtill. Avser ansökan jaktvapen eller vapen, som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde, och har vapnet förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, må dock tillstånd meddelas, oaktat sökanden ej finnes vara i behov av vapnet.

Enligt 9 § äger länsstyrelse återkalla tillstånd att inneha vapen eller meddela förbud mot fortsatt innehav av vapen. Avslås ansökan om tillstånd att inneha vapen, som förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt eller återkallas meddelad vapenlicens eller meddelas förbud mot innehav av vapen, skall enligt 10 § vapnet inlösas av kronan.

I 12 § meddelas grundläggande bestämmelser om *förvärv av ammunition*. Härför fordras tillstånd av länsstyrelsen. Tillstånd må beviljas endast den som äger inneha sådant skjutvapen, för vilket ammunitionen är avsedd. Ammunitionen må ej överlåtas till annan än den som fått tillstånd att för-

värva densamma. Tillstånd fordras dock ej, där någon som är berättigad att inneha skjutvapen önskar förvärva hagelpatroner till vapnet eller hylsor till sådana patroner. Särskilda regler gälla för handlandes ammunitionsförvärv.

I fråga om sådan ammunition, som är att hänföra till explosiv vara, gälla därjämte bestämmelserna i *förordningen angående explosiva varor*. Enligt denna författning fordras som regel länsstyrelsens tillstånd för innehav av explosiv vara, varvid föreskrifter även skola meddelas rörande varans förvaring. Från denna regel stadgas dock vissa undantag. Enligt 55 § 1 mom. förordningen må sålunda envar utan tillstånd inneha bl. a. högst 4 kg krut och 40 kg ammunition för handvapen.

Förordningen uppställer även en viss allmän vårdnadsplikt för innehavare av explosiv vara. Sålunda stadgas, att sådan vara skall förvaras under lås, så att den icke är åtkomlig för obehöriga, och i övrigt så, att den icke är utsatt för att antändas eller bringas till explosion (43 §). Vidare föreskrives, att envar som innehar explosiv vara är ansvarig för vården och behöriga användningen därav (41 §). Åsidosättande av dessa bestämmelser straffas med böter.

16—18 §§ vapenkungörelsen innehålla bestämmelser om *handel med skjutvapen och ammunition*. Den som vill idka handel med vapen skall hos länsstyrelsen i det län, där rörelsen skall utövas, söka tillstånd därtill. Såsom särskild kvalifikation för erhållande av tillstånd uppställs, att sökanden gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet. Tillstånd må meddelas allenast för viss tid, högst fem år, och skall avse vapen till visst antal och slag, som må på en gång innehavas. Om särskilda skäl äro därtill, må meddelat tillstånd återkallas.

I fråga om tillstånd till handel med ammunition hänvisar vapenkungörelsen till vad därom är särskilt stadgat. Härmed åsyftas bestämmelserna i 5 kap. förordningen angående explosiva varor. Dessa överensstämman i huvudsak med vapenkungörelsens föreskrifter om handel med skjutvapen. För behörighet att idka handel med ammunition fordras sålunda i allmänhet länsstyrelsens tillstånd. Nämnda kapitel innehåller därjämte bl. a. bestämmelser om förvaring av explosiv vara, som handlande är berättigad att inneha.

Enligt 17 § vapenkungörelsen åligger det den som fått tillstånd att idka handel med skjutvapen och ammunition att hos länsstyrelsen söka tillstånd att för försäljning inneha de vapen och förvärva den ammunition, varmed han ämnar driva handel. Vapen eller ammunition må ej överlåtas till den som idkar handel med dylik egendom, med mindre han fått tillstånd att inneha vapnet eller förvärva ammunitionen. I 18 § meddelas vissa kontrollföreskrifter rörande försäljningen.

Beträffande *införsel till riket av skjutvapen och ammunition* fordras enligt 19 § tillstånd av chefen för inrikesdepartementet med rätt för den som fått tillstånd att även inneha vapnet för det ändamål tillståndet avser.

20 § upptager *straffbestämmelser* för olovligt innehav av skjutvapen och

förvärv av ammunition, för obehörig överlåtelse eller upplåtelse av vapen eller överlåtelse av ammunition, för olovlig införsel av sådan egendom m. m. samt föreskrifter om förverkande av vapen och ammunition.

Enligt 27 § må *klagan* ej föras över länsstyrelsens beslut i ärende som avses i kungörelsen.

28 § innehåller vissa *undantag från kungörelsens tillämpningsområde*. Sålunda stadgas, att kungörelsen ej äger tillämpning å kronan eller å statspolisintendenten och polischef och dem överordnade myndigheter samt att tillstånd ej erfordras för överlåtelse eller upplåtelse av tjänstevapen från kronan eller polismyndighet som nyss sagts till statens befattningshavare eller person tillhörande försvars- eller polisväsendet eller för förvärv av ammunition till sådant vapen. Vidare skall regeln att tillstånd till innehav av vapen och förvärv av ammunition må meddelas allenast enskild person ej äga tillämpning å förening, tillhörande det av staten kontrollerade frivilliga skytteväsendet. Bestämmelserna om förvärv och överlåtelse av ammunition skola ej heller gälla för det fall att sådan förening överlåter ammunition till sina medlemmar. Vad nu sagts skall jämväl äga tillämpning å vissa andra, i 28 § närmare angivna sammanslutningar.

Slutligen må nämnas, att vapenkungörelsen stadgade skyldighet för den som den 1 juli 1934 såsom ägare eller eljest innehade skjutvapen att senast den 30 september samma år deklarerera detsamma, om han ej på grund av 1927 års vapenförfattning deklarerat vapnet och därom mottagit bevis eller erhållit tillstånd till förvärv eller införsel av vapnet.

Huvuddragen av vapenutredningens förslag och remissinstansernas allmänna inställning till förslaget.

Vapenutredningens förslag.

Såsom allmänt omdöme om den nuvarande vapenkungörelsen — grundat på uttalanden av länsstyrelser och andra myndigheter utredningen hört i ärendet — framhåller utredningen, att kungörelsen i stort sett visat sig ändamålsenlig. Erfarenheterna hade dock givit vid handen, att författningen i åtskilliga hänseenden behövde omarbetas. Detta gällde framför allt de bestämmelser, som reglerade innehav av skjutvapen och förvärv av ammunition, tillfällig upplåtelse av vapen samt återkallelse av meddelade vapentillstånd och omhändertagande av vapen till förhindrande av missbruk. Ändrade föreskrifter påkallades jämväl i syfte att erhålla så fullständiga och tillförlitliga vapenregister som möjligt. Vidare borde stadgandet att *klagan* ej finge föras över länsstyrelsens beslut enligt kungörelsen i viss mån ändras. Även bestämmelserna om inlösen av vapen syntes böra undergå viss jämkning. Jämväl i andra hänseenden borde enligt utredningens mening vapenkungörelsen ändras och kompletteras.

Särskilda åtgärder erfordrades dessutom för att få till stånd en enhetlig tillämpning av olika bestämmelser i vapenkungörelsen. Det sätt, varpå be-

stämmelserna tillämpades, varierade nämligen i hög grad i de olika länen. Detta gällde särskilt prövningen av ansökningar om innehav och förvärv av vapen och ammunition. En mera likformig och ändamålsenlig tillämpning kunde emellertid enligt utredningens åsikt ej åvägabringas enbart genom ändring av författningens bestämmelser. Därjämte erfordrades direktiv och anvisningar, vilka borde utfärdas av chefen för inrikesdepartementet.

Med hänsyn till omfattningen av den revision av gällande kungörelse, som enligt utredningens mening sålunda borde företagas, har utredningen utarbetat förslag till en helt ny vapenkungörelse. Detta förslag torde såsom *bilaga* (Bil. A) få fogas till statsrådsprotokollet för denna dag. Förslag till erforderliga föreskrifter och anvisningar rörande författningens tillämpning har utredningen däremot ej utarbetat, enär därmed ansetts böra anstå till dess författningsförslaget prövats av statsmakterna. Rörande vissa hithörande frågor, som äga mera omedelbart samband med föreslagna bestämmelser, har utredningen dock angivit innehållet i tillämpningsföreskrifterna. Härför redogöres i annat sammanhang.

De viktigaste sakliga ändringar i förhållande till nu gällande vapenkungörelse, som förestås av utredningen, äro följande.

Skyldighet har införts för envar som för egen eller annans räkning innehar skjutvapen eller ammunition att taga sådan vård om egendomen, att den ej är åtkomlig för obehörig person. Asidosättande av denna bestämmelse skall dock ej medföra straffpåföljd för annan än vapenhandlare. Sådan vapeninnehavare är redan enligt nu gällande vapenkungörelse underkastad straff för dylik förseelse. Grov försummelse av vårdnadsplikten förutsattes emellertid kunna föranleda indragning av vapenlicensen. Skyldigheten att söka tillstånd för innehav av skjutvapen har utsträckts att gälla även den som för egen räkning vill förfärdiga sådant vapen. Rätten att tillfälligt utlåna vapen har närmare reglerats. Sådan utlåning får avse högst åtta dagar och endast ske till person, som skäligen kan antagas ej komma att missbruka vapnet. I fråga om utlåning av vapen från skytteföreningar, jaktvårdsföreningar och vissa andra sammanslutningar till medlemmar skola dock de villkor gälla, som sammanslutningen bestämmer. En annan nyhet är, att länsstyrelsens tillstånd skall fordras för sådan ändring av vapen, varigenom det erhåller annan kaliber än vad i tillstånds- eller deklarationsbeviset angives eller det ändamål, för vilket vapnet huvudsakligen är avsett, eljest väsentligt ändras. I syfte att åstadkomma en effektivisering av samhällsskyddet mot missbruk av vapen föreslår utredningen dels att nykterhetsnämnder, föreståndare för alkoholistanstalter, polis- och åklagarmyndigheter samt domstolar skola underrätta länsstyrelsen om personer, som av olika anledningar måste anses olämpliga att inneha skjutvapen, dels en utvidgning av läkares anmälningsplikt rörande personer som på grund av sinnessjukdom eller annan psykisk abnormitet ej böra betros med skjutvapen. Vidare föreslås särskilda åtgärder för att åstadkomma en förbättrad vapenregistrering. Någon på allmän deklarationsplikt grundad ny vapeninventering skall dock ej äga rum. I stället förör-

das, att länsstyrelserna, huvudsakligen med hjälp av den nya folkbokföringen, skola verkställa en översyn av sina och underlydande polismyndigheters vapenregister.

I fråga om förvärv av ammunition innebär förslaget, att tillstånd, vilket nu gäller högst sex månader, skall, där länsstyrelsen ej annat förordnar, gälla ett år. Tillstånd skall ej fordras beträffande ammunition, som deltagare i jakt för begagnande under jakten överlämnar till annan jaktdeltagare, eller beträffande ammunition, som vid tillfällig upplåtelse av vapen överlämnas till låntagare. Enligt förslaget har vidare länsstyrelsen tillagts befogenhet att, där tillstånd att inneha vapen återkallas eller förbud mot innehav av vapen meddelas, jämväl återkalla för vapeninnehavaren utfärdat tillstånd att förvärva ammunition till vapnet. Ärendena om tillstånd att till riket införa vapen och ammunition föreslås av praktiska skäl skola överflyttas från chefen för inrikesdepartementet till länsstyrelserna.

Enligt förslaget skall klagan få föras över beslut om återkallelse av meddelat tillstånd att inneha vapen eller förvärva ammunition, förbud mot fortsatt innehav av vapen, om inlösen av vapen och ammunition samt tillstånd att idka handel med vapen och ammunition och för sådant ändamål inneha dylik egendom.

Yttrandena.

Över betänkandet ha efter remiss yttranden avgivits av justitiekanslersämbetet, chefen för försvarsstaben (efter hörande av cheferna för armén, marinen och flygvapnet), arméförvaltningen, marinförvaltningen, flygförvaltningen, socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, generaltullstyrelsen, kommerskollegium (med bifogande av yttranden av sprängämnesinspektionen, Sveriges industriförbund och Sveriges järnhandlareförbund), statspolisintendenten, statens kriminaltekniska anstalt, överståthållarämbetet (med bifogande av yttranden av polismästaren och förste stadsfiskalen i Stockholm), länsstyrelserna i samtliga län (med bifogande av yttranden av underlydande polismyndigheter m. fl.), Skytteförbundens överstyrelse, Svenska pistolskytteförbundet, Svenska sportskytteförbundet, Svenska jägareförbundet samt Centralförbundet för befälsutbildning. Yttranden ha dessutom avgivits av 1942 års sakkunniga för revision av förordningen angående explosiva varor samt Svenska psykiatriska föreningen.

Behovet av en omarbetning av gällande vapenkungörelse vitsordas allmänt i remissvaren. Enighet råder också om att utredningens förslag bör läggas till grund för en ny författning i ämnet. Den allmänna ståndpunkten i yttrandena i denna del är att förslaget i stort sett är väl avvägt och ägnat att avhjälpa de brister, som vidlåda de nu gällande bestämmelserna. Sålunda framhåller *justitiekanslersämbetet*, att den verkställda översynen av kungörelsen synes ha skett på ett varsamt sätt och att avvägningen mellan de olika intressen som krävt beaktande förefaller lämplig. Liknande synpunkter anföras från andra håll, bl. a. av *flertalet länsstyrelser*.

Principiella erinringar ha endast framförts mot det sätt, varpå frågan

om ammunition till skjutvapen reglerats. 1942 års sakkunniga för revision av förordningen angående explosiva varor ha sålunda framhållit, att bestämmelserna om förvärv och innehav av ammunition borde överföras från vapenkungörelsen till förordningen. Såsom motivering härför anföra de sakkunniga till en början, att vissa olägenheter vore förknippade med att bestämmelser om förvärv och innehav av ammunition vore fördelade på två olika författningar. Härefter yttra de sakkunniga bl. a.:

Ur flera synpunkter synes det lämpligast, att bestämmelserna angående ammunition finge helt utgå ur vapenkungörelsen då denna nu blivit föremål för en genomgripande revision. De i flera avseenden parallella bestämmelserna medföra en bristande överskådlighet, som försvårar tillämpningen. Bestämmelserna tjäna i stort sett samma syften. Ursprungligen torde visserligen bestämmelserna i förordningen angående explosiva varor främst ha motiverats av rent tekniska säkerhetshänsyn, d. v. s. av varornas farlighet vid tillverkning, förvaring, transport och i den legala användningen. Syftet att förhindra obehörig åtkomst av de explosiva varorna för rättsstridiga eller brottsliga ändamål har emellertid trätt allt mera i förgrunden. Någon principiell skillnad mellan de båda författningarnas syften kan därför icke längre anses föreligga.

Som exempel på parallella bestämmelser, som försvåra överskådligheten och medföra olägenheter i tillämpningen av de båda författningarna, kunna nämnas följande.

Enligt 55 § i förordningen angående explosiva varor får en var utan särskilt tillstånd innehava högst 40 kg ammunition för handvapen. För innehav av andra slag av ammunition eller av större kvantiteter handvapenammunition erfordras enligt förordningen särskilt tillstånd av länsstyrelsen, i vilket länsstyrelsen bl. a. skall meddela föreskrifter rörande sättet för varans förvaring. Detta tillstånd innebär enligt förordningens bestämmelser om handel (64 §) jämväl förutsättning för rätt att förvärva varan. Oberoende av myckenheten erfordras enligt vapenkungörelsens 12 § tillstånd av länsstyrelse för förvärv av vissa slag av ammunition. Det erfordras alltså i vissa fall två särskilda tillstånd enligt två skilda författningar för rätt att förvärva och inneha ammunition. Behovet av dubbla tillstånd innebär redan i och för sig en olägenhet. Man har emellertid även anledning antaga att vid tillämpningen hithörande föreskrifter i förordningen lätt förbises. Enligt de sakkunnigas förslag böra i den nya förordningen intagas vissa förvaringsföreskrifter även beträffande mindre kvantiteter än ovan nämnts av sådan handvapenammunition, som ej får förvärvas utan särskilt tillstånd enligt vapenkungörelsen. Olägenheterna av de ifrågavarande bestämmelsernas fördelning på två författningar kommer därigenom att ytterligare ökas.

För handel med sådana »vapen» eller sådan ammunition, som är att hänföra till explosiv vara, erfordras tillstånd enligt förordningen angående explosiva varor (57 §). För handel med dylika »vapen» erfordras jämväl tillstånd enligt vapenkungörelsen (16 §, förslaget 21 §). För att kunna *innehå* vapen och *förvärva* ammunition måste handlanden ha ytterligare tillstånd enligt vapenkungörelsen (17 §, förslaget 22 §). Rätten till *innehav* av ammunition regleras däremot i förordningen angående explosiva varor (59 §). Även dessa dubbla föreskrifter äro ägnade att minska överskådligheten och på så sätt försvåra tillämpningen.

Liknande synpunkter som de nu anförda ha framförts av *kommerskollegium*, som i denna del åberopat uttalanden från Sveriges industriförbund och Sveriges järnhandlareförbund.

Explosivvarusakkunnigas förslag om ändrade bestämmelser rörande ammunition och yttrandena däröver.

De sakkunnigas förslag.

I det tidigare omnämnda betänkandet med förslag till ny förordning angående explosiva varor (SOU 1948: 8) föreslås bl. a. flera ändringar i gällande föreskrifter om ammunition för skjutvapen. Sålunda ha vapenkungörelsens bestämmelser om ammunition överförts till den av de sakkunniga förslagna nya förordningen angående explosiva varor. Såsom skäl här för anför de sakkunniga, utöver vad de i denna del åberopat i sitt förut berörda yttrande över vapenutredningens förslag, följande.

Det är visserligen sant, att vapen och ammunition höra samman, men detta gäller icke all ammunition och sambandet mellan ammunition och de övriga explosiva varorna är avsevärt starkare. Den praktiska fördelen av att bestämmelser rörande förvärv av ammunition återfinnas i vapenkungörelsen kan icke uppväga olägenheten av att förvärv av ammunition regleras i en författning under det att innehav, som blott är en annan sida av samma sak, ävensom tillverkning, förpackning och märkning, förvaring, transport samt allt handhavande i övrigt av ammunition regleras i en annan författning. Frågan om rätt att *förvärva* ammunition sammanhänger intimt icke endast med frågan om rätt att *inneha* sådan vara utan även med frågan om rätt att förvärva krut, och att tillverka (ladda) ammunition. Viss ammunition, burkladdningar, bomber, minor o. d., består till huvudsaklig del av en sprängladdning. Presskroppar av sprängämnen, som användas bl. a. som sprängladdning i projektiler, räknas normalt som ammunitionseffekter även då de bestå uteslutande av sprängämnen. Gränsen mellan begreppet ammunition och begreppet sprängämnen är alltså flytande. Samma är förhållandet med gränserna mellan begreppen ammunition, tändmedel och pyrotekniska varor.

Det är icke möjligt att anpassa huvudförordningens ammunitionsbegrepp och allmänna system för de explosiva varornas indelning efter vapenkungörelsens ammunitionsbegrepp. Olägenheterna av skiljaktiga ammunitionsbegrepp i de båda författningarna skulle bli än mera påtagliga, sedan begreppet i förordningen valts till benämning för ett av de fem huvudslagen av explosiva varor och alla dithörande varor särskilt förtecknats.

De sakkunniga föreslå därjämte nya bestämmelser om förvärv och innehav av ammunition för skjutvapen. För innebörden av dessa förslag redogöres i annat sammanhang.

Yttrandena.

Över de explosivvarusakkunnigas betänkande ha efter remiss yttranden avgivits av ett stor antal myndigheter och organisationer.

Beträffande förslaget att överföra vapenkungörelsens ammunitionsbestämmelser till förordningen angående explosiva varor ha i remissyttrandena delade meningar kommit till uttryck. Förslaget har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *marinförvaltningen*, *ett flertal länsstyrelser*, *Stockholms* och *Skånes handelskammare*, *Sveriges järnhandlareförbund*, *Sveriges köpmannaförbund* och *Nitroglycerin aktiebolaget*. Några skäl utöver dem de sakkunniga åberopat ha därvid icke anförts. I åtskilliga yttranden har man däremot avvisat förslaget eller uttalat tvekan om dess lämplighet. Till dem som avstyrkt den föreslagna ändringen höra *justitiekanslersämbetet*, *länsstyrelsen i Södermanlands län*, *Föreningen Sveriges landsfiskaler*, *Skytteförbundens överstyrelse*, *samtliga tjugufem skytteförbund*, *Svenska pistol-skytteförbundet*, *Svenska sportskytteförbundet* och *Svenska jägareförbundet*. Lämpligheten av förslaget har ifrågasatts av *länsstyrelserna i Kristianstads* och *Gävleborgs län*.

I de yttranden, där förslaget avvisats, har såsom motivering därför i allmänhet anförts, att förvärv och innehav av eldhandvapen och ammunition till sådant vapen hörde så nära samman, att dessa frågor liksom hittills borde regleras i samma författning, samt att ett överförande av ammunitionsbestämmelserna till explosivvaruförordningen skulle för allmänheten medföra påtagliga olägenheter, som överstege de fördelar som kunde vinnas genom förslaget.

Till belysande av kritiken mot förslaget må återges vad *Skytteförbundens överstyrelse* anført i sitt yttrande.

För det frivilliga skytteväsendets vidkommande innebär enligt överstyrelsens uppfattning den föreslagna åtgärden icke någon förenkling. Förvärv och innehav av eldhandvapen och för dylika avsedd ammunition höra så intimt samman och äro så beroende av varandra, att de synas liksom hittills böra innefattas i en och samma författning, nämligen vapenkungörelsen. Denna avser ju närmast att vara ett skydd mot obehörigt innehav av skjutvapen. Dessa bliva emellertid icke farliga, förrän innehavaren även erhåller ammunition. Konsekvensen synes därför bjuda, att förvärv och innehav av vapen och därtill hörande ammunition avhandlas i samma författning. Även den omständigheten, att den allmänna karaktären av handvapenammunition är vitt skild från sprängämnen, synes motivera, att den icke behandlas i samma förordning som de sistnämnda. Förvärv av krut och laddning av ammunition för eget bruk förekommer numera praktiskt taget icke inom den frivilliga skytterörelsen. En följd av överförandet skulle bliva, att skytteföreningarna skulle nödgas att vid utövandet av sin verksamhet inneha, studera och efterfölja tvenne författningar i stället för en. Detta skulle givetvis medföra ökade svårigheter för i författningstolkningen mindre bevandrade personer.

Departementschefen.

Översynen av vapenkungörelsen synes berättiga till det allmänna om-dömet, att kungörelsen förhållandevis väl fyllt sin uppgift. Å andra sidan ger undersökningen otvetydigt vid handen, att författningen är behäftad med

brister i olika hänseenden. Att avhjälpa dessa anser jag vara angeläget, där-
est kontrollen över vapeninnehaven skall få avsedd verkan. Då den omarbet-
ning av de nuvarande bestämmelserna som erfordras måste bli jämfö-
relsevis omfattande, bör gällande kungörelse ersättas med en ny författning.
Denna bör lämpligen benämnas vapenförordning.

Utredningens förslag är uppbyggt efter samma principer, som ligga till
grund för nu gällande vapenkungörelse. På åtskilliga punkter föreslås dock
ändringar och kompletteringar. Förslaget har i stort sett vunnit allmän an-
slutning bland remissinstanserna.

Beträffande förslagens principer ha vid remissbehandlingen erinringar en-
dast framställts mot det sätt, varpå frågan om ammunition lösts. Denna kri-
tik, som framförts bl. a. av 1942 års explosivvarusakkunniga, går ut på att
vissa olägenheter skulle vara förenade med att bestämmelserna om förvärv
och innehav av ammunition vore fördelade på två författningar och att frå-
gan om förvärv och innehav av ammunition för skjutvapen lämpligen borde
regleras i förordningen angående explosiva varor.

Sedermera ha nämnda sakkunniga framlagt förslag till ny förordning an-
gående explosiva varor. I enlighet med sin tidigare intagna ståndpunkt ha de
därvid föreslagit, att vapenkungörelsens bestämmelser om ammunition skola
överföras till den föreslagna förordningen. I yttrandena över förslaget äro
meningarna delade på denna punkt. Till dem som avstyrkt förslaget höra bl. a.
samtliga huvudorganisationer inom skytterörelsen och Svenska jägareför-
bundet.

För egen del anser jag, att den nya vapenförfattningen huvudsakligen bör
utformas enligt vapenutredningens förslag. De explosivvarusakkunnigas för-
slag, att bestämmelserna om ammunition för skjutvapen skola överföras till
den nya förordningen angående explosiva varor, kan jag, såsom inlednings-
vis antytts, biträda endast i fråga om annan ammunition än för handvapen.

Ammunition för jaktgevär, pistoler eller andra handvapen kan vare sig
beträffande farlighetsgraden eller ur annan synpunkt, som bör beaktas vid
en reglering av förevarande fråga, anses jämförlig med annan ammunition,
som i allmänhet uteslutande eller huvudsakligen består av sprängämne. Den
kontroll över handvapenammunition, som fordras från samhällets sida, bör
därför också väsentligen ske efter andra principer än dem som böra gälla
för sprängämnena och andra mera typiska explosiva varor.

Ett utbrytande av bestämmelserna om handvapenammunition från den
författning, som gäller för handvapen, skulle vidare — och detta är i före-
varande sammanhang av särskild betydelse — medföra påtagliga olägenheter
i synnerhet för allmänheten, för vilken ju handvapenammunition är av all-
deles särskilt intresse. En uppdelning av bestämmelserna om handvapen och
handvapenammunition på skilda författningar skulle orsaka den enskilda
betydande olägenheter. Dessa nackdelar av de sakkunnigas förslag ha också
kraftigt understrukits av de remissinstanser, vars intressen i särskilt hög grad
beröras av den ifrågasatta ändringen, och måste väga tyngre än de fördelar,
som skulle kunna vinnas genom förslagens genomförande.

Ett ytterligare skäl för att handvapenammunition bör regleras i samma författning som handvapen är att den allmänna kontrollen över dessa varor bör ske enligt enahanda grunder. I gällande vapenkungörelse, vilken i praktiken huvudsakligen har betydelse för handvapen och ammunition till sådana, ha också liksom i den nu föreslagna vapenförfattningen bestämmelserna om förvärv och innehav av vapen och ammunition utformats efter i stort sett samma principer.

På grund av vad nu anförts anser jag, att enskildas förvärv och innehav av handvapenammunition bör regleras i den nya vapenförfattningen. Övriga frågor om ammunition synas däremot böra behandlas i den föreslagna förordningen angående explosiva varor.

Även handel med handvapenammunition bör således enligt min mening regleras i nämnda förordning. Såsom framgår av den föregående redogörelsen äro bestämmelser om handel med ammunition f. n. meddelade i dels vapenkungörelsen, dels förordningen angående explosiva varor. Detta medför uppenbarligen vissa olägenheter icke endast för de myndigheter, som ha att tillämpa bestämmelserna och övervaka deras efterlevnad, utan också och framför allt för den som idkar sådan handel. Dessa nackdelar av det nuvarande systemet böra i detta sammanhang undanröjas. Detta synes lämpligast kunna ske genom att — på sätt de explosivvarusakkunniga föreslagit — alla bestämmelser rörande handel med ammunition upptagas i den nya förordningen om explosiva varor. I samband därmed torde i förenklande syfte vissa ändringar böra vidtagas i nu gällande bestämmelser rörande handel med ammunition. Såunda bör bl. a. den i vapenkungörelsen stadgade skyldigheten för den som erhållit tillstånd att idka sådan handel att söka särskilt tillstånd för innehav av den ammunition handelstillståndet avser upphävas. Motsvarande lättnad bör även genomföras beträffande handel med skjutvapen. Till dessa frågor återkommer jag i ett senare avsnitt.

I enlighet med det anförda har inom inrikesdepartementet upprättats förslag till vapenförordning.

Av utredningens betänkande framgår, att det sätt, varpå bestämmelserna i gällande vapenkungörelse tillämpas, varierar i hög grad i de olika länen. Detta gäller särskilt prövningen av licensansökningar om vapen och ammunition. I likhet med utredningen anser jag det vara av stor vikt, att denna ojämnhet i praxis så långt ske kan undanröjas. I sådant syfte böra i anknytning till vapenförordningen till ledning för myndigheterna erforderliga föreskrifter och anvisningar utfärdas angående författningens närmare tillämpning.

Innan jag övergår till att redogöra för departementsförslagets särskilda bestämmelser, vill jag uppehålla mig vid några spörsmål, som äro av särskilt intresse, nämligen frågorna om ny vapeninventering och vissa andra kontrollåtgärder, tillfällig utlåning av vapen, förvärv av ammunition, förvaringen av vapen och ammunition, nedbringande av kostnaderna för inlösen av vapen samt klagorätt över beslut enligt den nya författningen.

II. Särskilda frågor.

Frågan om ny vapeninventering och andra kontrollåtgärder.

Utredningen.

I betänkandet om en ny vapenförfattning föreslås olika åtgärder i syfte att åstadkomma en mera effektiv kontroll över de enskilda vapeninnehaven i landet. Till en början diskuteras vad som bör göras för att förbättra länsstyrelsernas vapenregister. Rörande denna fråga framhåller utredningen, att registren i olika hänseenden vore ofullständiga och bristfälliga. Sålunda vore vapeninnehavare, som flyttat till annat län, mera sällan antecknade i vapenregistret i det nya länet, och även sådana förändringar, som föranleddes av att vapeninnehavare avlidit, torde icke med någon större grad av fullständighet återspeglas i vapenregistren. Enligt utredningens mening vore det nödvändigt att avhjälpa dessa brister, därest vapenkontrollen skulle få avsedd effektivitet. Det lämpligaste sättet att få till stånd så fullständiga och tillförlitliga vapenregister som möjligt vore att en allmän inventering av vapeninnehaven verkställdes i de olika länen. Om en sådan inventering skulle få åsyftad verkan, borde den liksom den vapeninventering, som företogs år 1934, grundas på en allmän deklaraionsplikt för medborgarna. En dylik inventering skulle emellertid, framhåller utredningen, icke endast bliva betungande för allmänheten och myndigheterna utan också medföra betydande kostnader för statsverket. Man borde undersöka, huruvida ej åtminstone de mera framträdande bristerna i den nuvarande vapenkontrollen kunde avhjälpas genom en annan, mindre omständlig och dyrbar anordning.

Utredningen erinrar härutinnan om att länsstyrelserna i en del län under de senaste åren själva vidtagit vissa åtgärder för att fullständiga sina och polismyndigheternas vapenregister och för sådant ändamål genom polischefernas försorg, huvudsakligen med ledning av mantalslängderna och uppgifter från pastorsämbetena, verkställt en översyn av vapenregistren samt att denna översyn medfört goda resultat. Med hänsyn härtill borde enligt utredningens mening liknande åtgärder även vidtagas i andra län. Härmed borde emellertid anstå till dess den av statsmakterna i princip godkända organisationen av folkbokföringen blivit slutligen genomförd, vilket vore avsett att äga rum med ingången av år 1947. Denna reform vore nämligen av stor betydelse även när det gällde att åvägabrinda en förbättrad vapenkontroll. I denna del anför utredningen:

Enligt principbeslutet om den nya folkbokföringen skall bl. a. varje länsstyrelse i egenskap av länsbyrå för folkbokföringen utrustas med adresseringsmaskiner och därtill hörande register, bestående av plåtar, en för varje inom länet kyrkoskriven person, för tryckning bl. a. av ett av avtryckskort bestående alfabetiskt adresskortregister. För att hålla registren aktuella skall det åligga pastorsämbetena och mantalsskrivningsförrättarna att underrätta länsbyrån om inträffade förändringar rörande befolkningen, bl. a. om flyttningar och dödsfall. Adresskortregistren komma således att innehålla fullständiga och tillförlitliga uppgifter å alla inom länet kyrkoskrivna personer.

Vilka av dessa som äro innehavare av vapen kan förhållandevis lätt utrönas med ledning av länsvapenregistren. De som äro berättigade inneha vapen torde lämpligen i adressregistret böra utmärkas på något varaktigt sätt, t. ex. genom ett hål eller annat märke, å vederbörandes avtrycks kort. Genom att jämföra uppgifterna i länsvapenregistret och adressregistret vinnes också upplysning om de vapeninnehavare, som ej längre äro bosatta inom länet, och genom de successiva uppgifter, som länsbyrån erhåller från pastorsämbetena och mantalsskrivningsförrättarna, sättas länsstyrelserna ävenledes i tillfälle att på ett helt annat sätt än vad nu är möjligt kontinuerligt följa inträffade förändringar rörande vapeninnehaven inom respektive län och att hålla vapenregistren aktuella. Där en vapeninnehavare utflyttat till annat län, bör länsstyrelsen därom underrätta såväl länsstyrelsen i vederbörandes nya län och till denna översända hans vapenkort som ock polismyndigheten i avflyttningssorten, vilken har att översända motsvarande vapenkort till polismyndigheten i inflyttningssorten. Enahanda underrättelse bör vid flyttning inom ett och samma län lämnas polismyndigheten i avflyttningssorten, som bör översända vederbörandes vapenkort till polismyndigheten i inflyttningssorten.

Grundläggande bestämmelser om den nya folkbokföringen äro meddelade i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469), som trätt i kraft den 1 januari 1947.

Med hänsyn till nu berörda förhållanden har utredningen föreslagit, att sedan adressregistren blivit färdigställda, envar länsstyrelse skulle föranstalta om en översyn av sina och underlydande polismyndigheters vapenregister samt att i avvaktan på resultatet av denna översyn med genomförande av en på deklarationsplikt grundad allmän vapeninventering borde anstå tills vidare. De närmare föreskrifter, som erfordrades i anledning av den av utredningen sålunda förordade revisionen av vapenregistren, skulle meddelas i en av chefen för vederbörande departement utfärdad cirkulärskrivelse till länsstyrelserna.

I samband därmed har utredningen även understrukt angelägenheten av att inträffade förändringar rörande vapeninnehaven fortlöpande antecknades i vapenregistren, så att dessa ständigt vore aktuella. Till utveckling av sin mening har utredningen anfört bl. a.:

Av särskild vikt är att förändringar, som betingas av att vapeninnehavare flyttat till annan ort eller avlidit, fortlöpande bliva antecknade hos vederbörande registreringsmyndigheter. Genom de underrättelser om inträffade förändringar rörande befolkningen, som länsstyrelserna enligt den tidigare berörda omorganisationen av folkbokföringen avses skola successivt erhålla, torde myndigheternas möjligheter att följa och registrera även nu omförändrade vapeninnehavare som avlidit torde jämväl den anmälningsskyldighet, som enligt förslagets 14 § föreskrivits för dödsbo, komma att bliva av stor betydelse i förevarande hänseende. Givetvis skulle en motsvarande anmälningsskyldighet för vapeninnehavare, som flyttat till annan ort, underlätta kontrollmöjligheten. Därest en sådan anmälningsskyldighet skall få avsedd verkan, måste emellertid dess åsidosättande medföra straffpåföljd. Då man torde kunna utgå från att anmälningsskyldigheten åtminstone i början, innan densamma blivit mera allmänt känd, i stor utsträckning ej skulle kom-

ma att fullgöras, skulle detta kunna föranleda till att ett stort antal vapeninnehavare bleve åtalade och straffade, en konsekvens som det torde vara all anledning att söka undvika. Införande av en dylik anmälningsplikt skulle vidare bli betungande icke blott för vederbörande vapeninnehavare utan även för de myndigheter, som skulle ha att övervaka att densamma vederbörligen fullgjordes. På grund av dessa förhållanden och då såsom nämnts möjligheterna för myndigheterna att kontinuerligt följa vapeninnehavarnas förflyttningar torde bli högst väsentligt förbättrade genom det nya folkbokföringssystemet, har utredningen ansett sig ej böra föreslå införande av en sådan anmälningskyldighet. Därjämte må nämnas, att den i 5 § utredningens förslag upptagna bestämmelsen, att i ansökningen böra anges de skjutvapen sökanden redan innehar, torde i viss mån öka möjligheterna att kontrollera i vad mån vapeninnehavare under det han varit bosatt i annat län förvärvat rätt att inneha vapen.

I anslutning till nu berörda spörsmål har utredningen behandlat ett av *statspolisintendenten* framfört förslag om införande av ett centralt vapenregister. I likhet med övervägande antalet länsstyrelser utredningen hört över framkomna ändringsförslag har *utredningen* ej ansett sig kunna förorda, att ett sådant register inrättas. Härom har utredningen anfört bl. a.:

Enligt utredningens mening skulle inrättandet av ett centralt vapenregister ur vissa synpunkter vara önskvärt. Särskilt skulle tillgången till ett dylikt register vara värdefullt för kriminalpolisens arbete. För själva vapenkontrollen torde däremot fördelarna med ett för hela riket gemensamt vapenregister bli tämligen begränsade. Såsom framgår av den kritik, som framförts mot förslaget, kan sålunda ett centralt vapenregister ej ersätta de hos länsstyrelserna förda vapenregistren. Ett överförande av dem till ett centralregister skulle föranleda betydande praktiska olägenheter vid vapenärendenas handläggning, vilket bland annat skulle medföra en ej önskvärd försening av behandlingen av ärendena, vilka ofta äro av brådskande natur. Vidare skulle inrättandet och förandet av ett centralt vapenregister medföra förhållandevis stora kostnader för det allmänna.

I detta sammanhang må även beröras ett av *Svenska jägareförbundet* i underdånig skrivelse den 27 december 1939 väckt förslag om bättre kontrollmöjligheter för identifiering av skjutvapen. I sådant syfte har förbundet föreslagit, att bl. a. å vapenlicenserna och i länsvapenregistren skulle antecknas, förutom redan nu föreskrivna uppgifter (innehavarens namn, födelsetid och titel samt vapnets beteckning och kaliber), jämväl tillverkarens namn eller firma och vapnets tillverkningsnummer.

Utredningen har funnit jägareförbundets förslag i och för sig beaktansvärt men påpekar, att dess realiserande skulle medföra praktiska svårigheter och olägenheter, som enligt utredningens mening ej kunde uppväga den betydelse ur kontrollsynpunkt de ifrågasatta ändringarna skulle kunna få. Till motivering för sin ståndpunkt anför utredningen:

Ändringen skulle bl. a. förutsätta, att vederbörande sökande alltid redan vid licensansökningens ingivande ägde kännedom om vapnets fabrikat och tillverkningsnummer. För närvarande är dock så ofta icke fallet. Många ansökningar om tillstånd att inneha vapen göras redan på det stadium, då sökanden väl bestämt sig för att, om tillstånd erhålles, förvärva ett vapen av viss typ men ännu ej fattat avgörande beträffande vare sig valet av fabri-

kat eller den kvalitet inom visst fabrikat, som förvärvet skall avse. Med avseende å musergevär, som förvärvas från kronan, har, enligt vad skytteförbundens överstyrelse upplyst, köparen icke någon möjlighet att på förhand utvälja något visst vapen. Härtill komma de besvär och olägenheter i övrigt, som de föreslagna ändringarna skulle medföra såväl för allmänheten och vapenhandlarna som i synnerhet för länsstyrelserna. Dessa olägenheter torde enligt utredningens mening ej kunna uppvägas av den betydelse ur kontrollsynpunkt de ifrågasatta ändringarna skulle kunna medföra. I detta hänseende skall här blott framhållas, att då de föreslagna bestämmelserna icke gärna kunna göras tillämpliga å redan befintliga vapeninnehav utan måste begränsas till nya sådana, bestämmelserna skulle komma att få en mycket begränsad räckvidd. Påpekas må ock, att vissa äldre typer av handvapen sakna både fabrikatbeteckning och tillverkningsnummer.

Av anförda skäl har utredningen ansett sig ej böra förorda jägareförbundets förslag. För att i viss mån tillgodose önskemålet om bättre kontrollmedel för fastställande av vapens identitet har dock utredningen föreslagit den ändringen i gällande bestämmelser, att i 25 § utredningsförslaget införts skyldighet för vapenhandlare att i försäljningsboken anteckna — förutom nu föreskrivna uppgifter rörande försäljningen, köparen, vapnets beteckning m. m. — jämväl vapnets fabrikat och tillverkningsnummer. Härigenom skulle det bliva möjligt att fastställa bl. a. om ett i försäljningsboken upptaget vapen vore identiskt med det tillståndet avsåge.

Yttrandena.

Utredningens förslag till lösning av spörsmålet om åvägabringande av en förbättrad vapenregistrering har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av övervägande antalet remissmyndigheter. Sålunda framhåller bl. a. *länsstyrelsen i Värmlands län*:

Under år 1945 avslutades en översyn av härvarande vapenregister. Översynen, som i stort sett verkställdes på sätt i betänkandet angivits, har givit länsstyrelsen goda erfarenheter. Genom denna översyn har vapenregistret blivit i görligaste mån fullständigt och tillförlitligt med reservation dock för vapeninnehavare, som inflyttat från andra län. Vid översynen framkom att arvtagare i ett stort antal fall underlåtit att söka tillstånd till innehav av i arv erhållna vapen. Orsaken härtill torde i flertalet fall ha varit oföretagsamhet. Då vapnen i fråga praktiskt taget uteslutande utgjordes av hagelgevär, till vilka ammunition för närvarande synes kunna anskaffas utan företeende av tillståndsbevis, samt vapen, vilka innehades som minnes- eller prydnadsföremål, hade något behov av tillståndsbevis icke anmält sig. En förbättring i nu anmärkta förhållanden torde kunna påräknas genom den effektivisering av kontrollen över vapeninnehaven, som förslaget till ny vapenkungörelse kan förväntas medföra. Ehuru vid förenämnda översyn några fall av olovlig vapenöverlåtelse uppdagades, ha dock varken vid berörda översyn eller annorledes framkommit några omständigheter, som kunna tyda på att de olovliga vapenupplåtelseerna under senare år skulle ha tagit någon större omfattning. De erfarenheter länsstyrelsen vunnit vid översynen finner länsstyrelsen giva stöd åt utredningens ståndpunkt, att med en allmän, på deklarationsplikt grundad vapeninventering tills vidare bör anstå.

Motsatt uppfattning har uttalats av *länsstyrelsen i Jämtlands län*, som anser, att den av utredningen förordade översynen av vapenregistren icke skulle komma att bli till fyllest för registrens fullständigande, och föreslår att en på allmän deklarationsplikt grundad vapeninventering i stället företages.

Länsstyrelserna i Kronobergs och Norrbottens län ha uttalat tvekan om den av utredningen förordade översynen av vapenregistren skulle kunna ersätta en på deklarationsplikt grundad fullständig revision av registren. Förstnämnda länsstyrelse anser dock med hänsyn till den begränsade deklarationsplikt, som innefattades i de föreslagna övergångsbestämmelserna till den nya kungörelsen, samt till de kostnader och olägenheter, som vore förenade med en förnyad allmän deklarationsplikt, att den av utredningen föreslagna lösningen lämpligen borde prövas.

I några yttranden har man icke helt kunnat godtaga den ståndpunkt utredningen intagit till frågan om sättet för att hålla vapenregistren aktuella. *Länsstyrelserna i Västmanlands och Jämtlands län* samt *landsfogden i Kristianstads län* hålla sålunda före, att skyldighet bör stadgas för vapeninnehavare, som flyttat till annan ort, att därom göra anmälan till registreringsmyndigheten. Länsstyrelsen i Västmanlands län ifrågasätter därjämte införande av en motsvarande anmälningsplikt beträffande vapen, som förkommit eller förstörts eller eljest blivit obrukbart.

Länsstyrelsen i Örebro län förordar, att föreskrifter utfärdas om att jämförelse tid efter annan skall anställas mellan länsstyrelsens och underlydande polismyndigheters register.

Beträffande spörsmålet om inrättandet av ett centralt vapenregister ha samtliga remissmyndigheter utom *statens kriminaltekniska anstalt* anslutit sig till utredningens ståndpunkt. Kriminaltekniska anstalten har anfört i huvudsak följande.

En central vapenregistrering skulle otvivelaktigt bli till stor nytta ur polisiär spaningssynpunkt, i all synnerhet om registraturen omfattade icke blott alla vapeninnehavare i riket utan även en sådan registrering av samtliga vapen, att ur registret kunde när som helst erhållas upplysning om senast anmäld ägare till visst vapen. Såsom framgår av en utav anstalten tidigare gjord preliminär utredning skulle kostnaderna för en central fullständig vapenregistrering bli relativt stora, men denna fråga synes dock närmare böra utredas. Därest emellertid en central vapenregistrering icke skulle komma till stånd, anser anstalten att det skulle vara till fördel för polismyndigheterna i deras arbete om de personer, vilka av något skäl blivit förbjudna att innehava vapen, kunde återfinnas i det hos anstalten förda personregistret. Ett dylikt förbud synes även vara av sådan art, att det borde bringas till samtliga polismyndigheters kännedom genom intagande i publikationen »Polisunderrättelser». Anstalten vill därför föreslå att i tillämpningsföreskrifterna till vapenkungörelsen intagas bestämmelser om skyldighet för länsstyrelserna att underrätta anstalten om meddelade förbud och återkallelser av tillstånd att inneha vapen ävensom om de fall, där det kunnat konstateras att person, vilken meddelats sådant förbud eller delgivits återkallelse, flyttat till annan ort.

Utredningens förslag om förbättrade kontrollmedel för identifiering av skjutvapen har kritiserats endast i några yttranden.

Kriminaltekniska anstalten anför bl. a.:

Ett register över vapeninnehavare, ur vilket man icke kan utläsa fabrikat och tillverkningsnummer, rörande de vapen, som innehavas av de i registret upptagna, måste anses vara otillfredsställande, i synnerhet ur polisiär synpunkt. Det synes icke vara tillfredsställande med ett system som det nuvarande, genom vilket det icke ens är möjligt att säkert identifiera de vapen, vilkas innehavare äro kända och registrerade, än mindre att avslöja ägaren eller ägarna till vapen, vilka anträffas i så kallade vapengömmor eller eljest å plats, där ägarens namn och adress icke kan utrönas. Med hänsyn till de olägenheter utredningen framhållit såsom skäl till att icke föreslå bestämmelser om att å tillståndsbevis och i länsstyrelsernas vapenregister även skulle intagas uppgifter om tillverkarens namn och firma samt vapnets tillverkningsnummer vill dock anstalten för närvarande icke påyrka införandet av sådana bestämmelser. Om däremot en central vapenregistrering införes, synes denna fråga böra tagas under omprövning. En förbättring i nu angivet hänseende skulle det emellertid bliva, om skyldighet föreskrevs för vapenhandlare icke blott att i försäljningsboken anteckna vapnets fabrikat och tillverkningsnummer utan även översända uppgift därom till länsstyrelsen för införande i registret. Ett sådant tillägg torde böra intagas i förslaget 25 §.

Länsstyrelsen i Uppsala län har ifrågasatt huruvida ej skyldighet borde stadgas för överlåtare av vapen att å köparens exemplar av tillståndsbeviset anteckna vapnets fabrikat och tillverkningsnummer och insända uppgift därom till den länsstyrelse som utfärdat beviset.

Liknande system förordas av *länsstyrelsen i Västmanlands län* och *Svenska jägareförbundet*.

Departementschefen.

En förutsättning för vapenregleringens effektivitet är, att vapenregistren äro i görligaste mån fullständiga och tillförlitliga. Såsom framgår av betänkandet äro emellertid de nuvarande vapenregistren i olika hänseenden bristfälliga. Ett avhjäljande av dessa brister framstår därför såsom angeläget. Det mest verksamma sättet härför torde vara att företaga en ny, på allmän deklaraionsplikt för ägare och innehavare av skjutvapen grundad inventering av vapeninnehaven. En dylik inventering skulle emellertid medföra icke blott olägenheter och besvär för allmänheten samt ett betydande arbete för myndigheterna utan också dryga kostnader för statsverket. Med hänsyn härtill och då utredningens förslag, vilket vunnit allmän anslutning bland remissmyndigheterna, synes mig erbjuda en godtagbar lösning av frågan, avsluter jag mig till detsamma.

Beträffande sättet för den av mig sålunda förordade översynen av vapenregistren biträder jag jämväl i stort sett utredningens förslag. Erforderliga bestämmelser angående översynen torde icke böra intagas i vapenförfattningen utan meddelas i dess tillämpningsföreskrifter.

Såsom utredningen framhållit är det angeläget att vapenregistren så långt möjligt hållas aktuella. Härför förutsättes, att förändringar rörande vapeninnehaven fortlöpande bliva antecknade hos registreringsmyndigheterna. Detta är särskilt betydelsefullt i fråga om vapeninnehavare, som flyttat till annan ort eller avlidit. Möjligheten att få dylika ändringar antecknade i vapenregistren torde komma att förbättras genom de successiva underrättelser, som länsstyrelserna enligt det nya folkbokföringssystemet erhålla om inträffade förändringar rörande befolkningen i länen. Beträffande sådana förändringar, som föranledas av vapeninnehavares död, torde även den anmälningskyldighet för dödsbo, som upptagits i 14 § utredningens förslag, komma att få en viss betydelse i förevarande hänseende. En dylik föreskrift synes mig därför jämväl ur denna synpunkt väl motiverad. Att, såsom i några remissyttranden förordats, föreskriva en motsvarande anmälningskyldighet även för vapeninnehavare, som flyttat till annan ort, anser jag däremot i likhet med utredningen ej böra ske. Ej heller synes, såsom ifrågasatts i ett yttrande, anmälningsplikt böra stadgas beträffande vapen, som förkommit eller blivit obrukbart. Därest en sådan bestämmelse skall få avsedd verkan, bör den nämligen straffsanktioneras, vilket emellertid ej kan anses lämpligt. Det av länsstyrelsen i Örebro län framförda förslaget om att länsvapenregistren och de lokala polismyndigheternas vapenregister tid efter annan böra granskas mot varandra synes mig däremot beaktansvärt. Bestämmelse därom bör därför intagas i de föreskrifter om vapenregistreringen, som det skall ankomma på chefen för inrikesdepartementet att utfärda.

Vad härefter angår statspolisintendensens förslag om inrättande av ett centralt vapenregister skulle ett sådant register säkerligen utgöra en värdefull informationskälla rörande de enskilda vapeninnehaven i riket och även bliva till viss nytta i polisens arbete. Då emellertid, såsom utredningen framhållit, ett centralregister icke kan ersätta länsvapenregistren samt det skulle medföra förhållandevis stora kostnader att lägga upp och föra ett sådant register, anser jag i likhet med utredningen, att ett dylikt ej bör inrättas.

Ej heller kan jag biträda kriminaltekniska anstaltens förslag att de som fråntagits rätten att inneha skjutvapen borde antecknas i det hos anstalten förda personregistret och uppgift därom intagas i publikationen »Polisunderrättelser».

Beträffande slutligen frågan om bättre kontrollmöjligheter för fastställande av vapens identitet ansluter jag mig helt till utredningens ståndpunkt. Skyldighet bör alltså stadgas för vapenhandlare att i försäljningsboken anteckna — förutom nu föreskrivna identitetsuppgifter — jämväl vapnets fabrikat och tillverkningsnummer.

Tillfällig utlåning av vapen.

Gällande bestämmelser.

I 4 § vapenkungörelsen föreskrives skyldighet för den som vill förvärva eller önskar såsom lån eller eljest inneha annan tillhörigt skjutvapen att hos länsstyrelsen i det län, där han har hemvist, söka tillstånd härtill. Vapen må

ej överlätas eller upplätas till annan än den som erhållit tillstånd att inneha vapnet. Utan hinder av vad sålunda föreskrivits må vapen tillfälligt upplätas i fall, då tillstånd enligt kungörelsen meddelats, till användande för samma ändamål som det, för vilket tillståndet lämnats, och i annat fall för jakt- eller sportändamål.

Enligt 11 § första stycket skall den som bär skjutvapen medföra deklara- tions- eller tillståndsbevis för att på tillsägelse av polisman uppvisas. Företes ej sådant bevis, må vapnet omhändertagas av polismannen; dock äger den som burit vapnet återfå detsamma, om han inom en vecka visar, att han var berättigad att inneha vapnet.

Tidigare reformförslag.

I en *motion vid 1938 års riksdag* (II: 229) yrkades bl. a., att riksdagen måtte anhålla om sådan revision av vapenkungörelsen, att lojala jägare icke hindrades att förvärva jaktgevär. I motiveringen till motionen anfördes bl. a., att klarare bestämmelser om rätten att låna skjutvapen syntes erforderliga. Det borde exempelvis klart framgå, att om en jägare, som lånat ett jaktge- vär, medförde antingen ägarens deklara- tions- eller tillståndsbevis eller av- skrift därav, lånet skulle anses fullt legitimt.

Motionen behandlades av andra kammarens femte tillfälliga utskott (ut- låtande nr 4) och första kammarens andra tillfälliga utskott (utlåtande nr 10). Den föranledde emellertid, såvitt nu är fråga, icke någon framställning från riksdagen till Kungl. Maj:t.

I sin förut omnämnda skrivelse den 27 december 1939 har *Svenska jägare- förbundet* även framlagt förslag om en närmare reglering av frågan om till- fällig upplåtelse av vapen och därvid anført bl. a.:

Undantaget i 4 § fjärde stycket beträffande tillfällig upplåtelse av skjut- vapen tillgodoser i flertalet fall lojala behov och bör givetvis bibehållas. Kungörelsen medgiver emellertid, att sådan upplåtelse skall kunna ske all- deles formlost. Detta har medfört en dubbel olägenhet. Å ena sidan finnes strängt taget icke någon möjlighet att kontrollera, att en såsom tillfällig angiven upplåtelse verkligen har denna karaktär. Detta förhållande har ock- så visat sig i hög grad kunna missbrukas. Å andra sidan har den, som fått en fullt lojal upplåtelse för tillfälligt bruk, icke någon handling, som styr- ker detta förhållande. Det har också icke sällan inträffat, att den, som så- lunda för visst tillfälle lånat ett gevär, under åberopande av stadgandet i 11 § av kungörelse fått sig detta fråntaget av polisman, som — måhända ibland av överdrivet nit — ansett sig icke kunna lita på uppgiften om till- fälligt lån. Det är klart, att även dessa förhållanden varit ägnade att giva anledning till berättigade anmärkningar från olika håll.

I anslutning härtill föreslår jägareförbundet, att fjärde stycket i 4 § vapen- kungörelsen måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Ut看 hinder av vad nu sagts må skjutvapen tillfälligt upplätas i fall, då till- stånd enligt denna kungörelse meddelats, till användande för samma ända- mål som det för vilket tillståndet lämnats och i annat fall för jakt eller sport- ändamål. Vid sådan upplåtelse skall, där ej vapnet är avsett att användas end- ast i upplåtarens närvaro, denne till mottagaren överlämna styrkt avskrift

av sitt deklarations- eller tillståndsbevis försedd med bevittnad påteckning av upplåtaren om dagen för överlämnandet och det tillfälle upplåtelsen avser. Ej må dock skjutvapen upplåtas till den som, upplåtaren vederligt, fått sig tillhörigt skjutvapen dömt förverkat eller meddelat tillstånd att innehava skjutvapen återkallat eller erhållit förbud mot fortsatt innehav av sådant vapen eller som bör misstänkas kunna komma att missbruka vapnet.

Redogörelse för vissa av jägareförbundet i samband med nu berörda förslag påyrkade ändringar i bestämmelserna om förvärv av ammunition lämnas i annat sammanhang.

Utredningen.

Utredningen vitsordar behovet av en mera fullständig reglering av frågan om tillfällig utlåning av vapen och anför härom bl. a.:

Gällande bestämmelser rörande tillfällig upplåtelse av vapen ha vållat olägenheter i olika hänseenden. Sålunda har ordet »tillfälligt» givit anledning till tolkningssvårigheter. Medan man å vissa håll tolkat stadgandet mycket snävt och ansett att tillfällig upplåtelse innefattar t. ex. blott ett enda jakt-tillfälle, har på andra håll en ganska liberal uppfattning gjort sig gällande; även upplåtelse på ett par veckor har sålunda betraktats såsom tillfällig. Hur ifrågavarande bestämmelser rätteligen böra tolkas är det vanskligt att med bestämdhet uttala sig om. Förarbetena ge sparsamma upplysningar. Stadgandet tillkom på grund av erinringar från olika håll, att licensplikten borde begränsas till att avse utlåning under längre tid och icke omfatta t. ex. det fall att någon utlånade ett jaktgevär till en vän vid ett tillfälligt besök. Föredragande departementschefen framhöll, att licensskyldigheten blott hade avseende å innehav av stadigvarande natur och ej å utlånande, som vore av allenast tillfällig natur (prop. 1934: 181 s. 21). Några vägledande rättsfall synas ej heller föreligga; jfr artikel i Förvaltningsrättslig Tidskrift 1941 s. 231 o. f. De olägenheter, som äro förenade med bestämmelserna om tillfällig upplåtelse, inskränka sig emellertid ej blott till det olika sätt, varpå desamma tillämpas. Såsom Svenska jägareförbundet i sin förut omnämnda skrivelse den 27 december 1939, vilken såvitt angår förevarande spörsmål vunnit allmän anslutning bland de av utredningen hörda myndigheterna, framhål-lit, är det nämligen ej heller möjligt att kontrollera, att en såsom tillfällig angiven upplåtelse i verkligheten har sådan karaktär, och vidare saknas föreskrifter om hur låntagaren skall styrka lånets tillfälliga art.

För att undanröja föreliggande brister i gällande bestämmelser om tillfällig upplåtelse av vapen föreslår utredningen dels att i författningstexten bestämmas ett visst antal dagar som maximitid för sådan upplåtelse, dels att erforderliga kontrollföreskrifter meddelas. Maximitiden borde utgöra åtta dagar, och kontrollföreskrifterna borde i stort sett utformas i enlighet med vad jägareförbundet föreslagit. I överensstämmelse härmed borde, där vapnet ej vore avsett att användas endast i upplåtarens närvaro, denne till låntagaren överlämna avskrift av sitt deklarations- eller tillståndsbevis, försedd med påskrift av upplåtaren om utlåningen och det tillfälle utlåningen avsåg. Upp-tog deklarations- eller tillståndsbeviset ett flertal vapen och avsåg upplåtelsen icke samtliga dessa, borde i stället för avskrift utdrag av beviset kunna göras rörande det eller de ifrågavarande vapnen. Såsom legitimationsmedel

för låntagare, som tillhörde upplåtarens familj, syntes av praktiska skäl även böra godkännas det för upplåtaren utfärdade deklara-tions- eller tillståndsbeviset. Formulär till upplåtelsehandling borde enligt utredningens mening fastställas av blankettkommissionen och genom förmedling av polis-myndigheterna, jaktvårdssammanslutningar m. fl. kostnadsfritt tillhandahållas allmänheten. I stället för den av jägareförbundet föreslagna relativt utförliga redogörelsen för de fall, då av personliga skäl tillfällig upplåtelse ej bör få äga rum, borde lämpligen användas en med nuvarande 6 § överens-stämmande formulering, d. v. s. att skjutvapen må utlånas endast till per-son, som skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma. Att i författningstexten uppställa en viss minimiålder för låntagaren syntes ej lämpligt. Bestämmelserna om tillfällig upplåtelse förutsattes även skola äga tillämpning, där vapenhandlare på prov utlånade vapen till spekulant. I fråga om utlåning av vapen för tävlingsändamål från skytteföreningar och vissa andra sammanslutningar till medlemmar skulle föreskrifterna däremot ej gälla, utan sådan utlåning skulle få ske för den tid och på de villkor i övrigt sammanslutningen bestämde. Även i detta fall skulle dock särskild le-gitimationshandling överlämnas till låntagaren.

De sålunda föreslagna bestämmelserna ha upptagits i 4 § 3 mom. och 24 § andra stycket utredningens förslag.

Yttrandena.

Utredningens förslag har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. I en del yttranden har det dock kritiserats i vissa hänseenden.

Sålunda anför *länsstyrelsen i Hallands län*:

Det synes länsstyrelsen i hög grad otillfredsställande, att vapen jämlikt 4 § 3 mom. första stycket i förslaget må utlånas för kortare tid, utan att något krav uppställas på att låntagaren skall ha uppnått viss ålder. De normer angående ålder, myndigheterna regelmässigt tillämpa i vapenären-den, kunna därigenom i många fall kringgås, och har det härstädes före-kommit att en person, vilken med hänsyn till sin ålder fått ansökan om va-peninnehav avslagen, låtit förstå att han i stället skulle låna en annan per-sons vapen. En åldersgräns borde därför uppställas för rätt att låna vapen utan tillstånd, åtminstone i de fall vapen brukas annorledes än i äldres när-varo och under deras uppsikt.

Länsstyrelsen vill i samband härmed omnämna, att vid härvarande läns-styrelse förekommit att, sedan länsstyrelsen avslagit en vapenansökan för en person, som gjort sig skyldig till olaga jakt, hans fader kort därefter gjort ansökan om innehav av vapen och att fadern vid polisutredningen vid-gått att ansökningen tillkommit »huvudsakligen» för att sonen skulle kunna få låna det vapen, vilket han önskade förvärva. Liknande motiv för vapen-ansökan torde förekomma emellanåt, ehuru det blott sällan kan påvisas vid utredningen. Föreskriften att vapen må utlånas allenast till person, som skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma, torde därför böra närmare utformas.

Bestämmelsen i 4 § 3 mom. andra stycket att upplåtare av vapen vid utlåning skall till låntagaren överlämna avskrift av sitt deklara-tions- och tillståndsbevis, försett med vissa påskrifter, synes väl omständlig och torde

mycket ofta komma att överträdas. Länsstyrelsen vill därför förordna, att upplåtare, som ej är vapenhandlare, städse i stället må kunna till låntagaren överlämna sitt deklara-tions- eller tillståndsbevis. Den försämring av kontrollmöjligheterna för myndigheterna, som härav bleve följden, anser länsstyrelsen ej vara av den betydelse, att förslagets bestämmelser kunna anses nödvändiga.

Liknande synpunkter utvecklas av *länsstyrelsen i Kristianstads län*, som förordar en bestämmelse av innehåll, att den som ej själv innehar vapen eller vapen av det slag, varav han vid visst tillfälle har behov, skulle av vederbörande myndighet kunna erhålla generellt tillstånd, som berättigade honom att få låna vapen av visst eller vissa slag. Alternativt förordar länsstyrelsen ett hos de lokala polismyndigheterna anordnat ansöknings- och kontrollförfarande eller en kombination av detta förfarande och den generella tillståndsgivningen.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län framhåller, att det sätt, varpå den tillfälliga utlåningsrätten i förslaget utformats, syntes kunna ge anledning till omfattande missbruk. Genom den föreslagna maximitiden torde en person under åtskilliga år kunna deltaga i de sedvanliga älgjakterna utan att behöva söka tillstånd att inneha vapen. Bestämmelsen borde därför ändras så, att utlåning endast finge äga rum till den som själv vore berättigad inneha vapen. Undantag torde dock böra stadgas för medlemmar av samma familj.

Statpolisintendenten ifrågasätter huruvida utlåningsrätten ej borde begränsas till jaktvapen. I varje fall borde övervägas att undantaga pistoler eller andra fickvapen. Denna mening delas av *länsstyrelsen i Östergötlands län*.

Länsstyrelsen i Örebro län yttrar, att länsstyrelsen för sin del hittills ansett tillfälliga upplåtelser av vapen böra få gälla allenast för viss jakt och under högst tre dagar. För ett godtagande av den längre tidrymd som förslaget ur länsstyrelsen synpunkt innebure fordrades, att föreskriften att skjutvapen endast finge utlånas till personer, som skäligen kunde antagas ej komma att missbruka detsamma, kompletterades med den ovillkorliga bestämmelsen, intagen antingen i författningstexten eller i tillämpningsföreskrifterna, att vapen icke finge tillfälligt utlånas till person, som — utlå-naren veterligt — tidigare fått sitt eget vapentillstånd indraget. Vidare förordar länsstyrelsen, att lån under längre tid än förslagsvis fyra dagar borde föregås av en anmälan till vederbörande lokala polismyndighet. Slutligen föreslår länsstyrelsen, att i tillämpningsföreskrifterna intages villkor om viss minimiålder för låntagaren.

Krav på en skärpning av låntagarens personliga kvalifikationer framfö-ras även av *statens kriminaltekniska anstalt, länsstyrelserna i Uppsala, Blekinge, Kristianstads och Västerbottens län samt Svenska jägareförbundet*.

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser, att utlåning ej bör få ske till den som ej fyllt sexton år. *Länsstyrelserna i Kalmar och Västernorrlands län* föreslå, att för utlåning till omyndig förmyndarens samtycke skall erfordras.

Rörande den av utredningen föreslagna rätten för vapenhandlare att ut-

låna vapen på prov till spekulant ha i vissa yttranden framförts krav på en ytterligare skärpaing av låntagarens personliga kvalifikationer.

Sålunda anser *länsstyrelsen i Kopparbergs län* — under framhållande att vapenhandlare i regel icke ägde kännedom om kundernas lämplighet att inneha skjutvapen — att skyldighet borde stadgas för spekulant att för vapenhandlaren uppvisa intyg från kommunal förtroendemän eller polismyndighet angående sin lämplighet.

Liknande synpunkter framföras av *statspolisintendenten och länsstyrelsen i Uppsala län*.

Departementschefen.

Uppenbarligen måste det anses vara ett legitimt intresse att tillfällig utlåning av vapen under vissa förhållanden skall kunna äga rum utan att myndighets tillstånd erfordras. Såsom utredningen framhållit äro de nuvarande bestämmelserna ej tillfredsställande. Dels råder tvekan om hur begreppet »tillfälligt» rätteligen bör tolkas, dels är det icke möjligt att kontrollera, att en såsom tillfällig angiven upplåtelse i verkligheten har sådan karaktär. Dessutom saknas föreskrifter om hur låntagaren skall styrka lånets nyss angivna art. En fullständigare reglering av frågan är därför påkallad. Utredningens förslag synes i stort sett väl avvägt och kan därför av mig i allt väsentligt godtagas.

Beträffande utformningen av de materiella bestämmelserna har i ett par yttranden ifrågasatts i vad mån utlåningsrätten borde begränsas till vissa slag av vapen. Med hänsyn bl. a. till de kvalifikationer som enligt min åsikt böra uppställas i fråga om låntagarens person samt de föreslagna straffpåföljderna för obehörig upplåtelse (dagsböter eller fängelse) synes en sådan begränsning ej erforderlig. I ett par andra hänseenden böra dock vissa jämkningar ske. Sålunda synas praktiska skäl tala för att maximitiden för utlåningen bör utsträckas till två veckor. Därjämte torde en viss skärpning av låntagarens personliga kvalifikationer vara motiverad. I överensstämmelse med vad i detta avseende föreslagits i vissa yttranden bör sålunda från rätten att låna vapen uteslutas — förutom den som kan antagas komma att missbruka vapnet — den som upplåtaren veterligt fått vapen dömt förverkat, meddelad vapenlicens indragen eller förbjudits inneha vapen. Vidare bör en viss minimiålder uppställas för låntagaren. Denna torde böra sättas till sexton år. Detta synes mig vara lämpligare än att, såsom av ett par remissmyndigheter ifrågasatts, för utlåning till omyndig kräva förmyndarens samtycke.

Enligt utredningens förslag skola bestämmelserna om tillfällig utlåning även äga tillämpning, där vapenhandlare på prov utlånar vapen till spekulant. Detta synes riktigt och lämpligt. Att såsom i några yttranden föreslagits beträffande sådan utlåning ytterligare skärpa fordringarna rörande låntagarens person anser jag ej vara påkallat.

Vad härefter angår de av utredningen föreslagna kontrollföreskrifterna har från ett par håll anmärkts, att dessa förefölle väl omständliga. Jag kan ej dela denna uppfattning. Skyldigheten att utfärda särskild handling an-

gående upplåtelsen är nämligen enligt förslaget begränsad till sådana fall, där vapnet är avsett att användas i upplåtarens frånvaro eller att utlånas till någon som ej tillhör upplåtarens familj. Om utlåningen sker till familjemedlem står det upplåtaren öppet att i stället till låntagaren överlämna sitt deklara-tions- eller tillståndsbevis. Vad angår de formella fordringar som uppställts i fråga om den särskilda legitimationshandlingen måste dessa be-tecknas som måttfulla och kunna ej anses vara mera långtgående än som är nödvändigt, om kontrollen över ifrågavarande upplåtelse skall bli va nå-gorlunda betryggande. Ej heller torde de föreslagna kontrollföreskrifterna komma att innebära några olägenheter av praktisk betydelse, särskilt som blanketter till upplåtelsehandlingar förutsättas skola kostnadsfritt tillhanda-hållas allmänheten. För övrigt må påpekas, att de kontrollsystem, som förordats i vissa yttranden, skulle bli va betydligt mera omständliga och betungande än den kontroll utredningen föreslagit. Jag anser mig sålunda även i nu berörda hänseenden kunna biträda utredningens förslag.

Förvärv av ammunition.

Vapenförordningen avses, såsom förut framhållits, icke skola gälla för annan ammunition än handvapenammunition. Handlandes förvärv och innehav av ammunition skall överhuvud lämnas utanför förordningen. Den följande framställningen avser därför endast enskilda personers och sam-manslutningars förvärv av handvapenammunition.

Gällande bestämmelser.

Enligt 12 § vapenkungörelsen fordras för rätt att förvärva ammunition tillstånd av länsstyrelsen i det län, där sökanden har sitt hemvist. Tillstånd må beviljas allenast den som äger inneha sådant skjutvapen, för vilket ammunitionen är avsedd. Ammunition må ej överlåtas till annan än den som erhållit tillstånd att förvärva densamma. Tillstånd erfordras dock ej, där någon som är berättigad att inneha skjutvapen önskar förvärva hagelpatroner till vapnet eller hylsor för sådana patroner. Enligt 14 § skall vad i 6 § kungörelsen stadgas om att tillstånd till skjutvapen må meddelas allenast enskild person, som finnes vara i behov av vapnet samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma, äga motsvarande tillämpning beträffande ansökan om tillstånd att förvärva ammunition. Tillstånd må meddelas endast för viss tid, högst sex månader. Ansökan om tillstånd att förvärva ammunition ingives till polismyndigheten i orten, som utom i Stockholm skall insända ansökningen jämte eget yttrande till länsstyrelsen.

Tillståndsbevis för förvärv av ammunition skall utfärdas i två exemplar, det ena försett med påskrift att det utgör duplett. Ammunition må ej utlämnas av överlåtare, med mindre dupletten senast vid utlämnandet tillställs honom (15 §). Tillståndsbevis utfärdas utan lösen (15 § förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen). Varldera exemplaret

skall emellertid beläggas med stämpel till ett belopp av en krona (3 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften).

I 28 § uppställas vissa undantag från kungörelsens tillämpningsområde. Sålunda stadgas bl. a., att kungörelsen icke skall tillämpas å kronan och viss polispersonal. Vidare skall föreskriften, att tillstånd till förvärv av ammunition må meddelas allenast enskild person, ej äga tillämpning å förening, tillhörande det av staten kontrollerade frivilliga skytteväsendet. Sådan förening må förvärva ammunition utan hinder därav att föreningen ej själv äger inneha de vapen, för vilka ammunitionen är avsedd. Bestämmelserna i 12 § om förvärv och överlåtelse av ammunition skola ej gälla för det fall att förening som nyss nämnts överlåter ammunition till sina medlemmar. Vad sålunda stadgats skall även äga tillämpning å centralförbundet för befälsutbildning, frivilliga automobilkåren, sjövärnsskåren, svenska röda korset jämte vissa andra sammanslutningar av liknande natur.

Tidigare reformförslag.

Ändringar i gällande licenstväng rörande ammunition ha under senare år påyrkats vid olika tillfällen.

I *motioner vid 1940, 1943 och 1947 års riksdagar* (1940 II: 29, 1943 II: 17 och 1947 II: 6) ha sålunda hemställts om sådan ändring i nuvarande bestämmelser, att den som på grund av tillstånd vore berättigad att inneha skjutvapen skulle utan särskilt tillstånd äga förvärva ammunition till vapnet. Motionerna avstyrktes av vederbörande utskott (första lagutskottets utlåtande 1940 nr 35, 1943 nr 4 resp. 1947 nr 11) och föranledde ej till någon riksdagens åtgärd.

Ändring i gällande bestämmelser om förvärv av ammunition har även föreslagits av *Svenska jägareförbundet*. I sin tidigare omnämnda skrivelse den 27 december 1939 har förbundet sålunda förordat, att bestämmelsen i 12 § vapenkungörelsen om skyldighet att söka tillstånd till förvärv av ammunition ej skulle äga tillämpning i sådana fall, då under jakt en deltagare för omedelbart begagnande överlämnar ett mindre antal patroner till annan deltagare eller då vid tillfällig upplåtelse av gevär upplåtaren överlämnar jämväl ett efter den avsedda användningen lämpat antal patroner till vapnet. Förbundet har därjämte föreslagit sådan ändring i 28 § vapenkungörelsen, att även jaktvårdssammanslutning, som åtnjuter direkt statsbidrag från jaktvårdsfonden, och till sådan sammanslutning ansluten förening skola vara berättigade att tillhandahålla sina medlemmar övnings- och tävlingsammunition vid skjutningar, som sammanslutningarna anordna.

Utredningen.

Utredningen har funnit jägareförbundets ändringsförslag böra förverkligas. De därav betingade ändringarna i gällande bestämmelser ha i utredningsförslaget upptagits i 16 § 3 mom. andra stycket och 37 § 4 mom. första stycket.

I anslutning till jägareförbundets förslag framhåller utredningen, att

gällande licenstvång för förvärv av ammunition innebure vissa olägenheter för den enskilde samt att detta framför allt gällde förvärv av ammunition till kulgevär för jaktändamål. Beträffande ammunition till övningsskjutning med kulgevär och pistol borde enligt utredningens mening sådana övningar regelmässigt bedrivas endast av de av staten kontrollerade skytte- och jaktvårdssammanslutningarna. Enligt utredningens förslag skulle emellertid skytteföreningar tillhörande det frivilliga statskontrollerade skytteväsendet och vissa frivilliga försvarsorganisationer liksom hittills vara berättigade att för övningsändamål tillhandahålla sina medlemmar ammunition utan att dessa innehade vederbörligt tillstånd att förvärva ammunition. Samma rätt skulle även tillkomma svenska pistolskytte-, sportskytte- och jägareförbunden jämte tillhörande underavdelningar. Härigenom hade enligt utredningens mening frågan om anskaffande av övningsammunition till kulgevär och pistol reglerats på ett tillfredsställande sätt.

Vad angår ammunition för jaktstudsare för annat än övningsskjutning anför utredningen till en början att vissa skäl talade för att dylik ammunition finge anskaffas utan tillståndsprövning. Enligt utredningens åsikt kunde det emellertid, ej minst med hänsyn till dessa vapens farlighetsgrad, ej vara tillrådligt att låta envar som vore berättigad att inneha kulgevär fritt anskaffa obegränsade mängder ammunition till detsamma. Den omständigheten att en person en gång prövats lämplig att inneha skjutvapen innebure icke någon garanti för att han allt framgent ägde de därför erforderliga kvalifikationerna. Att inskränka den fria förvärvsrätten till en viss maximikvantitet skulle visserligen vara tänkbart, men en sådan bestämmelse skulle å andra sidan nödvändiggöra ett omständligt och tungrott kontrollförfarande.

Av nu anförda skäl har utredningen funnit, att den kontroll över enskildas ammunitionsförvärv, som den nuvarande licensplikten innebär, borde tills vidare bibehållas.

Däremot föreslår utredningen, att giltighetstiden för tillstånd att förvärva ammunition utsträcker att omfatta ett år med rätt för länsstyrelsen att, där särskilda förhållanden så påkalla, såväl bevilja längre giltighetstid som förkorta densamma. Genom denna ändring skulle, framhåller utredningen, vapeninnehavare i allmänhet ej behöva ansöka om ammunitionslicens oftare än en gång för varje tolv månadersperiod, vilket ej kunde anses innebära besvär eller utgifter av någon betydelse. Utredningen erinrar om att den beviljade ammunitionsmängden ej behövde uttagas på en gång utan kunde uttagas successivt under den tid tillståndet gällde.

Även om utredningen sålunda ej ansett sig kunna förorda någon mera väsentlig ändring i gällande bestämmelser om förvärv av ammunition, föreslår dock utredningen att genom en ändring i rådande praxis möjligheten att få sådant tillstånd underlättas. Härom anför utredningen:

Enligt vad utredningen har sig bekant tillämpas vid prövningen av licensansökningar rörande ammunition ganska olika principer i de olika länen, och dessa principer måste i en del län betecknas såsom onödigt stränga.

Den bristande enhetligheten hänför sig icke blott till de allmänna förutsättningar, som av länsstyrelserna uppställas för tillstånds beviljande, utan även och framför allt till den högsta mängd ammunition, som medges. Vad utredningen i annat sammanhang framhållit rörande angelägenheten av att ansökningar om rätt att inneha skjutvapen underkastas en i görligaste mån enhetlig prövning gäller även beträffande licensansökningar rörande ammunition. I sådant syfte böra därför i tillämpningsföreskrifterna till en ny vapenförfattning erforderliga direktiv lämnas jämväl angående förevarande fråga. Beträffande prövningen av ansökning om ammunitionstillstånd bör enligt utredningens uppfattning den avgörande synpunkten vara i vad mån sökanden uppfyller de personliga kvalifikationerna. Och vad ammunitionsmängden angår torde man väl — åtminstone med hänsyn till nuvarande höga ammunitionspriser — i allmänhet kunna utgå från att den begärda ammunitionskvantiteten ej är större än som motsvarar sökandens behov. I överensstämmelse härmed torde man för den skull, under förutsättning att sökanden uppfyller de personliga kvalifikationerna och omständigheterna ej giva vid handen att den begärda ammunitionsmängden uppenbarligen överstiger hans behov för det ändamål och den tid ansökningen avser, ej ha anledning att frångå ansökningen. Detta gäller särskilt jaktammunition. Ur de syften vapenkungörelsen har att tillgodose torde det ej innebära några betänkligheter att beträffande förevarande fråga intaga en mindre restriktiv ståndpunkt när det gäller pålitliga, ansvarsställande medborgare.

Yttrandena.

I yttrandena har man i allmänhet anslutit sig till utredningens förslag. Avvikande meningar uttalas endast av några få remissinstanser. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* ifrågasätter sålunda huruvida ej förutom hagelpatroner även annan jaktammunition kunde undantagas från licensskyldigheten. Av samma uppfattning är *länsstyrelsen i Norrbottens län*, som anser att i varje fall salongsgevärsammunition (6 mm) saklöst kan friges. Även *länsstyrelsen i Hallands län* har uttalat sig för att salongsgevärspatroner borde kunna få köpas utan tillstånd.

Explosivvarusakkunnigas förslag.

Såsom inledningsvis omnämnts ha vapenkungörelsens bestämmelser om ammunition inarbetats i förslaget till ny förordning angående explosiva varor. Bestämmelserna ha emellertid icke överförts i oförändrat skick utan ha omarbetats i flera hänseenden.

Rörande den huvudsakliga innebörden i de sakkunnigas förslag om förvärv av ammunition må till en början framhållas, att begreppet ammunition givits ett annat och vidare innehåll än enligt gällande vapenkungörelse. Såsom ammunition betecknas sålunda, förutom ammunition för skjutvapen, bl. a. vissa effekter, som enligt vapenkungörelsen hänförts till skjutvapen, såsom laddade handgranater, bomber, minor, torpeder o. d. Olika regler skola gälla för sådan ammunition, som uteslutande eller huvudsakligen är avsedd för militära ändamål (militär ammunition), och annan ammunition. Militär ammunition får i princip icke innehavas av annan än kronan. Undantag skall dock gälla för bl. a. kulammunition för militära handvapen

såsom mauserammunition. Civil ammunition skall däremot liksom hittills kunna förvärfvas av enskilda personer ävensom av skytteföreningar och andra liknande sammanslutningar. I fråga om förvärfv av civil ammunition uppställas olika regler för bl. a. hagelammunition och kulammunition. Beträffande *hagelammunition* ansluter sig förslaget i sak till bestämmelserna i gällande vapenkungörelse. Rätt att förvärva sådan ammunition skall således utan särskilt tillstånd tillkomma den som är berättigad att inneha skjutvapen, för vilket ammunitionen är avsedd. I fråga om förvärfv av *kulammunition* innebär förslaget däremot ganska väsentliga ändringar. Enligt gällande vapenkungörelse fordras, såsom framgår av den tidigare framställningen, för sådant förvärfv tillstånd av länsstyrelse. Enligt de sakkunnigas förslag skola emellertid länsstyrelsernas tillståndsbevis ersättas av *inköpskort*, som skola tillhandahållas av de lokala polismyndigheterna. Denna ordning skall gälla för förvärfv icke blott av kulammunition för jakt- och sportgevär och civila pistoler, revolverar och andra dylika fickvapen utan också av sådan militär handvapenammunition, som enligt de sakkunnigas förslag får förvärfvas av annan än kronan.

Vad angår förslagets detaljbestämmelser må nämnas, att inköpskort skall beviljas efter ansökan hos polismyndigheten i den ort, där sökanden är bosatt. Inköpskort kan erhållas av såväl enskilda personer som skytteföreningar och liknande sammanslutningar. Rätten för enskild person att få inköpskort är emellertid begränsad till den som enligt vapenkungörelsen erhållit tillstånd att inneha skjutvapen. Den vars rätt att inneha vapen grundas på deklara-tionsbevis kan alltså icke erhålla ammunition till vapnet med mindre han av länsstyrelsen fått tillstånd att inneha detsamma. Inköpskort skall gälla under ett år efter utlämnandet och avse viss mängd ammunition. Ammunitionen förutsättes kunna förvärfvas hos envar handlande som äger idka handel med ammunition och behöver icke uttagas på en gång utan kan inköpas i delkvantiteter under den tid kortet gäller. Förslaget upptager därjämte vissa kontrollföreskrifter, innefattande bl. a. skyldighet för handlanden att göra anteckningar om utlämnade kvantiteter ammunition dels å inköpskortet, dels i försäljningsboken. Inköpskort föreslås skola utfärdas avgiftsfritt.

Tilldelning av inköpskort för kulammunition till militära gevär ävensom till pistoler, revolverar och andra fickvapen får enligt förslaget ske endast till vissa i 141 § i den föreslagna explosivvaruförordningen uppräknade personer, organ och sammanslutningar och under där angivna villkor. Enskild person får t. ex. meddelas inköpskort för sådan ammunition endast när synnerliga skäl äro därtill, och myckenheten skall begränsas till vad som med hänsyn till förhållandena i det särskilda fallet kan anses skäligt för att tillgodose det avsedda ändamålet. Beträffande annan ammunition än nu nämnts skall behörig vapeninnehavare kunna på en gång tilldelas inköpskort för högst den kvantitet, som motsvarar hans årsförbrukning. När skäl föreligger därtill må polismyndigheten begränsa såväl kortets giltighetstid

som ammunitionsmängden ävensom återkalla tilldelade inköpskort eller vägra tilldelning.

Inköpskort skall, såsom förut omnämnts, även kunna tilldelas skytteföreningar och andra liknande sammanslutningar. De bestämmelser, som de sakkunniga föreslagit i detta hänseende, innebära en icke obetydlig skärpning i jämförelse med nu gällande föreskrifter. Detsamma gäller även ammunitionsoverlåtelse från sammanslutning till medlem.

Såsom villkor för ifrågavarande sammanslutningars rätt att förvärva ammunition uppställs, att sammanslutningen förfogar över sådant upplagsmagasin, som enligt förslaget till ny explosivvaruförordning i vissa fall fordras för förvaring av explosiva varor, eller annat förvaringsrum, som av polismyndigheten efter sprängämnesinspektionens hörande godkänts för ändamålet. Vidare skall det åligga sammanslutningen att föra särskild bok över sitt ammunitionsinnehav (ammunitionsliggare).

Beträffande överlåtelse av ammunition skola skytteföreningar och andra liknande sammanslutningar vara berättigade att till sina egna medlemmar ävensom till medlemmar i annan dylik sammanslutning överlåta ammunition för förbrukning vid övning, utbildning eller tävling, som anordnas av skyttesammanslutning. Rörande varje överlåtelse skall i ammunitionsliggaren antecknas dagen då ammunitionen utlämnats, utlämnade slag och myckenheter ävensom mottagarens medlemsnummer, fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist. Vidare stadgas, att ammunitionen må utlämnas endast mot kvitto. Dessutom skall särskilt kortregister föras över medlemmarnas ammunitionsförbrukning. Ammunitionsliggaren och kortregistret skola föras genom styrelsens försorg. Styrelsen ålägges därjämte en allmän skyldighet att öva kontroll över att utlämnad ammunition förbrukas för avsett ändamål eller återlämnas till sammanslutningen. Föreligger anledning antaga att medlem undansnillar ammunition, skall anmälan göras till polismyndigheten. Överträdelse av ifrågavarande föreskrifter straffas med dagsböter.

Syftet med de ändringar i fråga om förvärv av ammunition för skjutvapen, som de explosivvarusakkunniga sålunda föreslagit, är, framhålles det i betänkandet, att söka få till stånd en förenkling i det nuvarande systemet samt en bättre kontroll över ammunitionsförvärven. Överflyttningen av ammunitionsärendena från länsstyrelserna till polismyndigheterna sammanhänger med den allmänna decentralisering av handläggningen av olika ärenden om förvärv och innehav av explosiva varor, som de sakkunniga föreslagit. Såsom motivering för denna ändring anföra de sakkunniga bl. a.:

De ifrågavarande ärendena angående ammunitionsförvärv äro av jämförelsevis betydligt mindre vikt än de ärenden rörande sprängämnesförvärv, som hittills genom bestämmelserna om de s. k. säkerhetsintygen avgjorts av kommunalnämndsordförandena. Någon anledning att lägga avgörandet av ammunitionsärendena hos länsstyrelsen finnes desto mindre som länsstyrelsens beslut så gott som undantagslöst torde meddelas i överensstämmelse med polismyndighetens yttrande åtminstone i vad gäller sökandens lämplighet att anförtros ammunition.

En betydande arbetsbörda kommer genom förslaget att avlastas icke endast länsstyrelserna utan även polismyndigheterna. För närvarande skall ärendet diarieföras och beslutet registreras i vapenregistret hos såväl länsstyrelsen som polismyndigheten. Hos länsstyrelsen tillkommer, förutom föredragandens arbete, besvär med utskrift, stämpelbeläggning och expediering av tillståndsbevis. För polismyndigheten medför avfattningen av ett skriftligt utlåtande betydligt mera besvär än ett direkt beslut skulle göra. Med det föreslagna systemet skulle länsstyrelsens befattning med ärendena helt bortfalla, bortsett från ett fåtal besvärärenden över polismyndighets beslut, och polismyndighetens arbete skulle i regel kunna inskränkas till erforderliga anteckningar å det utlämnade inköpskortet samt i vapenregistret. Någon diarieföring synes icke behöva ifrågakomma. Besparingen av arbetskraft (i de större länsstyrelserna heltidssysselsättas i regel två och under jaktsäsongen ofta flera befattningshavare vid vapendiariet, huvudsakligen med ammunitionsärenden) skulle väl uppväga den minskade inkomst för statsverket, som stämpelfriheten för inköpskort skulle innebära.

För allmänheten skulle systemet innebära mindre besvär och tidsutdräkt samt minskade kostnader.

Angående prövningen av ansökningar om förvärf av ammunition anföres i betänkandet:

Beträffande ansökningar rörande kulammunition för militära gevär ävensom för alla slags fickvapen förutsattes en ingående prövning av sökandens lämplighet, ändamålet med förvärfvet och den behöfliga myckenheten. Beträffande ansökningar om inköpskort för jaktammunition och därmed likställd ammunition förutsattes att varje behörig vapeninnehavare, som fått sin rätt att innehava vapnet prövad av länsstyrelse, skall vara berättigad att utfå inköpskort för ammunition till vapnet utan småaktiga restriktioner, där ej särskilda skäl böra föranleda avslag eller begränsad tilldelning. Det nu på vissa håll tillämpade prutningssystemet, enligt vilket även de mest betrodda personer vägras inköpsrätt för mer än ett fåtal patroner, motsvarande ett beräknat halvårsbehov, torde snarast böra avskaffas såsom ovärdigt statsförvaltningen och irriterande för medborgarna. Tanken att man genom att räkna skotten i tiotal och ental skulle kunna åvägabringa förbättrade jaktvårdsförhållanden, torde få anses verklighetsfrämmande. Att revolutionärer skulle förbereda samhällsomstörtning genom att spara något tiotal jakt- eller salongsgevärspatroner varje halvår, torde vara en löjlig tanke, när möjligheter föreligga att på en natt utrusta hela arméer från luften med all tänkbar krigsutrustning.

Att de sakkunniga beträffande skytteföreningars och andra liknande sammanslutningars rätt att inneha ammunition uppställt villkoret, att sammanslutningen förfogar över förvaringsutrymme av viss beskaffenhet, sammanhänger med den allmänna skärpning av förvaringssättet för explosiva varor som de sakkunniga föreslagit.

Vad angår de föreslagna föreskrifterna om kontroll av skytteförenings och annan dylik sammanslutnings innehav och överlåtelse av ammunition till medlemmar därav framhålla de sakkunniga, att det synes rimligt att sammanslutningarna åläggas motsvarande bokföringsskyldighet rörande ammunitionsinnehav och överlåtelser som handlandena. Bestämmelsen att ammunition må utlämnas endast mot kvitto är enligt de sakkunniga en själv-

klar konsekvens av att ammunition endast får utlämnas för övning, utbildning eller tävling, som anordnas av sammanslutningen. Rörande kontrollföreskrifterna anföra de sakkunniga i övrigt:

För närvarande lär det vara vanligt, att skytteföreningarnas ammunitionsredovisningar framvisa ett icke obetydligt »svinn». Enligt uppgift lär detta i regel bero på att medlemmar taga ut ammunition, som de använda för övning å skjutbanan å tider, då allmänna skjutningar icke pågå, varför de avlossade skotten icke bli protokollförda. Om direkt kontroll genom funktionär icke är möjlig i sådana fall, torde medlemmen åtminstone böra avkrävas en personlig redogörelse för sin ammunitionsförbrukning. Att lämna dylika förhållanden helt okontrollerade synes överensstämma illa med den i övrigt och särskilt i vad som avser rätten att förvärva kulpatroner för jaktgevär så rigorösa ammunitionskontrollen.

Bestämmelserna om förvärv av ammunition för skjutvapen återfinnas i 117—121 och 138—141 §§ i förslaget till ny förordning angående explosiva varor.

Yttrandena över de explosivvarusakkunnigas förslag.

De explosivvarusakkunnigas förslag om förvärv av ammunition för skjutvapen har i princip vunnit allmän anslutning bland remissinstanserna.

Den föreslagna överflyttningen av ammunitionsärendena från länsstyrelserna till polismyndigheterna har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av så gott som samtliga remissinstanser, som yttrat sig härom. Tveksamhet om förslagets lämplighet uttalas endast av *länsstyrelsen i Södermanlands län*. I de yttranden, där förslaget gillats, ha några skäl utöver dem de sakkunniga anfört i allmänhet ej åberopats. I en del av dessa yttranden anmärkes dock, att decentraliseringen torde komma att medföra en ökad arbetsbelastning för polismyndigheterna. Av denna uppfattning äro *landsfiskalen i Oskarströms distrikt*, *stadsfiskalen i Kramfors*, *Föreningen Sveriges landsfiskaler* och *flera av dess länsavdelningar* samt *Svenska stadsförbundet*.

Såsom motivering för sin ståndpunkt åberopar *länsstyrelsen i Södermanlands län* den splittring av vapenregistret, som skulle bliva en följd av att vapen- och ammunitionsärendena handlades av olika myndigheter. Ur allmänhetens synpunkt skulle ändringen knappast innebära någon nämnvärd lättnad. I de mycket ofta förekommande fall, då vapen- och ammunitionslicens söktes samtidigt, skulle det enligt länsstyrelsens åsikt tvärtom orsaka sökanden mera besvär, om i stället två ansökningar måste ingivas till olika myndigheter.

Även *länsstyrelserna i Hallands och Kopparbergs län* samt *Svenska jägareförbundet* ha understrukit dessa olägenheter av förslaget och förordat, att länsstyrelse skall äga rätt att utfärda inköpskort för ammunition i samband med beviljande av vapenlicens med skyldighet för länsstyrelsen att underätta polismyndigheten om utfärdade inköpskort.

Förslaget att inköpskort skall meddelas endast den som erhållit tillstånd att inneha skjutvapen har föranlett er-

inran i några yttranden. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* betecknar sålunda förslaget som orimligt och ägnat att skapa onödigt irritation samt föreslår att deklara-tionsbevis i förevarande hänseende skall jämföras med tillståndsbevis om vapeninnehav. Liknande inställning har *länsstyrelsen i Kronobergs län*, som anser att tillräckliga skäl ej föreligga för att göra skillnad mellan de båda formerna av vapeninnehav. Polismyndigheten måste, säger länsstyrelsen, givetvis i fråga om varje ansökan om inköpskort, således även beträffande annan ammunition än kulammunition till militära gevär eller till pistoler, revolverar och dylika vapen, pröva sökandens lämplighet och behov. För vapeninnehavarna torde den ifrågasatta kategoriklyvningen lätt medföra omgång och irritation. För övrigt komme allt efter som tiden ginge vapeninnehav på grund av deklaration att försvinna. Några olägenheter av att även den som deklarerat sitt vapeninnehav vore berättigad att få inköpskort kunde enligt länsstyrelsens mening ej uppkomma. Även *Svenska jägareförbundet* har uttalat sig mot förslaget i denna del, under framhållande bl. a. att det vore omotiverat att på detta sätt tvinga ett stort antal vapeninnehavare att söka vapenlicens. Liknande synpunkter framföres av *polis-kammaren i Norrköping*, som dock anser att det skulle vara en fördel att vapeninnehav, som endast deklarerats, bleve prövade enligt vapenförfattningens bestämmelser.

Beträffande skytteföreningars och andra liknande sammanslutningars rätt att förvärva ammunition har man i de yttranden, där frågan behandlats, merendels i princip icke haft något att erinra mot att rätten gjorts beroende av att sammanslutningen disponerar över lämpligt förvaringsutrymme.

Förslaget om skyldighet för sammanslutning att föra liggare över sitt innehav av ammunition har i allmänhet lämnats utan erinran.

I åtskilliga remissvar har man däremot avstyrkt eller yrkat på uppmjukningar i de föreslagna föreskrifterna om kontroll av sammanslutnings överlåtelse av ammunition till medlem. Så är fallet med de yttranden, som avgivits av *telegrafverket, länsstyrelserna i Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Hallands, Örebro och Norrbottens län, Skytteförbundens överstyrelse, skytteförbunden i samtliga län, Svenska pistolskytteförbundet, Svenska sportskytteförbundet, Svenska jägareförbundet, Centralförbundet för befälsutbildning, Stockholms handelskammare och AB Svenska metallverken*. Därvid har i allmänhet anförts, att förslagets genomförande skulle inverka i hög grad menligt på verksamheten inom det frivilliga skytteväsendet. Kontrollföreskrifterna skulle nämligen bl. a. medföra ökat arbete för ledare och andra funktionärer inom skytterörelsen, vilket skulle försvåra rekryteringsmöjligheterna beträffande dessa poster, som merendels vore oavlönade och som det redan nu vore svårt att besätta. Det ifrågasatta kontrollförfarandet skulle dessutom försvåra sammanslutningarnas övnings- och tävlingsskjutningar, vilket skulle minska skytteintresset. — Kritiken riktar sig främst mot förslaget att medlemmarnas am-

munitionsinsköp och ammunitionsförbrukning skola bokföras och att kvitto skall lämnas på mottagen ammunition. *Skytteförbundens överstyrelse* och *flertalet skytteförbund* anse, att en dylik kontroll skulle medföra väsentliga olägenheter särskilt för de större skytteföreningarna och vid större skytte-tävlingar. Vissa skytteorganisationer ha emellertid uttalat sig för ett kvit-teringssystem. *Pistolsskytteförbundet* och *sportskytteförbundet* förorda sålund- da, att skyldighet stadgas för medlem att i ammunitionsliggaren kvittera mottagen ammunition.

Departementschefen.

De nuvarande bestämmelserna om förvärv av ammunition ha i stort sett bibehållits oförändrade i utredningens förslag till ny vapenförfattning. Lik- som hittills skall sålunda för förvärv av ammunition som regel fordras läns- styrelsens tillstånd. Vissa ändringar ha dock föreslagits. Sålunda skall bl. a. tillstånd att förvärva ammunition, vilket nu gäller högst sex månader, i all- mänhet gälla ett år, och vissa slag av ammunitionsöverlåtelse skola ej vara underkastade licenstvång.

Det förslag rörande förvärv av ammunition till skjutvapen, som framlagts av de explosivvarusakkunniga, ansluter sig delvis till vapenutredningens förslag. En väsentlig nyhet är att länsstyrelsernas tillståndsbevis skola ersättas av inköpskort, som skola utfärdas av de lokala polismyndigheterna. Frånsett ordningen för ärendenas handläggning innebär emellertid de sak- kunnigas förslag i sak icke någon större ändring. Även utfärdandet av in- köpskort skall nämligen föregås av en prövning, som i stort sett förutsättes skola ske efter samma grunder som vapenutredningen föreslagit.

Vid remissbehandlingen ha de ändringar, som sålunda föreslagits, i prin- cip gillats av flertalet remissinstanser. Detta gäller även den ändring röran- de ordningen för ärendenas handläggning, som de explosivvarusakkunniga förordat.

För egen del anser jag, att förvärv av ammunition liksom hittills bör vara underkastad kontroll från det allmännas sida. Ett upphävande av denna kon- troll skulle i hög grad försvåra förverkligandet av det syfte vapenkungörel- sen har att tillgodose. För förvärv av ammunition bör därför allttjämt som regel fordras tillstånd. Undantag bör göras endast för förvärv av hagelpatro- ner och vissa därmed jämförliga effekter samt för tillfälliga ammunitions- överlåtelse och överlåtelse av ammunition från skyttesammanslutningar och andra liknande organisationer till medlemmar.

I några yttranden över vapenutredningens förslag har ifrågasatts huru- vida ej från licensskyldigheten borde undantagas — förutom hagelpatroner som nu äro licensfria — annan jaktammunition och salongsgevärspatroner. Dessa förslag kan jag ej biträda. Däremot anser jag av skäl som närmare angivas i specialmotiveringen, att från den föreslagna vapenförordningens till- lämpning böra undantagas — förutom hagel som enligt gällande bestämmel- ser ej hänföres till ammunition — hagelpatroner och tändhattar för sådana, massiva kulor samt patron- och laddningshylsor utan tändhattar.

Beträffande den föreslagna överflyttningen av ammunitionsärendena från länsstyrelserna till de lokala polismyndigheterna medför denna ändring, på sätt de explosivvarusakkunniga framhållit, uppenbarligen vissa praktiska fördelar ej minst för allmänheten. Ur synpunkten att åstadkomma en så långt ske kan enhetlig prövning av ärendena kan däremot måhända den nuvarande ordningen anses vara att föredraga. Erinras må nämligen, att ammunitionsärendena enligt 1927 års vapenförfattning i städerna handlades av de lokala polismyndigheterna och att ärendena överflyttades till länsstyrelserna för att man skulle nå en i möjligaste mån likformig tillämpning. Emellertid anser jag övervägande skäl tala för att den föreslagna decentraliseringen bör genomföras. Intresset av största möjliga enhetlighet vid prövningen torde kunna tillgodoses genom de tillämpningsföreskrifter, som på sätt tidigare omnämnts avses skola utfärdas i anslutning till den nya vapenförfattningen, samt genom att klagorätt införes över polismyndigheternas beslut.

I ett par yttranden har föreslagits, att länsstyrelsen vid meddelande av tillstånd att inneha vapen skulle äga pröva även fråga om ammunition till vapnet. Tillräckliga skäl för en sådan undantagsbestämmelse anser jag ej föreligga. Något hinder för en sökande, som samtidigt önskar förvärva både vapen och ammunition till detta, att liksom nu anhålla därom i samma ansökan bör dock icke möta. Enligt förslaget till ny vapenförfattning skall ansökningen i likhet med vad nu gäller inges till polismyndigheten, som sedan ärendet diariieförts och erforderlig utredning verkställts, vidarebefordrar ansökningen till länsstyrelsen. Sedan länsstyrelsen avgjort ärendet i vad avser vapenlicensen, bör länsstyrelsen om sitt beslut underrätta polismyndigheten, som har att avgöra ammunitionsärendet. Erforderliga föreskrifter om nu nämnda förfarande torde icke behöva upptagas i vapenförordningen utan kunna meddelas i tillämpningsanvisningarna.

Vad angår förutsättningarna för tillstånd till förvärf av ammunition böra i stort sett nu gällande bestämmelser bibehållas. Tillstånd bör således som regel beviljas endast enskild person. Från denna regel böra dock undantagas skytteföreningar och andra liknande sammanslutningar. Liksom nu bör vidare krävas, att sökanden har behov av ammunition och skäligen kan antagas ej komma att missbruka densamma. De explosivvarusakkunnigas förslag att begränsa rätten för enskild person att erhålla ammunition till den som beviljats tillstånd att inneha vapen kan jag ej biträda. Även den vars rätt att inneha vapen grundas på deklara-tionsbevis bör alltså liksom hittills kunna få tillstånd att förvärva ammunition, om han uppfyller de allmänna förutsättningarna härför.

I likhet med vapenutredningen anser jag att tillstånd till ammunitionsförvärf i allmänhet bör gälla under ett år med rätt för polismyndigheten att i särskilt fall utsträcka giltighetstiden eller begränsa densamma. Tillståndet bör liksom hittills utfärdas i form av tillståndsbevis. Den av de explosivvarusakkunniga föreslagna benämningen inköpskort synes mindre lämplig.

Enligt gällande bestämmelser skall i tillståndsbeviset om ammunition över-

låtaren anges. Denna begränsning av förvärvsrätten medför understundom vissa olägenheter för licensinnehavaren. Med hänsyn härtill bör inköpsrätten icke begränsas till viss handlande utan licensen bör som regel berättiga innehavaren att inköpa ammunitionen hos envar som äger idka handel med sådan vara. Vidare bör den ändringen vidtagas, att den myckenhet ammunition som tillståndsbeviset avser icke skall behöva uttagas på en gång utan kunna inköpas i delposter under den tid för vilken beviset gäller.

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen utgår f. n. en stämpelavgift av två kronor för tillståndsbevis för förvärv av ammunition, varav en krona för duplettexemplaret. Enligt de sakkunnigas förslag skulle inköpskort för ammunition utfärdas utan avgift. I vad mån en motsvarande avgiftsfrihet bör införas för ammunitionslicenserna är jag icke beredd att i detta sammanhang taga ställning till. Frågan äger nämligen betydelse icke endast för ifrågavarande slag av bevis utan för åtskilliga andra, som avses i gällande stämpelförordning. Någon anledning att enbart för ammunitionslicens slopa stämpelavgiften anser jag icke föreligga, särskilt som denna enligt departementsförslaget skall utgöra endast en krona; tillståndsbevis för ammunitionsförvärv avses nämligen skola utfärdas endast i ett exemplar.

De regler, som enligt min mening sålunda böra gälla i fråga om förvärv av ammunition, ansluta sig i stort sett till de explosivvarusakkunnigas förslag och medföra för allmänhetens vidkommande samma fördelar som detta.

Till förhindrande av missbruk av den friare inköpsrätt som sålunda förordats böra vissa kontrollföreskrifter meddelas. Dessa böra dock ej göras mera omfattande än som är nödvändigt. Denna fråga behandlas närmare i det följande.

Såsom tidigare framhållits är det av vikt att licensbestämmelserna om ammunition tillämpas på ett enhetligt och riktigt sätt. Detta gäller icke endast de allmänna förutsättningarna utan också ammunitionsmängden. Till främjande härav böra tillämpningsföreskrifterna göras så utförliga och vägledande som möjligt. Detta är angeläget ej minst därför att licensprövningen skall tillkomma ett väsentligt större antal myndigheter än vad nu är fallet.

Föreskrifterna böra bl. a. behandla principerna för bestämmande av ammunitionstilldelningens storlek. I likhet med vapenutredningen och de explosivvarusakkunniga anser jag, att den nu i allmänhet tillämpade ordningen med rigoröst och schablonmässigt bestämmande av ammunitionsmängden bör avskaffas och prövningen ske efter mera rationella grunder. I hudsak synas de riktlinjer, som vapenutredningen härvidlag uppdragit, böra följas. Såsom allmän regel bör sålunda gälla, att i den mån sökanden uppfyller de personliga kvalifikationerna och den mängd ammunition han begär uppenbarligen icke överstiger hans behov under ett år, någon minskning i den begärda ammunitionsmängden icke bör ske.

I fråga om skytteföreningars och andra liknande sammanslutningars rätt att förvärva ammunition samt att överlåta ammunition till medlemmar av sådan sammanslutning innebär de explosivvarusakkunnigas förslag vissa skärpningar i förhållande till nu gällande bestämmelser. Sålunda uppställs

som villkor för sammanslutnings rätt att förvärva ammunition, att sammanslutningen förfogar över betryggande förvaringsutrymme för ammunitionen. Därjämte upptager förslaget särskilda föreskrifter om kontroll av sammanslutningarnas innehav och förbrukning av ammunition. I detta hänseende föreskrives skyldighet för sammanslutningen att föra ammunitionsliggare över inköp och överlåtelser samt kortregister över medlemmarnas ammunitionsförbrukning. Vidare skall utlämnad ammunition kvitteras av mottagaren. Slutligen föreslås en allmän skyldighet för sammanslutningens styrelse att kontrollera att utlämnad ammunition förbrukas för avsett ändamål.

Vad angår den föreslagna skärpningen av rätten för ifrågavarande sammanslutningar att förvärva ammunition är det givetvis angeläget att ammunitionen förvaras på ett betryggande sätt. Anledning synes dock icke föreligga att göra rätten att förvärva ammunition beroende av hur förvaringen ordnas. En sådan anordning låter sig ej heller lämpligen förena med de regler om förvaringen av ammunition, som jag i det följande ämnar föreslå. Jag kan därför icke ansluta mig till de sakkunnigas förslag i denna del.

Beträffande kontrollen över skytteförenings och andra liknande sammanslutningars innehav och överlåtelse av ammunition anser jag i likhet med de sakkunniga, att en viss skärpning är motiverad. Den kontroll som från sammanslutningarnas sida f. n. utövas över deras inköp och överlåtelser av ammunition kan nämligen icke anses tillfyllest ur säkerhetssynpunkt. Det torde icke vara alltför svårt för en illojal medlem eller utomstående att via en sammanslutning komma i besittning av en tämligen stor mängd ammunition. Vilka föreskrifter som bära utfärdas för att effektivisera kontrollen är i viss mån en avvägningsfråga. Givetvis bör tillses att kontrollåtgärderna icke onödigtvis försvåra sammanslutningarnas samhällsviktiga verksamhet. I princip kan jag emellertid biträda de sakkunnigas förslag. Vissa jämkningar bära dock ske.

I likhet med de sakkunniga anser jag att kontroll bör utövas över såväl sammanslutningarnas inköp som deras överlåtelser av ammunition. Vidare bör så långt det är möjligt tillses att ammunition som utlämnas till medlemmar användes för avsett ändamål. Ansvaret för kontrollen bör åvila styrelsen för vederbörande organisation. Bestämmelse härom bör upptagas i författningen.

Hur kontrollen närmare bör ordnas synes man emellertid i viss utsträckning bära överlämna till sammanslutningarnas styrelser att själva avgöra. Detta gäller särskilt kontrollen över medlemmarnas inköp och förbrukning av ammunition. Möjligheten att uppställa enhetliga regler i detta hänseende synes nämligen vara begränsad. Att i sådant syfte föreskriva en så minutiös kontroll som de sakkunniga föreslagit bör icke komma i fråga. Ett dylikt system skulle bliva alltför omständligt och organisatoriskt svårhanterligt, vilket vid remissbehandlingen också understrukits från skilda håll, bl. a. från flertalet skytteorganisationer.

På grund av det anförda anser jag att man bör nöja sig med att uppställa en allmän skyldighet för ifrågavarande sammanslutningar att föra särskild liggare över sina inköp och överlåtelse av ammunition. Vad särskilt angår frågan om den individuella kontrollen över ammunitionsöverlåtelse är det givetvis angeläget att sådan kontroll äger rum. Det övervägande antalet skytteföreningar torde också ha möjlighet att ordna frågan på ett praktiskt sätt. En lämplig form synes vara att medlem i ammunitionsbyggaren eller i särskild bilaga till denna kvitterar mottagen ammunition.

Skyldigheten att tillse att erforderliga kontrollåtgärder vidtagas skall som förut nämnts åligga vederbörande lokalförenings styrelse. Även huvudorganisationerna böra emellertid övervaka att de lokala föreningarna fullgöra sina åligganden i detta hänseende samt meddela de föreskrifter och anvisningar som kunna påkallas härför.

I likhet med de sakkunniga anser jag slutligen, att åsidosättande av de bestämmelser, som enligt min mening sålunda böra gälla i fråga om kontrollen över ifrågavarande sammanslutningars innehav och överlåtelse av ammunition, bör straffas med dagsböter.

Förvaringen av vapen och ammunition.

Gällande bestämmelser.

I fråga om förvaringen och vården av skjutvapen och ammunition saknas i gällande vapenkungörelse allmängiltiga bestämmelser. Föreskrifter därom finnas endast såvitt angår vapen och ammunition som innehas av handlande. Enligt dessa åligger det den som idkar handel med vapen och ammunition att taga sådan vård om egendomen, att den icke är åtkomlig för obehörig person (18 § sista stycket). Åsidosättande av vårdnadsskyldigheten straffas med dagsböter (20 § 4 mom.).

Beträffande sådan ammunition, som är att hänföra till explosiv vara, innehåller emellertid förordningen angående dylika varor dels vissa generella vårdningsregler, dels särskilda förvaringsbestämmelser för olika slag av innehav. De allmänna bestämmelserna innebära att explosiv vara skall förvaras under lås, så att den icke är åtkomlig för obehöriga, och i övrigt så, att den icke är utsatt för att antändas eller bringas till explosion (43 §), samt att envar som innehar explosiv vara är ansvarig för vården och behöriga användningen därav (41 §). Åsidosättande av dessa bestämmelser medför böter.

Vad angår förvaringen av vapen och ammunition, som innehas av föreningar tillhörande det frivilliga skytteväsendet och försvarsväsendet och medlemmar i sådana föreningar, ha bl. a. arméförvaltningens tygavdelning samt skytteförbundens överstyrelse och vederbörande militära myndigheter utfärdat vissa föreskrifter. Beträffande vapen, som från kronans förråd utlånas till skytteföreningar, har tygavdelningen i cirkulärskrivelse den 23 december 1943 bl. a. föreskrivit, att sådana vapen få

förvaras i skyttepaviljonger, skyttebodas eller dylikt endast under förutsättning, att »tillräcklig säkerhet kan anses vara för handen genom att vaktmästare eller annan personal har sin bostad i vederbörande byggnad eller i omedelbar närhet av densamma». Därest lokaler för vapnens förvaring icke kunna ordnas på detta sätt, skola vapnen antingen utdelas till (kvitteras av) enskilda pålitliga medlemmar i skytteföreningarna eller inlämnas för förvaring vid militära förbands förråd. Vidare har skytteförbundens överstyrelse föreskrivit, att tygavdelningens förvaringsbestämmelser i tillämpliga delar skola gälla även beträffande vapen och ammunition, som tillhöra skytteföreningar eller enskilda skyttar.

Utredningen.

I förslaget till ny vapenkungörelse har upptagits ett stadgande om en allmän vårdnadsplikt för innehavare av skjutvapen och ammunition. I 3 § föreskrives, att envar, som för egen eller annans räkning innehar vapen eller ammunition, är skyldig att taga sådan vård om egendomen, att den ej är åtkomlig för obehörig person. Beträffande motiveringen till detta stadgande samt de fordringar, som enligt utredningens mening i allmänhet böra uppställas i avseende å förvaringssättet, anföres i betänkandet följande.

En rimlig fordran är att den som innehar skjutvapen eller ammunition håller sådan tillsyn över och vård om egendomen, att den ej kommer i händerna på barn eller andra obehöriga personer. Någon dylik allmän vårdnads skyldighet stadgas emellertid ej i gällande vapenkungörelse. Enligt vad utredningen har sig bekant förekommer det i ganska stor utsträckning, att vapen och ammunition icke förvaras på ett sätt, som överensstämmer med de fordringar som ur allmän säkerhetssynpunkt måste uppställas i detta hänseende. Detta gäller icke endast skjutvapen, som innehavas av enskilda personer, utan också vapen, som innehavas av vissa sammanslutningar. Med hänsyn till nu berörda förhållanden har i förevarande paragraf upptagits en bestämmelse om allmän vårdnadsplikt rörande vapen och ammunition. Såsom framgår av stadgandet åligger denna skyldighet jämväl den som för annans räkning innehar vapen, såsom t. ex. den som innehar vapen, som tillhör oskiftat dödsbo, förmyndare beträffande omynrigs vapen etc. Vidare må framhållas, att skyldigheten även avses skola åligga tillfällig vapeninnehavare.

Beträffande de fordringar, som böra uppställas rörande förvaringssättet, måste dessa väsentligen anpassas efter de i varje särskilt fall föreliggande förhållandena. Vissa allmänna normer, om vilkas skälighet tvekan ej torde kunna råda, böra dock anges. Sålunda bör kravet på säkerhet mot obehörig åtkomst skärpas ju större vapen- och ammunitionsinnehavet är. Vidare bör hänsyn tagas till belägenheten av förvaringsstället, om det ligger ensligt eller står under betryggande tillsyn etc. I fråga om gevär, som innehavas av enskilda personer och vilka merendels bruka förvaras i hemmen, synes som regel icke kunna uppställas fordran på att de skola förvaras inlåsta. De böra emellertid icke, såsom nu understundom sker, förvaras i förstugor eller andra dylika utrymmen, utan de böra förvaras på sådana platser, att de stå under erforderlig tillsyn, eller också ställas undan å mindre åtkomliga ställen (i skåp, garderober o. dyl.). En självklar princip bör vara, att skjutvapen icke förvaras laddat. Ammunition till skjutvapen bör givetvis också förvaras på betryggande plats (i låst skåp eller skrivbords-

låda eller därmed jämförligt ställe). Samma fordran bör också uppställas rörande pistoler och andra dylika enhandsvapen.

Straffpåföljd (dagsböter) för åsidosättande av den föreslagna vårdnadsplikten har stadgats endast för den som idkar handel med vapen och ammunition; denne är, såsom tidigare nämnts, redan enligt nu gällande vapenförfattning underkastad straff för dylik förseelse. Ett grovt åsidosättande av vårdnadsskyldigheten förutsättes emellertid kunna medföra vapenlicensens indragning.

Yttrandena över utredningens förslag.

Utredningens förslag om förvaringen och vården av skjutvapen och ammunition har av remissinstanserna i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Förslaget att straff för vårdnadspliktens åsidosättande endast skall inträda beträffande vapenhandlande har dock kritiserats i några yttranden. Sålunda föreslår *länsstyrelsen i Östergötlands län* — under framhållande att bestämmelsen torde bliva i stort sett illusorisk, om dess åsidosättande icke förbundes med straffpåföljd — att föreskriften borde utgå ur förslaget. *Sprängämnesinspektionen* samt *länsstyrelserna i Hallands, Älvsborgs, Västmanlands, Kopparbergs och Norrbottens län* förorda, att åsidosättande av vårdnadsskyldigheten borde medföra straffpåföljd även för andra än vapenhandlare; de båda förstnämnda länsstyrelserna anse dock, att straff borde inträda endast vid fall av grovt åsidosättande resp. beträffande laddat vapen.

Explosivvarusakkunniga.

De explosivvarusakkunniga föreslå en allmän skärpning av nuvarande bestämmelser om förvaringen av explosiva varor. Detta gäller icke endast sprängämnen och därmed i farlighetshänseende jämförliga explosiva varor utan också ammunition för handvapen. Bestämmelserna om förvaringen äro meddelade i 5 kap. i förslaget till ny explosivvaruförordning. Såsom allmän regel stadgas, att explosiv vara skall förvaras så, att förvaringen erbjuder en med hänsyn till varans farlighetsgrad och myckenhet samt omständigheterna i övrigt tillfredsställande säkerhet mot att varan åtkommes av obehöriga eller vållar skada genom att antändas eller bringas till explosion. Vidare skall förvaringsrum för explosiv vara hållas låst och nyckeln förvaras så, att den icke kan åtkommas av obehöriga (51 §). Dessa allmänna normer för förvaringen utvecklas närmare i 54—73 §§ för särskilda former av innehav och förvaring (upplagsmagasin, tillfälliga upplag, stadigvarande och tillfälliga förbrukningsförråd etc.). Därjämte meddelas vissa allmänna föreskrifter om förvaringsrummens belägenhet samt skydd mot inbrott och brand. Närmare föreskrifter angående förvaringsrummens belägenhet och beskaffenhet förutsättas skola meddelas av sprängämnesinspektionens chefsmyndighet.

I fråga om belägenheten uppställas i princip krav på att förvaringsrummet skall vara beläget på betryggande avstånd från bostäder och andra ställen,

där människor varaktigt uppehålla sig eller där mycket folk plägar komma tillsammans, ävensom från allmänna trafikleder. Upplagsmagasin får som regel ej anordnas inom område, som ingår i stadsplan. Beträffande inbrotts-säkerhet fordras rörande magasin för sprängämnen och därmed i fråga om farlighetsgraden jämförliga varor, att detsamma är av sådant material och sådan konstruktion, att det erbjuder betryggande säkerhet mot inbrott medelst mekaniskt verkande hjälpmedel (kofot, bultsax, såg, fil och andra dylika inbrottsverktyg). Vidare skall magasinet vara försett med dyrkfria lås. Förvaringsrum för dylika explosiva varor skola vidare som regel vara av brandsäker konstruktion.

För mindre farliga slag och myckenheter av explosiva varor uppställas be-
träffande såväl förvaringsrummens belägenhet som deras beskaffenhet mind-
re fordringar. Detta gäller bl. a. *ammunition för handvapen*. Sålunda får
exempelvis upplagsmagasin för sådan ammunition om högst 2 500 kg anord-
nas även inom område, som ingår i stadsplan, och t. o. m. i bostadsfastighet i
stad (55 § sista stycket). Magasin för civil handvapenammunition behöver
ej erbjuda betryggande säkerhet mot inbrott medelst mekaniskt verkande
hjälpmedel utan endast avsevärt motstånd mot inbrottsförsök medelst så-
dana hjälpmedel (56 §), och magasin för militär eller civil handvapenam-
munition kan i vissa fall godkännas även om det icke är av brandsäker kon-
struktion (57 §).

I betänkandet framhålles, att dessa lättnader föreslagits icke minst med
tanke på de frivilliga skytteföreningarnas ammunitionsförråd. Härom an-
föra de sakkunniga:

Det är icke önskvärt att större myckenheter skarp gevärsammunition för-
varas i icke inbrottssäkra förvaringsrum i avlägset belägna skyttepaviljong-
er, där någon effektiv tillsyn icke kan anordnas. Det måste anses mera
betryggande att ammunitionen förvaras i ett samhälle, där skytteföreningens
ledning är bosatt och där förvaringsrummet står under mera omedelbar till-
syn. Lämpligt förvaringsrum torde i många fall för jämförelsevis obetydlig
kostnad kunna anordnas t. ex. i någon källarlokal i ett bostadshus, där ord-
föranden eller ammunitionsförvaltaren är bosatt. Risken för skadegörelse
genom explosion av sådan ammunition är mycket ringa. Vid upphetning
genom brand händer ej annat än att patronerna splittras och kringkastas
med ringa hastighet.

Beträffande förbrukningsförråd av ammunition meddelas i 72 § sakkun-
nigförslaget särskilda föreskrifter. Där ej polismyndigheten för särskilt fall
medger större innehav, må sådant förråd omfatta högst 200 patroner mili-
tär handvapenammunition, 1 000 patroner civil ammunition eller 1 000 styc-
ken hylsor till sådana patroner med isatta tändhattar. Förrådet skall förva-
ras i låst skåp, låda eller annan dylik förvaringspersedel.

I fråga om skytteföreningars och andra liknande sammanslutningars rätt
att förvärva och inneha ammunition uppställs, såsom tidigare nämnts, det
villkoret, att sammanslutningen förfogar över antingen upplagsmagasin
eller annat förvaringsrum, som av polismyndigheten efter sprängämnesin-
spektionens hörande godkänts för ändamålet (139 §). Tillstånd till upp-

lagsmagasin skall meddelas av länsstyrelsen (125 §). Magasinet får ej tagas i bruk förrän det blivit behörigen avsynat (126 §).

Slutligen må framhållas, att förslaget till ny explosivvaruförordning även upptager särskilda bestämmelser om innehavares åligganden angående explosiv varas vård och handhavande. Dessa bestämmelser, som återfinnas i 10 kap., innebära bl. a., att envar, som innehar explosiv vara, är ansvarig för att varan förvaras i enlighet med förordningens föreskrifter. Vidare åligger det honom att vid allt handhavande av varan sorgfälligt vaka över att den icke åtkommes av obehörig eller eljest förloras samt att ägna fortlöpande tillsyn över att förvaringsrummet är i behörigt skick och icke utsättes för åverkan och att det väl underhålls (142 §). Åsidosättande av ifrågavarande bestämmelser medför dagsböter och som regel även förverkande av varan (153 §).

Yttrandena över de explosivvarusakkunnigas förslag.

De sakkunnigas förslag rörande förvaringen och vården av explosiva varor har i princip godkänts av det övervägande antalet remissinstanser, som yttrat sig härom. Förslagets detaljer ha dock kritiserats på olika punkter.

Beträffande förvaringen av ammunition för handvapen anser sålunda *Svenska jägareförbundet*, att de allmänna förvaringsreglerna i förslagets 51 § äro onödigt omfattande och att det torde vara tillräckligt, att bestämmelser meddelas i syfte att hindra obehörig åtkomst av sådan ammunition. För ammunition till jaktvapen bör enligt förbundets mening endast stadgas, att ammunitionen skall förvaras så, att betryggande säkerhet finnes mot att den åtkommes av obehöriga. Såsom skäl för sin ståndpunkt anför förbundet:

Vad beträffar ammunition till handvapen förefinnes endast ringa risk för olycksfall till följd av explosion på grund av vårdslös förvaring eller transport. Det bör vara angeläget att undvika att meddela sådana föreskrifter, som sannolikt icke komma att respekteras. Till föreskrifter av sistnämnda slag nödgas förbundet räkna det kategoriska stadgandet i 51 § sista stycket, att förvaringsrum för explosiv vara skall hållas låst och nyckel förvaras så, att den icke kan åtkommas av obehöriga. Väl är det sant, att enskilda vapenägare för närvarande stundom förvara sin ammunition på ett vårdslöst sätt, men att därför generellt föreskriva förvaring i låst utrymme torde vara att gå för långt. Trots den rigorösa straffbestämmelsen i 153 § — dagsböter och förverkande av *all* den ammunition, som innehaves — är det fara värt att föreskriften härom kommer att bli en död bokstav, i synnerhet som kontrollmöjligheterna i praktiken äro nästan obefintliga.

De särskilda bestämmelser, som de sakkunniga föreslagit i fråga om förvaringen av skyttesammanslutnings ammunitionsinnehav, ha i remissvaren i allmänhet lämnats utan erinran. Rörande denna fråga anför *Skytteförbundens överstyrelse*:

I syfte att efterkomma föreskriften i 1928 års förordning, 43 §, att »explosiv vara skall förvaras under lås, så att den icke är för obehörig åtkomlig», och för att i möjligaste mån förhindra de stölder av vapen och ammunition ur skytteföreningarnas innehav, som tyvärr vid enstaka tillfällen före-

kommit, har överstyrelsen påbjudit och upprepade gånger erinrat om att ifrågavarande effekter icke få förvaras i skyttepaviljonger eller dylika byggnader, med mindre tillsyningsman (vaktmästare, ammunitionsförvaltare) är boende i byggnaden eller i dess omedelbara närhet.

Bebodda skyttepaviljonger förekomma i regel endast hos de stora skytteföreningarna i rikets större städer. Skjutbanorna kunna vara belägna antingen inom eller utom vederbörande samhälles planlagda område. Deras och därmed paviljongernas lägen torde i vilka fall som helst fylla de krav, som i detta hänseende ställas på upplagsplats i förslaget 55 §.

Överstyrelsen anser sig böra tolka bestämmelserna i 55—57 §§ så, att bebodda skyttepaviljonger, varest de än äro belägna, kunna utan särskild framställning godkännas såsom upplagsplats för handvapenammunition.

Svenska pistolskytteförbundet anser det vara av stor betydelse att vapen och ammunition förvaras på såväl inbrotts- som brandsäker plats samt föreslår införande av uttryckligt förbud mot att vapen och ammunition förvaras i skyttepaviljong eller andra ställen, som äro belägna avsides eller där de inneboende icke kunna utöva tillfredsställande kontroll över förvaringsplatsen.

Beträffande de maximikvantiteter ammunition, som enskilt förråd enligt förslaget i allmänhet får omfatta, framhålla *Skytteförbundens överstyrelse*, *Svenska pistolskytteförbundet* och *Svenska sportskytteförbundet*, att dessa äro för små. De båda förstnämnda organisationerna föreslå, att antalet patroner höjes till 1 500 stycken. Sportskytteförbundet anser, att enskilt förråd bör omfatta högst 1 500 patroner grovkalibrig ammunition och 3 000 patroner finkalibrig (22 long).

Departementschefen.

Vapenkungörelsen innehåller icke några generella bestämmelser om förvaring av skjutvapen eller ammunition. Detta anser jag vara en brist, som bör undanröjas. Uppenbart är nämligen, att det sätt, varpå såväl enskilda personer som skyttesammanslutningar understundom förvara vapen och ammunition, icke motsvara de fordringar, som ur allmän säkerhetssynpunkt måste uppställas i detta hänseende.

Beträffande de regler, som böra gälla i fråga om förvaringen och vården, föreligga vissa skiljaktigheter mellan vapenutredningens och de explosivvarusakkunnigas förslag. Att de senares förslag icke har avseende å skjutvapen utan å ammunition torde sakna betydelse, eftersom i princip samma regler torde böra gälla för vapen och ammunition. Den väsentligaste olikheten är att de sakkunnigas förslag är betydligt mera detaljerat än utredningens. Vapenutredningen har begränsat sig till ett allmänt stadgande, inbefattande skyldighet för innehavare av skjutvapen och ammunition att taga sådan vård om egendomen, att den ej är åtkomlig för obehöriga personer. De explosivvarusakkunniga, som ansett en allmän skärpning av förvaringen av explosiva varor påkallad, har däremot förordat en ingående reglering av frågan. Beträffande ammunition för handvapen stadgas sålunda — förutom en allmän vårdnadsplikt av motsvarande innebörd som vapen-

utredningen förordat — att förvaringsrummet skall hållas låst och nyckeln förvaras så, att den icke kan åtkommas av obehörig. Vidare upptager förslaget bestämmelser om innehavares allmänna åligganden i avseende å ammunitionens och förvaringsrummets vård. Utöver dessa allmänna föreskrifter meddelas särskilda bestämmelser för olika former av ammunitionsinnehav, avsedda att gälla bl. a. för skyttesammanslutningar. Dessutom upptager förslaget vissa stadganden om de maximikvantiteter som förråd av handvapenammunition får omfatta.

I yttrandena över vapenutredningens förslag har man allmänt anslutit sig till den lösning av vårdnadsfrågan som utredningen förordat. Vid remissbehandlingen av de explosivvarusakkunnigas förslag har man i allmänhet icke yttrat sig över de sakkunnigas förslag beträffande förvaringen och vården av handvapenammunition. Remissinstansernas allmänna inställning till detta förslag är därför oklar.

För egen del anser jag att frågan om förvaringen och vården av vapen och sådan ammunition, för vilken den föreslagna vapenförordningen skall gälla, i huvudsak bör lösas i enlighet med vapenutredningens förslag. Vad som främst talar härför är, att de fordringar som böra uppställas för att hindra att vapen och ammunition komma i händerna på obehöriga personer måste kunna anpassas efter förhållandena i de särskilda fallen. Ur denna synpunkt kan det därför icke vara lämpligt att uppställa så detaljerade föreskrifter som de explosivvarusakkunniga förordat. Ett genomförande av de sakkunnigas förslag skulle också i tillämpningen i åtskiliga fall visa sig ogörligt. Enligt min mening bör man därför begränsa sig till att uppställa ett allmänt stadgande om skyldighet för innehavare av vapen och ammunition att taga sådan vård om egendomen, att den icke åtkommes av obehöriga personer. Vilka fordringar som denna allmänna vårdnadsplikt ställer på innehavaren är i hög grad beroende på omständigheterna i varje särskilt fall. Avgörande för de krav, som böra ställas i fråga om förvaringen, bör dock främst vara farlighetsgraden och mängden av de vapen och den ammunition som vederbörande innehar samt förvaringsställets belägenhet, om det ligger ensligt eller står under regelbunden tillsyn. I fråga om vapen och ammunition, som stå under fortlöpande tillsyn, vilket t. ex. som regel är fallet med vapen och ammunition som förvaras i hemmen, kunna således exempelvis icke lika stränga krav på förvaringssättet uppställas som om de förvaras i en avlågset belägen jaktstuga. Av vad nu sagts torde framgå, att även frågan i vad mån förvaringsstället skall vara låst icke kan besvaras generellt. Att vapen icke bör förvaras laddat torde vara självklart.

Den av mig förordade allmänna vårdnadsregeln bör gälla icke endast för enskilda personer utan också för skytteföreningar och andra liknande sammanslutningar. Att uppställa särskilda förvaringsföreskrifter beträffande vapen och ammunition, som innehaves av sådana sammanslutningar, synes mig icke påkallat. Den generella vårdnadsbestämmelsen torde nämligen vara tillfyllest även i dessa fall. På en punkt torde den dock böra kompletteras. Det förekommer nämligen, enligt vad jag erfarit, i ganska stor utsträck-

ning att vapen och framför allt ammunition, som innehaves av skytteföreningar, förvaras i avlägset belägna skyttepaviljonger, som ej stå under regelbunden tillsyn och som sakna betryggande säkerhetsanordningar mot inbrott. Ett sådant förvaringssätt är självfallet i hög grad otillfredsställande. Dylika obevakade förvaringsställen inbjuda helt naturligt lätt till inbrott. Några av de våldsdåd, som under senare år begåtts här i landet, ha också utförts med vapen och ammunition, som stulits från dylika skyttepaviljonger. Särskilda åtgärder böra fördenskull vidtagas för att hindra att vapen och ammunition förvaras i skyttepaviljonger och andra lokaler, som icke uppfylla de fordringar som böra uppställas ur säkerhetssynpunkt. Närmast till hands synes ligga att meddela ett generellt förbud mot att förvara vapen och ammunition i lokaler, som icke stå under betryggande tillsyn. Ett sådant förbud torde emellertid medföra praktiska olägenheter särskilt för större skytteföreningar och inverka menligt på deras verksamhet. Den lämpligaste lösningen synes mig vara att föreskriva, att skyttepaviljonger och liknande lokaler icke få användas såsom förvaringsrum, med mindre polismyndigheten godkänt dem för sådant ändamål. Till ledning för polismyndigheterna vid bedömandet av de säkerhetskrav, som böra uppställas, samt till främjande av största möjliga enhetlighet böra särskilda anvisningar meddelas. Dessa torde lämpligen böra intagas i förordningens tillämpningsföreskrifter. Av vikt är givetvis att fordringarna rörande förvaringsrummets beskaffenhet icke bliva mera omfattande än som med hänsyn till de föreliggande omständigheterna kan anses nödvändigt eller rimligt.

Självklart är att vapen och ammunition böra förvaras i skyttepaviljonger eller andra dylika lokaler endast i sådana fall, då förvaringsfrågan icke utan väsentliga olägenheter för skytteföreningarnas verksamhet kan ordnas på annat sätt. Ur säkerhetssynpunkt är det naturligtvis lämpligare att vapen och ammunition, som tillhöra skyttesammanslutningar, förvaras hemma hos någon ledamot eller funktionär än i avlägset belägna skyttepaviljonger. Dylika förvaringsrum torde kunna ordnas för en jämförelsevis billig kostnad.

Tillsynen över att bestämmelserna om förvaringen av vapen och ammunition som tillhöra ifrågavarande sammanslutningar noga efterlevas bör i första hand åvila styrelsen för vederbörande lokalförening. Av vikt är emellertid att även huvudorganisationerna uppmärksamma frågan samt utöva erforderlig kontroll och vidtaga de åtgärder, som kunna påkallas för att förvaringsfrågan ordnas på betryggande sätt.

Såsom tidigare nämnts upptager explosivvarusakkunnigas förslag vissa bestämmelser om de maximikvantiteter handvapenammunition, som må förvaras i enskilt förråd. I några yttranden ha anmärkts att de angivna kvantiteterna äro för små och böra höjas. För egen del anser jag att några föreskrifter i detta hänseende icke böra upptagas i förordningen. Prövningen av ammunitionsärendena skall, såsom tidigare framhållits, enligt departementsförslaget ankomma på de lokala polismyndigheterna, som därvid även ha att

bestämma den mängd ammunition som bör tilldelas den sökande. Därest särskilda föreskrifter om viss maximikvantitet böra meddelas, torde dessa böra upptagas i de anvisningar, som, på sätt förut omnämnts, skola utfärdas rörande prövningen av ifrågavarande ärenden.

Vad slutligen angår frågan om påföljderna av åsidosättande av de av mig sålunda förordade vårdnadsreglerna anser jag i likhet med vapenutredningen, att straff icke bör stadgas för enskilda personer. Däremot bör ett åsidosättande av vårdnadsskyldigheten, som kan betecknas såsom grovt, kunna motivera att vapenlicensen indrages. För den som idkar handel med skjutvapen bör dock, liksom hittills, försummelse av vårdnadsplikten medföra ansvar. Likaså torde de vårdnads- och förvaringsregler, som skola gälla för skytteorganisationer och andra liknande sammanslutningar, böra straffsanktioneras. Straffet bör vara dagsböter.

Nedbringande av kostnaderna för inlösen av vapen.

Gällande bestämmelser.

Enligt 10 § vapenkungörelsen skall, där ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen, som förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, avslås eller meddelad vapenlicens återkallas eller förbud mot fortsatt innehav av vapen meddelas, vapnet avlämnas till polismyndigheten i orten eller till den som myndigheten bestämmer. Vapnet skall förvaras under lås och på säkert ställe samt, om det ej förklaras förverkat, inlösas av kronan enligt grunder, som bestämmas av Kungl. Maj:t. Inlösen skall dock ej ske, där vapnet tillhör annan än innehavaren och ägaren själv vill inneha vapnet och är berättigad därtill. Med vapen som inlösts skall förfaras på sätt länsstyrelsen bestämmer.

I kungörelse den 22 juni 1934 (nr 316) har Kungl. Maj:t fastställt de grunder, som skola gälla i avseende å inlösen av skjutvapen. Enligt denna kungörelse skall länsstyrelsen fastställa det värde å vapnet i fråga, efter vilket inlösen skall ske, samt låta utbetala lösensumman till vapnets ägare. Innan länsstyrelsen företager sådan värdering skall länsstyrelsen lämna vapnets ägare tillfälle att inkomma med de bevis och intyg samt övriga upplysningar, som provas nödiga för att styrka vapnets värde. Där så anses erforderligt äger länsstyrelsen anlita biträde vid värderingen av sakkunnig myndighet eller sakkunnig person. Värdet skall beräknas efter det pris, som kan påräknas vid en försäljning av vapnet under normala förhållanden. Hänsyn må sålunda tagas till antikvärde eller annat därmed jämförligt värde men ej till det särskilda värde vapnet må ha haft för dess ägare.

Genom brev den 22 juni 1934 har Kungl. Maj:t anbefallt arméförvaltningens artilleridepartement (numera arméförvaltningens tygavdelning) att i den mån så lämpligen kan ske efter framställning lämna länsstyrelse bistånd dels med värdering av vapen, dels med förvaring och vård av vapen, som inlösts eller förverkats jämlikt vapenkungörelsen. Vidare må nämnas, att chefen för socialdepartementet den 5 september 1940 förklarat sig icke ha

något att erinra mot att länsstyrelserna på framställning av arméförvaltningens tygavdelning medge, att inlösta eller förverkade vapen av arméns modeller tillföras arméns vapenförråd. I enlighet härmed torde numera praktiskt taget alla inlösta eller förverkade vapen, som äro användbara för försvarsmakten, ha tagits till uppbörd i arméns förråd.

Tidigare reformförslag.

I skrivelse den 28 juni 1943 nr 417 har *riksdagen* — under åberopande av vad dess år 1942 församlade revisorer i sin berättelse under § 15 anmärkt — anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta vidtaga åtgärder i syfte att nedbringa kostnaderna för inlösen och förvaring av vapen, som förklarats förverkade eller som skola inlösas av kronan. Revisorerna ha anfört bl. a.:

Kostnaderna för inlösen av vapen uppgå årligen till avsevärda belopp. För att nedbringa dessa kostnader finna revisorerna det påkallat, att föreskrifterna om inlösen ändras så, att den som icke längre önskar tillstånd att inneha vapen, av länsstyrelsen kan åläggas att själv söka försälja vapnen till behörig köpare. I fall, då vederbörande förklarar sig icke önska eller kunna verkställa sådan försäljning, synas billighets- eller andra skäl icke göra det påkallat att vapnet inlöses till högre pris än som betingas av skrotvärdet. I fråga om värderingen av vapen, som icke på angivna sätt skulle inlösas, synes en ändring av praxis böra ske på det sätt, att till utgångspunkt för värderingen toges det pris som kan erhållas vid försäljning till vapenhandlare och icke såsom för närvarande vapenhandlarnas försäljningspris. Beträffande kostnaderna för och arbetet med förvaring av vapen varom här är fråga giva revisorernas iakttagelser vid handen, att dessa skulle kunna väsentligt nedbringas genom införandet av en enklare procedur. Sålunda torde endast vapen, som kunna antagas vara lämpliga för försvarsmakten eller eljest fullt användbara, böra överlämnas till tygstationerna. Övriga vapen borde av länsstyrelsen försäljas direkt, i förekommande fall såsom skrot. Beträffande, till tygstationerna redan överlämnade och framdeles inkommande vapen synes böra föreskrivas, att dessa må av tygstationen försäljas utan att tillstånd av länsstyrelsen skall erfordras. I samband med en sådan ändring av föreskrifterna böra självfallet åtgärder vidtagas för omedelbar försäljning av tygstationernas förråd av såsom vapen obrukbara pjäser.

Utredningen.

Beträffande inlösen av skjutvapen bar utredningen i likhet med de av utredningen hörda myndigheterna i stort sett anslutit sig till riksdagsrevisorernas förslag. I överensstämmelse härmed förordar sålunda utredningen den ändringen, att värdet av vapen, som skall inlösas av kronan, skall beräknas efter det pris, som kan påräknas vid försäljning till den som idkar handel med skjutvapen. Vapnets innehavare skall dock beredas tillfälle att inom viss tid — tre månader från delfäendet av beslutet om återkallelsen eller förbudet — själv avyttra detsamma till behörig person. Denna regel bör enligt utredningens mening äga motsvarande tillämpning i fråga om ammunition, som skall inlösas av kronan. Värdet av egendomen skall liksom hittills fastställas av länsstyrelsen. Därjämte innefattar utredningens förslag att bestämmelserna rörande grunderna för fastställande av lösensumman sko-

la överflyttas från den förenämnda kungörelsen om inlösen av skjutvapen till vapenkungörelsen.

I anledning av riksdagsrevisorernas anmärkning, att inlösen ägt rum av vapen, som ägaren ej längre önskade inneha, framhåller utredningen att kronan ej vore skyldig att inlösa sådana vapen samt att skäl att utsträcka inlösningsplikten till dylika fall ej förelåge. Enligt utredningens åsikt bör den som ej längre önskade inneha skjutvapen själv överlåta vapnet till någon som är berättigad att inneha detsamma. Därjämte påpekas, att om vapnet göres varaktigt obrukbart, detsamma enligt undantagsbestämmelsen i 1 § utredningens förslag ej faller under vapenförfattningen.

Jämväl vad angår frågan om förvaring och vård samt försäljning av vapen, som inlösts eller förklarats förverkade, har utredningen i princip anslutit sig till de av riksdagen anförda synpunkterna. Utredningen understryker sålunda angelägenheten av att ett mera enhetligt förfarande tillämpas beträffande såväl förvaringen och vården som försäljningen av sådana vapen samt föreslår, att vissa generella föreskrifter utfärdas i detta syfte. Såsom en allmän regel bör gälla, att vapnen skola av länsstyrelserna överlämnas till närmast belägna militära centrala tygförråd, vilket bör ha ansvaret för vapnens behöriga förvaring och vård. Vapen, som ej äro användbara för krigsmakten eller polisväsendet, skola försälas av tygförrådet samt, om köpare ej erhålles inom viss tid, förslagsvis fyra år, nedskrotas genom tygförrådets försorg. Särskilt försäljningstillstånd av vederbörande länsstyrelse bör härvid ej fordras, utan förutsättes att tygförrådet självständigt och på eget ansvar skall handha försäljningarna. Länsstyrelse bör dock äga försälja vapen varom här är fråga i sådana fall, då det kan ske utan ett alltför omständligt förfarande. Vidare föreslår utredningen, att särskilda föreskrifter utfärdas om redovisningen av medel, som influtit vid försäljningen, liksom rörande sättet för bestridande av tygförrådets kostnader för vapnens förvaring, vård och försäljning. Även ammunition, som förklarats förverkad, bör enligt utredningens förslag som regel överlämnas till vederbörande tygförråd, som — i den mån ammunitionen endast har skrotvärde — skall föranstalta om dess nedskrotande.

Yttrandena.

De av utredningen föreslagna grunderna för inlösen av vapen och ammunition ha i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga remissinstanser.

Länsstyrelsen i Malmöhus län anser emellertid, att den tid av tre månader vapeninnehavare enligt förslaget skulle få på sig för att själv avyttra vapnet i vissa fall vore väl knapp, samt förordar att länsstyrelse bör tilläggas befogenhet att utsträcka sagda tid med högst ett år.

Den föreslagna ordningen för förvaring och vård samt försäljning av vapen och ammunition, som inlösts eller förklarats förverkade, har i remissvaren allmänt lämnats utan principiell erinran.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ifrågasätter dock lämpligheten av att

både vederbörande tygförråd och länsstyrelse skola omhänderha försäljningen och håller före, att försäljningen liksom hittills uteslutande borde ske genom länsstyrelsernas försorg. Såsom en konsekvens härav borde vapnen och ammunitionen, där så kunde ske, förvaras av militärt förband i residensstaden.

Generaltullstyrelsen hemställer, att från försäljning undantagas vapen, som äro användbara icke blott för krigsmakten eller polisväsendet utan även för tullverkets gräns- och kustbevakning.

Departementschefen.

Enligt nu gällande bestämmelser skall vid inlösen av vapen värdet beräknas efter det pris, som kan påräknas vid en försäljning av vapnet under normala förhållanden. Enligt utredningens förslag, vilket överensstämmer med vad 1942 års riksdagsrevisorer förordat, skall däremot lösensumman beräknas efter det pris, som kan påräknas vid försäljning till den som idkar handel med skjutvapen. Det pris, som vapenhandlare och de som handla med antika vapen betala, lär ofta understiga vad vapen kunna inbringa vid försäljning i fria marknaden. De föreslagna inlösningsgrunderna kunna alltså leda till att ägare orsakas en ekonomisk förlust. Denna omständighet synes mig emellertid icke böra inge några allvarligare betänkligheter med hänsyn till den möjlighet att inom viss tid själv söka avyttra vapnet som enligt förslaget skall stå ägaren till buds. I sådana undantagsfall, där en tillämpning av ifrågavarande princip skulle leda till uppenbart obilliga resultat, bör dock länsstyrelsen ha möjlighet att höja lösenbeloppet. Frånsett denna jämkning anser jag mig kunna godtaga förslaget.

Såsom länsstyrelsen i Malmöhus län i sitt yttrande påpekat kan den tid av tre månader som ägaren enligt förslaget skulle få på sig för att själv överlåta vapnet i vissa fall vara väl knapp. Länsstyrelse bör därför vara berättigad att utsträcka sagda tid allt efter vad som i det föreliggande fallet kan vara behöfligt och skäligt. Skulle den av länsstyrelsen bestämda försäljningstiden till följd av mellankommande omständigheter visa sig behöva ytterligare utsträckas, bör länsstyrelsen självfallet även äga rätt härtill.

I likhet med utredningen anser jag det jämväl riktigt och lämpligt att de grunder, som skola gälla för inlösen av vapen, även böra äga tillämpning på ammunition, som enligt utredningens förslag skall inlösas av kronan. Inlösningsplikt skall enligt utredningens förslag föreligga endast i fråga om ammunition, som frånges den som förklarats olämplig att inneha vapen.

Även såvitt angår frågan om förvaringen och vården samt försäljningen av vapen och ammunition, som inlösts eller förklarats förverkade, ansluter jag mig till utredningens förslag. Med anledning av vad länsstyrelsen i Västernorrlands län härutinnan anfört vill jag endast framhålla, att enligt utredningens förslag försäljningen liksom förvaringen och vården av här ifrågavarande vapen som regel skall omhänderhas av de under arméförvaltningens tygavdelning lydande centrala tygförråden. Länsstyrelse förutsättes skola handha försäljningen endast i sådana fall, då den har kännedom om

någon spekulant å vapnet eller eljest utan ett alltför omständligt förfarande är i tillfälle att avyttra detsamma. Att i sådant fall överlämna vapnet till vederbörande tygstation eller tyganstalt, som icke alltid är belägen i residensstaden eller ens inom länet, skulle innebära en onödig omgång och bör ej ifrågakomma.

Vad generaltullstyrelsen i sitt yttrande föreslagit bör beaktas vid utformandet av de särskilda bestämmelserna i ämnet. Dessa böra ej intagas i själva förordningen utan upptagas i dess tillämpningsföreskrifter.

Klagorätten.

Gällande bestämmelser.

Enligt 27 § vapenkungörelsen må klagan ej föras över länsstyrelses beslut i ärende som avses i kungörelsen. Beslutanderätten tillkommer enligt författningen länsstyrelse i ärenden angående tillstånd att inneha vapen (4 §), återkallelse av sådant tillstånd och förbud mot fortsatt innehav av deklarerat vapen (9 §), tillstånd att förvärva ammunition (12 §), tillstånd att idka handel med skjutvapen och återkallelse av sådant tillstånd (16 §), tillstånd för vapenhandlare att för försäljning inneha vapen och förvärva ammunition (17 §) samt beslag av vapen (23 §).

Tidigare reformförslag.

I anledning av en vid 1938 års riksdag väckt motion (II: 229) har riksdagen i skrivelse den 25 maj 1938, nr 326, i syfte att nå en såvitt möjligt enhetlig tillämpning hemställt om sådan ändring i gällande vapenkungörelse, att länsstyrelses beslut angående förvärv och innehav av vapen må kunna överklagas.

I detta sammanhang må nämnas, att *Svenska jägareförbundet* i sin tidigare berörda skrivelse den 27 december 1939 — under hänvisning till nämnda motion — anför, att den i 6 § vapenkungörelsen fastslagna behovsprincipen icke borde läggas till grund för prövningen när det gällde tillstånd till förvärv av jaktgevär, samt hemställt, att stadgandet måtte ändras därhän, att i fråga om jaktgevär prövningen huvudsakligen borde avse sökandens personliga kvalifikationer.

Utredningen.

Utredningen anser, att syftet med den av riksdagen påyrkade klagorätten lämpligare torde kunna tillgodoses, om anvisningar utfärdades till ledning vid prövningen av ansökningar om tillstånd till innehav av vapen. Skulle det visa sig att den eftersträfvade enhetligheten i tillämpningen ej skulle kunna åstadkommas på denna väg, borde frågan om införande av klagorätt över länsstyrelsens beslut i förevarande ärenden ånyo övervägas. Klagan borde dock få föras över länsstyrelsens beslut i ärenden, som avsåges i utredningsförslagets 10 och 20 §§ (återkallelse av tillstånd att inneha vapen eller för-

värva ammunition och förbud mot fortsatt innehav av vapen), 12 § (inlösen av vapen och ammunition), 21 § (tillstånd att idka handel med skjutvapen och återkallelse av sådant tillstånd) samt 22 § (tillstånd för vapenhandlare att för försäljning inneha vapen och förvärva ammunition). Säsom motive-ring härför anföres i betänkandet, att ett beslut, varigenom rätt att inneha skjutvapen återkallats eller förbud meddelats mot fortsatt innehav av sådant vapen, som regel innefattade ett intrång i den enskildes äganderätt och ej sällan uppfattades såsom en personlig kränkning. Det föreläge därför ofta en önskan från vederbörande vapeninnehavares sida att få beslutet underställt högre myndighets prövning. Klagorätt över beslut, varigenom ansökan om tillstånd att idka handel avslagits eller sådant tillstånd återkallats, funnes enligt andra författningar, såsom näringsfrihetsförordningen samt förordningarna angående explosiva varor och eldfarliga oljor. Fullföljdsrätt över länsstyrelses beslut om inlösen av vapen enligt kungörelsen den 22 juni 1934 (nr 316) ansåges redan nu föreligga.

Till belysande av spörsmålet, i vilken utsträckning länsstyrelses beslut rörande tillstånd eller förbud mot fortsatt innehav av vapen kunde komma att överklagas, därest klagorätt infördes, ha vid betänkandet fogats två statistiska tabeller. Av dessa framgår, att antalet vapen, beträffande vilka avslag meddelats å ansökningar om tillstånd till innehav, samt antalet vapen, som förverkats eller beträffande vilka tillstånd till innehav återkallats eller förbud mot innehav meddelats, under åren 1939—1944 genomsnittligen utgjort 5 322 resp. 1 205 för år. För åren 1935—1938 utgöra motsvarande siffror 2 851 resp. 583.

Utredningen har ej kunnat biträda jägareförbundets framställning om ändring av 6 § gällande vapenkungörelse men understrukit, att utförliga tillämpningsföreskrifter borde utfärdas för att undanröja nu förekommande ojämnheter i tillämpningen av detta stadgande. Utredningen har även angivit några huvudsynpunkter beträffande innehållet i dessa föreskrifter, i vad gäller behovsprövningen vid licensansökan om jaktvapen. Härom anföres i betänkandet bl. a.:

Enligt utredningens åsikt vore det självfallet önskvärt, därest bestämmelserna rörande förutsättningarna för innehav av skjutvapen kunde givas en sådan avfattning, att bestämmelserna erhöles en i görligaste mån enhetlig tillämpning. Detta gäller framför allt behovsprövningen. Att i författningstexten ange de särskilda förhållanden, som skola utgöra indicier å föreligande behov, torde emellertid ej vara möjligt med hänsyn därtill att omständigheterna i de förekommande fallen merendels äro mycket olika. Detta torde i alldeles särskild grad vara förhållandet med avseende å behovsprövningen rörande jaktvapen. Att, såsom jägareförbundet ifrågasatt, bortse från behovssynpunkten i vad gäller förvärv av jaktvapen och låta envar, som uppfyller de personliga förutsättningarna, erhålla dylika vapen, oavsett deras farlighetsgrad, kan enligt utredningens mening ej vara tillrådligt — ej minst av hänsyn till jaktvårdens intressen. På grund av nu anförda förhållanden och då de kvalifikationsgrunder, som enligt gällande bestämmelser uppställas för rätt att inneha skjutvapen, i och för sig måste anses riktiga och lämpliga ur de syften vapenkungörelsen har att tillgodose, har utred-

ningen ej funnit skäl att vidtaga annan ändring i de nuvarande stadgandena än att orden »för visst ändamål» i första punkten av första stycket av 6 § uteslutits.

Såsom utredningen i annat sammanhang framhållit är det av största vikt, att den bristande enhetligheten i avseende å tillämpningen av bestämmelserna rörande förutsättningarna för innehav av skjutvapen så långt möjligt undanröjes. Härför erfordras, att allmänna utförliga tillämpningsföreskrifter utfärdas. Dessa, vilka liksom övriga tillämpningsföreskrifter och anvisningar till en ny vapenförfattning avses skola utfärdas av chefen för socialdepartementet, böra ange erforderliga riktlinjer för tillståndsgivningen i fråga om de vanligaste slagen av skjutvapen, såsom jaktvapen, salongsgevär, mausergevär, pistoler och andra enhandsvapen, samt avse såväl behovsprövningen som de fordringar, vilka böra uppställas beträffande de personliga kvalifikationerna. Utredningen skall icke ingå på det närmare innehållet i dessa föreskrifter, enär förslag till tillämpningsföreskrifter lämpligen icke torde böra utarbetas, förrän utredningens förslag varit föremål för statsmakternas prövning. På en punkt, nämligen beträffande spørsmålet om behovsprövningen vid licensansökning rörande jaktvapen, vill dock utredningen ange några huvudsynpunkter för denna prövning.

Förevarande spørsmål har behandlats av justitieombudsmannen i en skrivelse till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 31 december 1943 i ärende angående förvärv av hagelgevär, intagen i Svenska jägareförbundets meddelande nr 8 år 1944. De allmänna riktlinjer, som uppdragits i denna skrivelse, anser utredningen riktiga och lämpliga. Sålunda torde i allmänhet behov av jaktvapen ej böra anses föreligga, med mindre sökanden har tillgång till jaktmarker. Detta bör dock ej tolkas så strängt, att sökanden själv skall äga eller arrendera jaktmarker. Kravet i fråga bör anses uppfyllt även därigenom, att vederbörande är medlem i sammanslutning, som äger jakt rätt å visst område, eller har tillåtelse att jaga å annans marker. Jämväl den som gör sannolikt att han plägar vara inbjuden av vänner och bekanta till deltagande i jakt på av dem disponerade lämpliga marker bör kunna erhålla tillstånd att inneha jaktvapen.

Beträffande den omtvistade frågan i vad mån vid behovsprövningen avseende bör fästas vid storleken av de jaktmarker, å vilka sökanden äger utöva jakt, anser utredningen, i likhet med justitieombudsmannen, att innehav av viss minimiareal icke bör uppställas såsom oeftergivligt villkor. Ett obetingat fasthållande vid en sådan regel kan ej vara ägnat att främja en rättvis prövning, alldenstund jaktmarkernas läge, förekomsten av vilt etc. är mycket olika i de förekommande fallen. Lämpligt synes vara att länsstyrelserna, såsom på sina håll redan praktiseras, i hithörande frågor av principiell eller svårbedömlig natur inhämta yttranden från vederbörande jaktvårdskonsulent eller jaktvårdssammanslutningar i länet.

Jämväl vad angår spørsmålet, huruvida en jägare bör medges att förvärva ett jaktgevär av visst slag ehuru han redan innehar ett vapen av samma slag och kaliber, ansluter sig utredningen till de synpunkter justitieombudsmannen anfört i ovannämnda skrivelse. Sålunda bör en jägare, vars gevär är förslitet eller eljest i mindre brukbart skick, kunna erhålla tillstånd att skaffa sig ett nytt. Ej heller bör tillstånd vägras, om han önskar förvärva ett gevär av modernare eller mera ändamålsenlig konstruktion, även om det han förut innehar är fullt brukbart. Att märka är också att för vissa slag av jakt (t. ex. vid jakt å avlägset belägna trakter) föreligger behov av mer än ett jaktvapen. Likaledes torde hinder ej böra möta för innehavare av stora jaktområden att förvärva flera gevär av samma slag att användas till utflå-

ning åt tillfälliga jaktgäster. I senare fallet böra dock särskilda krav uppställas på sökandens personliga kvalifikationer.

Yttrandena.

Den av utredningen förordade lösningen av spörsmålet om införande av klagorätt över länsstyrelses beslut har mött gensaga endast i några remissyttranden.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser sålunda, att klagan icke borde få föras över beslut, varigenom vapen- eller ammunitionslicens indragits. Dylika beslut meddelades enligt länsstyrelsens mening endast i fullt klara fall, och länsstyrelserna torde äga den bästa kännedomen om de förhållanden, som borde vara avgörande vid prövningen. Liknande synpunkter utvecklas av *länsstyrelsen i Blekinge län*.

Länsstyrelsen i Östergötlands län uttalar tvekan om behovet och lämpligheten av införande av klagorätt i andra fall än då ansökan om handelsrättighet rörande vapen avslagits. Det enskilda intresse, som till äventyrs kunde trädas för nära i dessa ärenden, vore knappast av den betydelse, att besvär rätt borde medges.

Svenska jägareförbundet anser däremot, att besvär rätt bör införas även beträffande beslut, varigenom ansökan om vapenlicens avslagits. *Svenska pistolskytteförbundet* förklarar sig icke ha något att erinra emot att klagorätt icke medgivits i fråga om sådant beslut, under förutsättning att en enhetlig praxis kunde nås genom centrala tillämpningsföreskrifter.

Den ståndpunkt utredningen intagit till jägareförbundets framställning om ändrade förutsättningar för prövningen beträffande tillstånd till innehav av jaktvapen har ej föranlett erinran i något yttrande.

Departementschefen.

Beträffande den av riksdagen väckta frågan om införande av klagorätt över länsstyrelses beslut, varigenom ansökan om vapenlicens avslagits, anser jag i likhet med utredningen, att syftet med framställningen att nå en mera enhetlig prövning av dessa ärenden torde på ett mera verksamt och smidigt sätt kunna tillgodoses genom utfärdande av direktiv och anvisningar rörande bestämmelsernas tillämpning. Såsom jag i annat sammanhang framhållit förutsättas sådana tillämpningsföreskrifter skola utfärdas i anslutning till den nya vapenförfattningen. Att av överinstansens avgöranden kunna draga några allmängiltiga slutsatser av betydelse för tillämpningen torde endast mera undantagsvis låta sig göra. Prövningen i vad mån sökanden uppfyller de fordringar som uppställas för innehav av vapen är nämligen huvudsakligen beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Införande av klagorätt över beslut, varigenom ansökan om vapenlicens avslagits, skulle vidare ge upphov till en betydande mängd besvärsmål, som skulle medföra en ökad arbetsbelastning icke blott för Kungl. Maj:t utan också för länsstyrelserna och de lokala polismyndigheterna. Av nu angivna skäl ansluter jag

mig till den av utredningen föreslagna lösningen, vilken vunnit allmän anslutning bland remissmyndigheterna. Skulle det visa sig att en enhetlig och ändamålsenlig prövning av ärendena icke skulle vinnas genom tillämpningsföreskrifterna, bör rätten att överklaga ifrågavarande beslut ånyo övervägas.

Däremot anser jag att klagan bör få föras över länsstyrelses beslut, varigenom tillstånd att inneha vapen återkallats eller förbud mot fortsatt innehav av vapen meddelats. Då det i dessa fall är fråga om förlust av en rättighet och beslutet kan innebära ekonomiska konsekvenser för vederbörande, bör möjlighet att få saken omprövad stå öppen. Av samma skäl bör länsstyrelses beslut, varigenom ansökan om tillstånd till handel med skjutvapen helt eller delvis avslagits eller sådant tillstånd återkallats, liksom länsstyrelses beslut om inlösen av vapen och ammunition och återkallelse av tillstånd att förvärva ammunition kunna överklagas.

Såsom tidigare nämnts skola enligt departementsförslaget ärendena om förvärv av ammunition överflyttas från länsstyrelserna till de lokala polismyndigheterna. Enligt gällande bestämmelser får länsstyrelses beslut i dessa ärenden icke överklagas. Rätt att överklaga polismyndighetens beslut bör emellertid föreligga. Att låta polismyndighetens avgörande bli slutgiltigt bör icke komma i fråga. Däremot synes klagan över länsstyrelsens beslut på besvär över polismyndighetens beslut ej böra få föras. De skäl, som enligt min mening tala mot införande av besvärsrätt över länsstyrelses beslut, varigenom ansökan om vapenlicens avslagits, torde i allt väsentligt äga giltighet även i förevarande fall. Även den omständigheten att ärendena äro av förhållandevis enkel natur synes mig motivera en begränsning av besvärsrätten.

Vad angår jägareförbundets framställning om ändrade förutsättningar för prövningen i fråga om rätt till innehav av jaktvapen biträder jag utredningens förslag. Behovsprincipen bör således enligt min mening bibehållas även beträffande tillstånd till innehav av jaktvapen. Till främjande av en riktig och lämplig tillämpning av bestämmelsen böra emellertid erforderliga anvisningar meddelas.

III. Specialmotivering till departementsförslaget.

Inledande bestämmelser.

1 och 2 §§.

Paragraferna reglera förordningens tillämpningsområde. Bestämmelserna motsvara paragraferna med samma ordningsnummer i gällande vapenkungörelse och utredningens förslag. 1 § upptager närmare bestämning av vad som i förordningen avses med skjutvapen, medan 2 § innehåller motsvarande regler i fråga om ammunition.

Beträffande 1 § har *utredningen* anfört bl. a.:

De sakliga ändringar, som företagits beträffande den nuvarande definitionen å skjutvapen, äro betingade av de nya typer av krigsvapen, som till-

kommit sedan gällande vapenförfattning utfärdades. Av den föreslagna bestämningen av begreppet skjutvapen torde framgå, att kungörelsen ej äger tillämpning å sådan anordningar eller apparater, som inom skogs- och trädgårdsskötseln användas för bekämpande av skadeinsekter, smågnagare eller dylikt.

Enligt nuvarande 1 § andra stycket likställas med skjutvapen lösa pipor, eldrör och slutstycken till sådana vapen. Genom denna bestämmelse, från vilken något undantag ej stadgats i vapenkungörelsens särskilda regler, har angivna vapendelar formellt underkastats samma kontroll från det allmännas sida som vapen. Sålunda torde bland annat den i nuvarande 4 § stadgade licensskyldigheten rörande innehav av vapen omfatta jämväl berörda vapendelar. Bestämmelserna torde emellertid merendels icke ha uppfattats så av allmänheten, och även bland myndigheterna ha olika meningar yppats hur de rätteligen böra tolkas. Det fall, då tillämpningen av ifrågavarande regler oftast aktualiseras, är, då någon som innehar skjutvapen, vartill han enligt vederbörligt deklara-tions- eller tillståndsbevis är berättigad, vill utbyta en försliten eller eljest oduglig vapendel mot en ny sådan. Enligt vad utredningen inhämtat pläga vapenhandlare och vapenfabriker, vilka vanligtvis anlitas för utbytet, icke fordra, att vapeninnehavaren därvid företer tillståndsbevis att förvärva (inneha) den nya vapendelen. Frågan i vad mån dylikt tillstånd erfordras har av en viss vapenfirma underställts socialdepartementet, som i skrivelse den 22 juni 1936 meddelat, att företeende av sådant tillståndsbevis icke syntes vara erforderligt, därest fråga vore om ett verkligt utbyte och innehavaren av vapnet således icke återfinge den gamla vapendelen. — Rörande de särskilda motiv, som föranlett införandet av det ifrågavarande stadgandet, vilket är hämtat från 1927 års vapenförfattning, lämna vapenkungörelsens förarbeten ej någon upplysning. Det ursprungliga syftet med bestämmelsen läser emellertid egentligen ha varit att förebygga att enskilda personer själva tillverkade skjutvapen. Enligt vad erfarenheten givit vid handen torde dock risken för dylik privat vapentillverkning vara relativt liten i vårt land. I den mån enskild person önskar inneha av honom själv förfärdigat vapen bör han emellertid vara underkastad den allmänna tillståndsplikten. Bestämmelse i detta hänseende har upptagits i förslagets 4 § 1 mom.

Med hänsyn till nu berörda förhållanden torde det praktiska behovet av att i kontrollhänseende generellt likställa angivna lösa vapendelar med skjutvapen kunna ifrågasättas. Genom att såväl innehav som införsel av dylika vapendelar äro underkastade licensplikt ha emellertid myndigheterna möjlighet att på ett tidigt stadium förhindra tillämnade olagliga vapentillverkningar. Då en sådan möjlighet kan vara av visst värde, har utredningen ansett bestämmelsen i fråga böra bibehållas. Den jämkningen i stadgandet har dock vidtagits, att instickspipor, som saluföras till olika typer av gevär och pistoler och vilka användas för att förbilliga ammunitionskostnaderna vid övningsskjutning, undantagits från kungörelsens tillämpningsområde. Därjämte har i förslagets 9 § tredje stycket uttryckligen utsagts, att den som är berättigad att inneha skjutvapen äger utan tillstånd utbyta förslitna eller eljest otjänliga delar till vapnet mot nya sådana.

I sista stycket i 1 § har den sakliga ändringen vidtagits, att de vapen, som undanlagits från vapenkungörelsens tillämpningsområde, i så måtto begränsats, att det nuvarande uttrycket »handvapen avsedda för framladdning» ersatts med orden »skjutvapen avsedda för framladdning med undantag av sådana, som ingå i krigsmaktens utrustning, och med dem likartade». Anledningen härtill är att en del moderna krigsvapen, såsom granat- och bombkastare och pansarskott, äro mynningsladdare. Därjämte har från kungörelsen

görelsen undantagits skjutvapen, som gjorts *varaktigt* obrukbart, t. ex. genom igensvetsning av bakre delen av pipan å ett handvapen. Sistnämnda undantag torde emellertid icke innebära något nyhet, när redan enligt gällande definition vapen, med vilket projektiler ej kunna utskjutas, ej är hänförligt till skjutvapen.

Rörande 2 § framhåller *utredningen*, att den med vissa, huvudsakligen redaktionella jämkningar återgåve innehållet i nuvarande 2 §. I första stycket under 3. av sistnämnda paragraf omförmälda tårgaser, giftgaser och andra ämnen med likartad verkan hade icke hänförts till ammunition, huvudsakligen av den anledningen att dessa ämnen vore underkastade kontroll enligt giftstadgan den 26 november 1943.

Vid remissbehandlingen har utredningens förslag i allmänhet ej föranlett något uttalande. Från vissa håll ha erinringar framställts.

Beträffande 1 § ha *armé- och marinförvaltningarna* — under framhållande att minor, bomber, handgranater och andra sådana effekter enligt inom försvaret använd terminologi brukade hänföras till ammunition — föreslagit, att de borde upptagas i 2 §. Denna mening omfattas även av *sprängämnesinspektionen* och *de explosivvarusakkunniga*. Såsom tidigare påpekats ha i förslaget till ny förordning angående explosiva varor ifrågavarande effekter hänförts till ammunition.

Vad angår stadgandet i andra stycket av 1 § utredningsförslaget, att den nya författningen ej skulle äga tillämpning på instickspipor till handvapen, har *länsstyrelsen i Örebro län* påpekat, att bestämmelsen i vad den avsåg instickspipor till hagelgevär icke syntes lämplig med hänsyn till möjligheten att genom införande av dylik instickspipa tillfälligt utnyttja hagelgeväret som kulgevär.

Enligt undantagsstadgandet i sista stycket av 1 § utredningens förslag skall författningen ej gälla skjutvapen, som gjorts *varaktigt* obrukbart. *Länsstyrelsen i Kristianstads län* har anmärkt, att det enligt bestämmelsens avfattning överlämnats till vederbörande vapeninnehavare att bedöma vapnets egenskap av obrukbart, samt ifrågasatt lämpligheten härav. Ett liknande uttalande har gjorts av *överståthållarämbetet*.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län har framhållit, att författningen borde äga tillämpning även på luft- och fjädervapen. Användandet av dylika vapen kunde genom vårdslöshet och oförsiktighet lätt förorsaka allvarliga kroppsskador särskilt om vapnen komme i händerna på minderåriga. — Ändring i samma riktning har påyrkats av *barnavårdsnämnden i Eskilstuna* i skrivelse den 23 november 1948 till chefen för inrikesdepartementet.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län har uppgivit, att handel i viss utsträckning bedreves med nytillverkade mynningsladdare, samt förordat, att författningen borde gälla även sådana vapen.

Beträffande den i 2 § utredningens förslag angivna definitionen på ammunition har *statens kriminaltekniska anstalt* föreslagit, att i stället för patron- och laddningshylsor tändhattar borde hänföras till ammunition samt, med undantag av tändhattar för hagelpatroner, underkastas det allmänna licens-tvånget för ammunition. Såsom motivering härför har anstalten anfört:

Patron- och laddningshylsor samt kulor, vilka sistnämnda enligt utredningens förslag även skulle vara underkastade licenssvång, torde utan större svårighet kunna tillverkas illegalt, under det att tändhattar äro mycket svåra att framställa. Ett förbud mot försäljning av tändhattar utan tillstånd skulle även medföra den fördelen att sådana skjutvapen, avsedda för framladdning, uti vilka laddningen antändes medelst tändhatt, icke skulle kunna användas till olaga jakt, såsom lär hava skett i åtminstone några kända fall trots det år 1944 i 4 § jaktstadgan intagna förbudet. Det torde vara nästan omöjligt för polismyndigheterna att förhindra överträdelser av detta förbud, särskilt i större eller avlägset belägna skogstrakter. Licensbeläggning av tändhattar skulle även förhindra obehörig användning av sådana licensfria fickhandvapen, vilka lära saluföras i en icke obetydlig omfattning och vilka icke kunna anses ofarliga ur samhällelig säkerhetssynpunkt, nämligen vissa äldre typer av revolverar, s. k. tändhattrevolverar. Dessa laddas framifrån, dock icke från pipans mynning utan i ett roterande, för 5 à 6 skott avsett magasin, och kunna till dylika vapen användas ett slags patroner innehållande krutladdning och kula men icke tändmedel, varigenom omladdningen av vapnet kan äga rum utan större tidsutdräkt. Anledning synes icke föreligga att förbjuda försäljning av dylika vapen, vilka för vuxna personer under normala tider endast hava prydnads- eller antikvärde, men desto mera angeläget synes det vara att genom ett förbud mot försäljning av tändhattar utan tillstånd förhindra all icke önskvärd användning av alla slags skjutvapen som äro avsedda för framladdning.

Även *Sveriges industriförbund* anser att tändhattar böra hänföras till ammunition.

Departementschefen.

Utredningen har icke föreslagit några mera väsentliga ändringar i den i vapenkungörelsens 1 § upptagna definitionen av skjutvapen. De sakliga jämkningar som skett äro betingade av de nya typer av krigsvapen, som tillkommit sedan gällande vapenförfattning utfärdades. Därjämte har utredningen sammanfört bestämmingarna i paragrafens första och tredje stycke till en definition i första stycket. Dessa jämkningar, som icke föranlett någon erinran vid remissbehandlingen, ha i huvudsak iakttagits vid utformningen av vapenförordningens första paragraf. Dessutom ha vissa ändringar skett i förenklande syfte.

Vidare har den ändringen vidtagits att minor, bomber, handgranater och andra dylika effekter icke skola likställas med skjutvapen utan hänföras till sådan ammunition, som, på sätt tidigare anförts, skall regleras i förordningen angående explosiva varor.

Liksom utredningen anser jag anledning saknas att inbegripa instickspipor för handvapen under förordningens tillämpningsområde. Med hänsyn till vad länsstyrelsen i Örebro län anmärkt i sitt yttrande bör dock undantagsstadgandet begränsas till instickspipor för kulgevär och pistoler eller andra dylika fickvapen.

De erinringar, som i vissa yttranden framställts mot att vapen som gjorts varaktigt obrukbart undantagits från författningens tillämpningsområde, synes mig icke böra föranleda till någon ändring av utredningens förslag på denna punkt. Någon tvekan om innebörden av orden »varaktigt obrukbart»

torde näppeligen befaras komma att uppstå i tillämpningen. Såsom utredningen framhållit avses härmed t. ex. att ett handvapen genom igensvetsning av pipans bakre del eller genom annan motsvarande åtgärd gjorts permanent obrukbart för skjutning. Att däremot ett borttagande av endast någon enstaka del till ett handvapen t. ex. slutstycket icke uppfyller detta krav torde vara uppenbart.

Genom bestämmelserna i sista stycket av 1 § har förordningens tillämpningsområde utvidgats att omfatta sådana framladdningsvapen, som ingå i krigsmaktens utrustning och med dem likartade vapen. Denna av utredningen förordade ändring har föranletts därav att en del moderna krigsvapen äro mynningsladdare. Tillägget »med dem likartade» har avseende å sådana mynningsladdare av liknande slag, som kunna tänkas komma att tillverkas här i riket eller införas hit.

Beträffande den av länsstyrelsen i Kopparbergs län berörda frågan om nytillverkade mynningsladdare har jag inhämtat, att såväl pistoler som gevär av framladdningstyp tidigare saluförts här i landet. Numera torde dock sådan försäljning förekomma endast i ringa omfattning. Tillverkningen av dessa vapen har under senare år så gott som uteslutande skett här i riket. Denna tillverkning synes nu ha upphört. Även om framladdningsvapen av denna typ icke kunna anses vara lika farliga som skjutvapen med bakladdningssystem kunna de dock vålla olyckshändelser särskilt i händerna på barn. Det lärers också trots det i jaktstadgan uppställda förbudet att använda mynningsladdare vid jakt förekomma att sådana vapen användas för dylikt ändamål. Med hänsyn härtill och då ifrågavarande framladdningsvapen icke kunna anses fylla något legitimt praktiskt behov, torde de böra underkastas kontroll från det allmännas sida. Att låta vapenförordningen äga tillämpning på sådana typer av mynningsladdare anser jag dock ej lämpligt. Man torde i stället böra inrikta sig på att skärpa kontrollen över tillverkningen. Tillverkningen av flertalet slag av handvapen, som avses i vapenförfattningen, regleras i förordningen den 20 juni 1935 (nr 395) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m. och dess tillämpningskungörelse samma dag (nr 396). Dessa författningar äga tillämpning bl. a. på pistoler av framladdningstyp. De torde emellertid böra utsträckas att gälla även för andra slag av handvapen av sådan typ. Enligt vad jag inhämtat kommer frågan att övervägas i samband med den revision av ifrågavarande författningar, som f. n. pågår inom handelsdepartementet. Införseln av sådana skjutvapen, på vilka vapenförfattningen ej äger tillämpning, är f. n. reglerad i författningen om allmänt importförbud.

Vidare må framhållas, att det förslag till ny förordning om explosiva varor, som på grundval av de explosivvarusakkunnigas betänkande utarbetas inom handelsdepartementet, innehåller en föreskrift att för förvärv av ammunition till mynningsladdare skall krävas myndighets tillstånd. Härigenom torde det bli möjligt att hindra missbruk av vapnen.

Tillräckliga skäl att såsom från ett par håll ifrågasatts inbegripa luft- eller fjäderbössor eller luft- eller fjäderpistoler under förordningen anser jag ej

föreligga. Erinras må, att enligt 4 § jaktstadgan den 3 juni 1938, sådant detta författningsrum lyder enligt kungörelse den 9 juni 1944 (nr 348), luftgevär och luftpistoler ej få användas vid jakt. Fälles någon till ansvar för nyttjande av förbjudna jaktredskap skola vidare dessa vara förverkade jämlikt 30 § nämnda stadga. Ifrågavarande vapen äro f. n. undantagna endast om de äro avsedda för sportändamål. Detta ord har på förslag av Svenska jägareförbundet ersatts med »målskjutning», vilket torde vara ett mera adekvat uttryck för vad som avses med ifrågavarande stadgande.

Såsom i det föregående framhållits avses vapenförordningen skola äga tillämpning endast på ammunition för handvapen, medan annan ammunition förutsättes skola regleras i förordningen om explosiva varor. Frånsett den ändring som betingas härav ansluta sig departementsförslaget bestämmelser om ammunition i 2 § i sak i stort sett till utredningens förslag. Vissa jämkningar ha dock vidtagits. Med hänsyn till vad kriminaltekniska anstalten i sitt yttrande anfört ha sålunda även tändhattar och andra tändmedel, avsedda för handvapenammunition, hänförts till ammunition. Massiva kulor, patron- och laddningshylsor samt hagelpatroner och tändhattar för sådana patroner ha däremot undantagits från förordningens tillämpning. Genom att tändhattar och andra tändmedel inbegripits under författningen kommer den allmänna licensskyldigheten för förvärv av ammunition att gälla även för sådana ammunitionsdelar. Till följd av denna ändring torde anledning ej föreligga att låta förordningens bestämmelser äga tillämpning på kulor och tomma patron- eller laddningshylsor utan tändhattar. Hagelammunition är redan enligt gällande föreskrifter undantagen i så måtto att den som är berättigad att inneha hagelgevär utan tillstånd får förvärva hagelpatroner (12 § fjärde stycket). Han är dock skyldig att genom uppvisande av deklara-tions- eller tillståndsbeviset för överlåtaren styrka att han äger inneha geväret. Denna fordran torde emellertid upprätthållas i mycket ringa omfattning. Några olägenheter härav ha icke försports. Hagelpatroner synas därför kunna undantagas från förordningen. Likaledes ha tändhattar för hagelpatroner ansetts utan våda kunna friges.

3 §.

Paragrafen, som saknar motsvarighet i gällande vapenförfattning, torde icke kräva någon motivering.

4 §.

Tillverkning av skjutvapen och ammunition regleras i de förut omnämnda författningarna den 20 juni 1935 (nr 395 och 396) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m. samt i förordningen angående explosiva varor. En erinran härom har ansetts böra upptagas i vapenförordningen.

Om förvärv och innehav av skjutvapen.

5 och 6 §§.

Paragraferna motsvara 4 § gällande vapenkungörelse samt 4 § och 9 § tredje stycket utredningens förslag.

Beträffande vapen, som förvärvas genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, har i utredningsförslaget — i syfte att åvägabringa en bättre kontroll över sådana vapen — den tid, inom vilken licensansökningen skall göras, förkortats från nu föreskrivna tre månader till en månad från det fånget skedde. Med hänsyn till den i 19 § departementsförslaget föreskrivna anmälningsskyldigheten för dödsbo torde emellertid den föreslagna ändringen vara av ringa praktisk betydelse. I departementsförslaget har därför den nuvarande tidsbestämmelsen bibehållits oförändrad.

I förhållande till nu gällande bestämmelser innebär departementsförslaget följande sakliga ändringar. I 5 § 1 mom. har licensplikten utsträckts att omfatta även den som för egen räkning tillverkar skjutvapen. Tillverkning av skjutvapen för försäljning regleras, såsom anmärkts under 4 §, i författningarna den 20 juni 1935 (nr 395 och 396). 6 § innehåller vissa undantag från licensskyldigheten. I första och andra styckena regleras närmare rätten att tillfälligt utlåna vapen. Redogörelse för innehållet i dessa bestämmelser har lämnats i avsnittet om tillfällig utlåning av vapen. Tredje stycket upptager vissa föreskrifter om utbyte av vapendelar. Bestämmelserna avse att hindra obehöriga utbyten av vapendelar. Tillstånd skall ej fordras för utbyte av slitna eller eljest otjänliga vapendelar mot nya sådana av samma slag under förutsättning, att utbytet äger rum hos den som äger tillverka eller idka handel med skjutvapen eller hos kronans förråd. I 32 § departementsförslaget har i kontrollsyfte införts skyldighet för vapenhandlare att i försäljningsboken göra anteckningar om utbytet.

7 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser rörande ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen. Den motsvarar nuvarande 5 § och överensstämmer, frånsett vissa smärre jämkningar, med 5 § utredningens förslag.

I fråga om den myndighet, till vilken ansökning om vapenlicens skall inges, har utredningen föreslagit den ändringen, att ansökningen i Stockholm skall inlämnas direkt till överståthållarämbetet och icke, såsom nu är föreskrivet, till polismyndigheten. Ändringen, som beaktats i departementsförslaget, betingas av praktiska skäl.

Vidare har på förslag av länsstyrelsen i Norrbottens län i departementsförslaget vidtagits den jämkningen, att rätten att inge licensansökning till lappfogden begränsats till den nomadiserande lappbefolkningen.

Formulär till ansökan om vapenlicens torde böra kostnadsfritt tillhandahållas allmänheten genom polismyndigheterna, vapenhandlare m. fl. Formuläret bör upptaga — förutom de uppgifter ansökningen bör innehålla och

den utredning sökanden har att förebringa — anvisning om den myndighet, till vilken ansökningen skall inlämnas, samt erinran om bestämmelsen i 7 § andra stycket.

8 §.

1 mom. av denna paragraf motsvarar 6 § vapenkungörelsen och 1 mom. av 6 § utredningens förslag.

Bestämmelserna i 2 mom., som sakna motsvarighet i nuvarande vapenförfattning, överensstämmer med 2 mom. av 6 § utredningens förslag. Rörande ifrågakvarande bestämmelser har *utredningen* anfört:

I gällande vapenkungörelse saknas bestämmelse om att den som erhållit tillstånd att genom köp, byte eller annat dylikt fång förvärva skjutvapen skall inom viss tid verkställa förvärvet vid äventyr att tillståndet eljest är förfallet. Frånvaron av ett sådant stadgande medför vissa olägenheter. Sålunda förekommer det ej sällan att den som erhållit tillstånd att inneha visst vapen sedan uraktlåter eller dröjer avsevärd tid med att anskaffa detsamma. Då varje vapen, beträffande vilket tillstånd meddelas, antecknas i myndigheternas vapenregister, medför nämnda förhållande, att registren upptaga vapen, om vilka myndigheterna sakna kännedom, huruvida de innehavas av dem som berättigats att förvärva desamma. Vidare lär det förekomma, att dylika ej utnyttjade vapenlicenser användas i illegalt syfte, bland annat för att verifiera olaga vapeninnehav. I syfte att undanröja anmärkta missförhållanden har i 6 § 2 mom. upptagits stadgande dels att tillstånd varom här är fråga skall, såframt länsstyrelsen i särskilt fall ej annat förordnar, gälla för en tid av sex månader, dels om skyldighet för tillståndshavaren att, därest han ej före giltighetstidens utgång förvärvat vapnet, därom sist inom en månad därefter underrätta vederbörande länsstyrelse. Försummelse av denna skyldighet har ansetts ej böra medföra straffansvar.

9 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt för vissa skyttesammanslutningar och andra liknande organisationer att inneha skjutvapen och upplåta dem till sina medlemmar. Motsvarande föreskrifter återfinnas i fjärde och femte styckena av 28 § gällande vapenkungörelse samt 4 mom. av 37 § utredningens förslag.

Såsom tidigare nämnts skola förevarande bestämmelser även gälla Svenska pistolskytteförbundet, Svenska sportskytteförbundet och Svenska jägareförbundet och deras underavdelningar. Vidare har i sista stycket tillagts en bestämmelse att paragrafen skall äga tillämpning jämväl på annan sammanlutning, beträffande vilken Kungl. Majt förordnat därom. Beträffande dessa ändringar, som vid remissbehandlingen lämnats utan erinran, har *utredningen* anfört bl. a.:

Enligt fjärde stycket av 28 § gällande vapenkungörelse äga stadgandena i 6 och 14 §§, att tillstånd till innehav av skjutvapen och förvärv av ammunition må meddelas allenast enskild person, ej tillämpning å förening, tillhörande det av staten kontrollerade frivilliga skytteväsendet, och må sådan förening förvärva ammunition utan hinder därav att föreningen ej själv äger inneha de vapen, för vilka ammunitionen är avsedd. Med förening som nu

nämnts lärer ursprungligen ha avsetts skytteförbund och skytteföreningar, som bedriva övningskjutning med armégevär. Förutom dessa frivilliga skyttesammanslutningar finnas numera ytterligare sådana, nämligen Svenska pistolskytteförbundet och Svenska sportskytteförbundet med tillhörande lokal-föreningar. Pistolskytteförbundet har till uppgift att främja tjänstepistol-skyttet och sportskytteförbundet bedriver mera sportsligt betonat skytte än den allmänna skytterörelsen samt företräder svenskt skytte i förhållande till utlandet. Då dessa förbund liksom skytteförbunden och skytteföreningarna åtnjuta statsbidrag till sin verksamhet och stå under statlig kontroll, ha förstnämnda förbund i sina yttranden till utredningen framfört önskemål om sådan ändring, att de och deras underavdelningar i förevarande avseende bleve likställda med skytteförbunden och skytteföreningarna.

Framställning i enahanda riktning har också gjorts av Svenska jägareförbundet i dess tidigare omnämnda skrivelse den 27 december 1939, såvitt avser jaktvårdssammanslutning, som åtnjuter direkt statsbidrag, och till sådan sammanslutning ansluten förening.

De sålunda framförda önskemålen böra enligt utredningens mening förverkligas. De ändringar, som påkallas i anledning därav, ha upptagits i första stycket av 4 mom. Då de jaktvårdssammanslutningar, som avses i jägareförbundets berörda framställning, och de till dem anslutna underavdelningar enligt vad utredningen inhämtat tillhöra nämnda förbund, vilket åtnjuter statsunderstöd och står under statens kontroll, samt Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 beviljat förening, som är ansluten till jägareförbundet, sådant undantag varom här är fråga, har stadgandet på denna punkt givits en mera allmän avfattning.

Vid utlåning av vapen, som avses i andra stycket förevarande mom., förutsättes givetvis, att låntagaren i personligt hänseende uppfyller de fordringar, som uppställas för tillfälliga vapenlån enligt huvudregeln i 4 § 3 mom. Av vikt är vidare, att vapen ej utlånas för längre tid än som med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall finnes erforderligt eller lämpligt samt att även i övrigt sådana villkor meddelas rörande utlåningen, som påkallas till förhindrande av missbruk av vapnet. Föreskrifter böra sålunda utfärdas angående det utlånade vapnets förvaring, återlämnande m. m.

Då även andra organisationer än de som äro uppräknade i sista stycket i nuvarande 28 § i fråga om rätt till innehav av skjutvapen och förvärv av ammunition m. m. kunna tänkas bliva likställda med nyssnämnda sammanslutningar, ha, till undvikande av onödig ändring av författningen, i sista stycket 4 mom. tillagts, att bestämmelserna i detta moment skola äga tillämpning jämväl å »annan sammanslutning, beträffande vilken Kungl. Majt därom förordnat».

Eftersom sjövärnsskåren numera hör till marinen samt förordningen således jämlikt de generella undantagsbestämmelserna i 41 § icke äger tillämpning på vapen och ammunition som förvärvas och innehas av denna organisation, har sjövärnsskåren ej upptagits bland här ifrågavarande sammanslutningar.

10 §.

Denna paragraf, som motsvarar 7 § gällande vapenförfattning och 7 § utredningens förslag, innehåller vissa bestämmelser om tillståndsbevis. Föreskrifter om vad beviset skall innehålla ha icke ansetts böra upptagas i förordningen.

Bestämmelsen i 8 § vapenkungörelsen om rätt för innehavare av jaktvapen att hos länsstyrelsen erhålla särskilt legitimationsbevis har visat sig äga ringa praktisk betydelse. Med hänsyn härtill och till den möjlighet, som jämlikt 6 § kungörelsen den 3 juni 1938 (nr 282) angående utfärdande av jaktkort och jaktpass m. m. står vissa innehavare av jaktgevär till buds att få dessa antecknade å jaktkortet eller jaktpasset, har i departementsförslaget nämnda bestämmelse uteslutits. Såsom en konsekvens härav ha vissa jämkningar vidtagits i 18 och 36 §§ i förslaget.

11 §.

I denna paragraf har på förslag av utredningen införts en bestämmelse om skyldighet för vapeninnehavare, som vill vidtaga en mera väsentlig förändring av sitt vapen, att söka tillstånd därtill hos länsstyrelsen. I betänkandet framhålles, att innehavare av musergevär, som inköpts från kronans förråd, i ganska stor utsträckning läto omändra dem till jaktgevär (älgstudsare) samt att tillstånd härtill enligt praxis ej ansetts erforderligt.

12 §.

För innehållet i de i denna paragraf upptagna bestämmelserna om vård och förvaring av skjutvapen har redogörelse tidigare lämnats i avsnittet om förvaringen av vapen och ammunition.

13 §.

Denna paragraf, som saknar motsvarighet i vapenkungörelsen, ansluter sig till 11 § utredningens förslag. Beträffande förevarande bestämmelser har *utredningen* anfört bl. a.:

Bestämmelserna avse att ge länsstyrelserna ökade möjligheter att återkalla utfärdade vapentillstånd eller meddela förbud mot fortsatt vapeninnehav samt förhindra att vapen komma i händerna på olämpliga personer. Med nykterhetsnämnd i första stycket avses, såsom framgår av 2 § alkohollagen, såväl kommunal nykterhetsnämnd som länsnykterhetsnämnd. Bestämmelsen att både länsstyrelsen och polismyndigheten skola underrättas har betingats av praktiska skäl. Personer, som anses ej böra betros med att inneha vapen, torde i vapenregistren böra upptagas å särskilda s. k. spärrkort. Polis- och åklagarmyndigheternas anmälningsskyldighet till länsstyrelserna bör omfatta alla sådana förhållanden, varom det ur ovan nämnda synpunkter är av betydelse för länsstyrelserna att äga kännedom. Närmare bestämmelser rörande denna anmälningsskyldighet torde böra meddelas av Kungl. Maj:t. Angående förevarande fråga samt skyldighet för domstol att i vissa fall underrätta länsstyrelse må hänvisas till motiveringen till 29 § utredningens förslag (32 § departementsförslaget).

Vad angår läkares anmälningsskyldighet har medicinalstyrelsen, efter anmodan av Kungl. Maj:t, den 5 februari 1937 utfärdat ett cirkulär till sjukvårdsläkarna vid samtliga sinnessjukhus, däri medicinalstyrelsen föreskrivit bland annat, att då den, som vore intagen på sinnessjukhus, därifrån utskrevs — definitivt eller på försök — eller då den, som enligt 101 § stadgan angående sinnessjukvården i riket vistades vid sjukhuset, lämnade detsamma, skulie

vederbörande sjukvårdsläkare, därest ifrågavarande person icke borde betros med att inneha skjutvapen, därom underrätta länsstyrelsen i det län, där personen i fråga hade sitt hemvist. Sedermera har medicinalstyrelsen i ett cirkulär av den 26 januari 1943 utfärdat vissa riktlinjer rörande tillämpningen av förstnämnda cirkulär. Samtidigt har medicinalstyrelsen föreskrivit, att cirkulärens bestämmelser skola gälla även för den för sjukvården ansvarige läkaren vid kommunala vårdhem för sinnessjuka.

Av de yttranden från länsstyrelserna och andra myndigheter, som utredningen införskaffat rörande bland annat erfarenheterna av gällande vapenkungörelse, synes framgå, att medicinalstyrelsens berörda föreskrifter äro av stor betydelse när det gäller att förebygga missbruk av skjutvapen. Sålunda har bland annat länsstyrelsen i Västmanlands län framhållit, att återkallelse av tillstånd att inneha skjutvapen eller förbud mot fortsatt innehav av sådant vapen i flertalet fall föranletts av anmälan från sjukvårdsläkare. Åtskilliga händelser ha emellertid under åren inträffat, som visa att även andra sinnessjuka och psykiskt abnorma än de som äro intagna å sinnessjukhus eller vårdhem för sinnessjuka böra hindras att inneha skjutvapen. I syfte att åstadkomma ett så effektivt samhällsskydd som möjligt mot missbruk av vapen torde därför enligt utredningens mening starka skäl tala för att alla läkare — i varje fall alla tjänsteläkare — böra åläggas en motsvarande anmälningsplikt som sinnessjukvårdsläkarna. Därest Kungl. Maj:t skulle finna att en dylik utvidgad anmälningsplikt för läkare bör införas, synes det böra uppdragas åt medicinalstyrelsen att närmare utforma de erforderliga föreskrifterna.

I detta sammanhang må framhållas, att önskemål framställt om viss ändring i medicinalstyrelsens förenämnda föreskrifter. Sålunda ha några länsstyrelser anför, att underrättelsen från sjukvårdsläkaren icke borde, såsom nu praktiserades, lämnas samtidigt med patientens utskrivning utan innan denne lämnade sjukhuset. Genom det nu tillämpade förfarandet komme den undersökning, som polisen företog för utrönande huruvida den utskrivne hade tillgång till vapen, att äga rum först efter det patienten hemkommit, vilket ej sällan föranledde irritation och andra olägenheter. Det sålunda framställda ändringsförslaget finner utredningen förtjäna beaktande ej minst ur den synpunkten, att alla sådana moment, som äro ägnade att inverka menligt på den utskrivnes tillfrisknande, böra i möjligaste mån elimineras.

Beträffande alkoholmissbrukare, som vårdas å alkoholistanstalt, torde föreståndare för sådan anstalt böra åläggas enahanda anmälningskyldighet, som enligt medicinalstyrelsens berörda cirkulär åvilar sinnessjukvårdsläkare. Föreskrifter härom torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t (socialdepartementet) i särskild skrivelse till föreståndarna för nämnda anstalter.

Socialstyrelsen understryker angelägenheten av att de organ, som ha att taga befattning med alkoholmissbrukare, underrätta vederbörande myndigheter om de anmärkningar, som ur nykterhetssynpunkt kunna riktas mot vapeninnehavare som hemfallit åt alkoholmissbruk. Genom det sätt, varpå bestämmelsen om nykterhetsnämnds anmälningsplikt utformats i utredningens förslag, skulle det emellertid i första hand ankomma på nykterhetsnämnden att taga ställning till frågan, huruvida vederbörande borde få inneha vapen. Då det kunde befaras att ett stadgande av sådan innebörd komme att medföra stor ojämnhet i praxis, eftersom de olika nykterhetsnämnderna säkerligen komme att bedöma dessa frågor skiftande, syntes enklare och tydligare regler för nykterhetsnämndernas anmälningsplikt önskvärda.

Medicinalstyrelsen anser sig ej kunna ansluta sig till de av utredningen föreslagna tillämpningsföreskrifterna till förevarande paragraf, såvitt de avse skyldighet för alla läkare eller åtminstone alla tjänsteläkare att underrätta vederbörande länsstyrelse om personer, som på grund av sinnessjukdom eller annan psykisk abnormitet ej böra betros med att inneha skjutvapen. Till stöd för denna sin ståndpunkt åberopar styrelsen en av förste underläkaren Carl-Gustaf Berglin verkställd undersökning, publicerad i Svenska Läkartidningen för den 15 juni 1945 nr 24. Denna undersökning har närmast föranletts av en av justitieombudsmannen i dennes ämbetsberättelse för år 1944 å s. 155—160 behandlad fråga angående principerna för tillämpningen av styrelsens i utredningens betänkande omförmälda föreskrift, att då person, som ej finnes böra inneha skjutvapen, utskrivs från sinnessjukhus, vederbörande länsstyrelse skall underrättas därom. Undersökningen, vilken omfattat ett stort antal personer som under åren 1934—1943 på grund av aggressionsbrott vårdats å sinnessjukhus, hade givit vid handen, att aggressionsbrott med skjutvapen vore relativt ovanliga och förövades endast av vissa kategorier av sinnessjuka och psykopater. Med hänsyn till denna undersökning ansåg styrelsen den ifrågasatta utvidgade anmälningsplikten för läkare obehövlig.

Svenska psykiatriska föreningen, som uttalat sig för en utvidgad anmälningsplikt för läkare, framhåller att tjänsteläkarna endast i undantagsfall torde ha så stor psykiatrisk erfarenhet, att de kunde bedöma ifrågavarande sjukdomars natur och sjukdomens inverkan på farligheten. Sedan hjälpverksamhet vid alla sinnessjukhus numera kommit till stånd och då hjälpverksamheten enligt föreliggande planer under de närmaste åren komme att få egna läkare, borde avgörandet i fall, som komme till tjänsteläkarens kännedom, kunna överflyttas på hjälpverksamhetsläkaren. Enligt föreningens mening borde därför tjänsteläkarna åläggas att till vederbörande hjälpverksamhetsläkare för dennes vidare åtgärder anmäla alla fall, där utredning angående lämplighet att bruka skjutvapen kunde komma i fråga.

I detta sammanhang må nämnas, att *riksdagen* i skrivelse den 2 juni 1948 nr 248 — i anledning av väckt motion (II: 128) samt under åberopande av andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 3 och första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 11 — hemställt om en översyn av medicinalstyrelsens ovan berörda föreskrifter om kontroll rörande på sinnessjukhus vårdade personers innehav av skjutvapen. I motionen har framhållits bl. a. att på grund av de anmälningar, som vederbörande läkare jämlikt dessa föreskrifter gjorde till länsstyrelsen, polisförhör för utrönande huruvida den vårdade innehade skjutvapen i allmänhet anställdes först efter det han utskrivits från sjukhuset och att detta innebure påfrestningar och irritation för den utskrivne, som kunde inverka menligt på hans hälsa. Åtgärder borde därför vidtagas för att förebygga dylika konsekvenser av kontrollförfarandet. Utskotten anse att en jämkning av gällande föreskrifter i ämnet bör

ske och att den bör kunna komma till stånd i samråd med vederbörande departement och medicinalstyrelsen.

Medicinalstyrelsen, som efter remiss yttrat sig över riksdagens framställning, har genom cirkulär den 21 januari 1949 meddelat ändrade föreskrifter rörande ifrågavarande kontroll. Dessa innebära bl. a. att vederbörande läkare snarast möjligt efter det en person intagits på sinnessjukhus eller kommunalt vårdhem för sinnessjuka skall taga ståndpunkt till frågan huruvida han kan betros med att inneha skjutvapen samt, därest han icke finnes lämplig härför, underrätta länsstyrelsen därom.

Departementschefen.

Uppenbarligen är det ett starkt samhällsintresse att missbruk av skjutvapen så långt ske kan förebyggas. Att, såsom utredningen förordat, införa skyldighet för olika organ att underrätta vederbörande myndigheter om personer, vilka av skilda anledningar måste anses olämpliga att inneha skjutvapen, är otvivelaktigt ägnat att bidra till en välbehövlig effektivisering av samhällsskyddet på detta område. I förevarande paragraf har endast anmälningsskyldigheten för nykterhetsnämnderna, varmed avses såväl de lokala nykterhetsnämnderna som länsnykterhetsnämnderna, närmare utformats. Skyldighet för domstol att till länsstyrelse anmäla vissa förseelser mot vapenförordningen avhandlas i 36 § 7 mom. departementsförslaget. Anmälningsskyldigheten för föreståndare för alkoholistanstalt, läkare samt polis- och åklagarmyndigheter förutsättes skola närmare regleras av Kungl. Maj:t genom särskilda bestämmelser.

Med hänsyn till de betänkligheter, som socialstyrelsen framfört mot utformningen av stadgandet om nykterhetsnämnds anmälningsplikt, synes detta böra undergå viss jämkning.

Beträffande riksdagens förenämnda framställning så är det ur allmän säkerhetssynpunkt nödvändigt att kontrollera huruvida person som vårdats på sinnessjukhus förfogar över skjutvapen. Av vikt är emellertid att kontrollen sker på sådant sätt att vederbörande icke onödigtvis utsättes för påfrestningar. De föreskrifter, som medicinalstyrelsen utfärdat, synas icke ha tillämpats på ett ur denna synpunkt tillfredsställande sätt. Medicinalstyrelsen har också, såsom förut nämnts, nyligen utfärdat nya föreskrifter i ämnet. Enligt dessa torde kontrollförfarandet kunna ske medan vederbörande är intagen på sjukhuset och olägenheterna av det hittills tillämpade systemet alltså kunna undanröjas.

14 §.

Denna paragraf motsvarar nuvarande 9 § och 10 § utredningens förslag. Rörande sistnämnda paragraf har *utredningen* yttrat följande.

Det är ett samhällsintresse av stor vikt att den som befinnes olämplig att inneha skjutvapen fråntages denna rätt. Anledningarna till olämpligheten

kunna vara mångahanda. Att i författningstexten uttömmade ange de omständigheter, som böra föranleda återkallelse av meddelat tillstånd, låter sig därför svårigen göra. I gällande författning har man också av denna grund avstått från en närmare konkretisering av skälen för återkallelse. Även om det således ej är möjligt att precisera alla fall, då återkallelse bör ske, har det dock — särskilt med hänsyn till angelägenheten av att bestämmelserna erhålla en i görligaste mån enhetlig tillämpning — ansetts lämpligt att i författningen ange åtminstone sådana mera påtagliga förhållanden, då rätten att inneha skjutvapen bör gå förlorad. Bestämmelserna böra närmare utföras och kommenteras i de tillämpningsföreskrifter och anvisningar, vilka enligt utredningens förslag förutsättas skola utfärdas i anslutning till en ny vapenförfattning.

Om den som enligt förevarande paragraf fråntagits rätten att inneha vapen erhållit tillstånd att förvärva ammunition till vapnet och detta tillstånd vid tiden för vapentillståndets indragning icke alls eller blott delvis utnyttjats, bör, till förekommande av missbruk, även ammunitionslicensen återkallas. Särskild bestämmelse i detta hänseende har i utredningens förslag av systematiska skäl upptagits bland de föreskrifter, som reglera förvärv av ammunition (20 §).

Svenska jägareförbundet framhåller önskvärdheten av att i paragrafen angivas åtminstone några fall, då indragning av vapenlicens skall vara obligatorisk. Detta bör enligt förbundets åsikt gälla, där någon enligt jaktförfattningarna dömts till frihetsstraff.

Länsstyrelsen i Gotlands län föreslår att bestämmelser införas som bereda möjlighet för länsstyrelse att i lindrigare fall tilldela vapeninnehavare varning eller för viss tid draga in hans vapenlicens med skyldighet för honom att under tiden ha vapnet deponerat hos polismyndighet. Varningsförfarande förordas även av *länsstyrelsen i Malmöhus län*.

Departementschefen.

Bestämmelserna i denna paragraf förutsättas skola till ledning för myndigheterna närmare utvecklas och kommenteras i anvisningarna till förordningen. Vilka särskilda förhållanden, som böra föranleda återkallelse eller förbud, böra därvid angivas så utförligt som möjligt. Att förseelse av svårare art mot jaktförfattningarna kan motivera indragning av vapentillstånd synes mig uppenbart liksom vissa våldshandlingar eller hot därom m. m.

Vad angår det av länsstyrelserna i Gotlands och Malmöhus län föreslagna varningsförfarandet anser jag tillräckliga skäl ej föreligga för att införa ett dylikt institut. Den praktiska betydelsen härav skulle säkerligen bli mycket ringa och icke uppväga det arbete och de olägenheter, som ett sådant förfarande skulle medföra för myndigheterna. Ej heller anser jag indragning av vapenlicens för viss tid böra ifrågakomma.

15—17 §§.

Bestämmelserna i dessa paragrafer motsvara i huvudsak nuvarande 10 § och återge med ett par smärre jämkningar innehållet i 12 § utredningens förslag.

Föreskriften i 15 § första punkten innebär den nyheten, att den som förklarats olämplig att inneha skjutvapen är skyldig att efter anmaning till polismyndigheten avlämna icke blott såsom för närvarande vapnet utan jämväl till detsamma hörande ammunition, som han innehar, ävensom tillstånds- eller deklarationsbeviset rörande vapnet. Ändringen har tillkommit i syfte att förebygga missbruk av ammunition och legitimationsbevis. Såsom förut i annat sammanhang påpekats skall kronans inlösningsplikt i fall som nu nämnts omfatta även ammunitionen.

Beträffande bestämmelserna i 16 och 17 §§ om inlösen av vapen och ammunition hänvisas till vad i det föregående anförts angående denna fråga. Föreskrifterna i kungörelsen den 22 juni 1934 om inlösen av skjutvapen ha inarbetats i 16 §. I fråga om förvaringen och försäljningen av vapen och ammunition, som inlösts, avses bestämmelser skola meddelas i förordningens tillämpningsföreskrifter. Stadgandet i 17 § innebär en viss begränsning i kronans skyldighet att inlösa vapen, som förvärvats genom familjerättsligt fång.

18 §.

Denna paragraf har sin motsvarighet i nuvarande 11 § och överensstämmer med vissa obetydliga jämkningar av huvudsakligen formell art med 13 § utredningens förslag.

I förhållande till nu gällande bestämmelser innebär förslaget följande sakliga ändringar. Såsom en konsekvens av att stadgandet i 8 § vapenkungörelsen om särskilt legitimationsbevis rörande jaktvapen uteslutits i departementsförslaget har även föreskriften därom i nuvarande 11 § tredje stycket utgått. Vidare har rätten att omhändertaga vapen och ammunition i fall som avses i fjärde stycket av sistnämnda paragraf anförtrotts — förutom polisman — jämväl med polismanns befogenhet utrustad person samt personal vid tullverket och domänverket, lappfogde och lapptillsynsman.

19 §.

Denna paragraf, som saknar motsvarighet i gällande vapenförfattning, innehåller skyldighet för dödsbo och konkursbo att till polismyndigheten göra anmälan om vapen som innehas av boet. Genom stadgandet, som överensstämmer med 14 § utredningsförslaget, avses, såsom tidigare nämnts, att få till stånd en bättre kontroll över sådana vapen. Av vad i annat sammanhang framhållits torde framgå, att vårdnadsskyldigheten i 12 § även inbegriper vapen varom här är fråga.

20 §.

Paragrafen, som svarar mot 15 § utredningens förslag, innehåller bestämmelser om utfärdande i vissa fall av nytt tillstånds- eller deklarationsbevis. Liknande föreskrifter äro givna b' a. beträffande körkort i 20 § 2 mom. motorfordonsförordningen och beträffande legitimationskort i 11 § legitimationskungörelsen den 15 juli 1944 (nr 565).

Enligt utredningsförslaget skulle ansökan om nytt tillståndsbevis göras hos den myndighet som utfärdat beviset, medan ansökan om nytt deklara-tionsbevis skulle ske hos länsstyrelsen i det län, där sökande har sitt hem-vist. I enlighet med vad i ett par remissyttranden förordats synes emeller-tid även i sistnämnda fall ansökningen böra göras hos den myndighet som utfärdat det ursprungliga beviset.

Om förvärv och innehav av ammunition.

21—27 §§.

För innehållet i bestämmelserna i dessa paragrafer, som ha sin motsvarig-het i 12—15 §§ gällande författning och 16—20 §§ utredningens förslag, har i allt väsentligt tidigare redogjorts i avsnitten om förvärv av ammunition samt förvaringen av skjutvapen och ammunition. Enligt 21 § 1 mom. skall i Stockholm ansökan om ammunitionslicens prövas av överståthållarämbetet och icke såsom i andra orter av den lokala polismyndigheten. Avvikelsen betingas av praktiska skäl. Att stadgandet i fjärde stycket av nuvarande 12 § utslutits sammanhänger med att enligt 2 § departementsförslaget hagel-patroner och hylsor undantagits från förordningens tillämpning.

Såsom tidigare anförts skall tillståndsbevis för förvärv av ammunition som regel berättiga innehavaren att köpa ammunitionen hos envar som äger idka handel med sådan vara. Vidare skall den myckenhet ammunition som tillståndsbeviset avser icke behöva uttagas på en gång utan kunna inköpas i delposter under den tid för vilken beviset gäller. För att förebygga missbruk av denna utvidgade inköpsrätt ha i 24 § departementsförslaget upptagits vissa kontrollföreskrifter. Enligt dessa åligger det försäljaren att å tillståndsbe-viset göra vissa anteckningar om inköpet. Vidare stadgas, att då den ammu-nitions mängd beviset avser uttagits, detta skall överlämnas till försäljaren. Ytterligare kontrollföreskrifter synas ej behövas. Liksom i fråga om försälj-ning av skjutvapen bör det dock såsom nu åligga handlande att rörande varje försäljning av ammunition föra anteckningar i försäljningsboken. Enligt vad jag inhämtat avses bestämmelser härom skola utfärdas i anslutning till den föreslagna nya förordningen om explosiva varor. Handel med ammunition förutsättes, såsom tidigare framhållits, skola regleras i nämnda förordning.

Enligt gällande bestämmelser skall tillståndsbevis rörande förvärv av am-munition utfärdas i två exemplar, varav ett duplettexemplar. Vidare stadgas att ammunition ej får av överlåtare utlämnas med mindre dupletten vid am-munitionens utlämnande tillställs honom. Någon motsvarighet till dessa fö-reskrifter har ej upptagits i departementsförslaget med hänsyn särskilt till de ändrade regler, som föreslagits i fråga om inköp av ammunition.

I 27 § meddelas bestämmelser om återkallelse av tillstånd att förvärva am-munition. Enligt utredningens förslag skulle vid återkallelse av tillstånd att inneha skjutvapen även tillstånd att förvärva ammunition till vapnet kunna återkallas. Möjlighet att återkalla ammunitionslicens synes emellertid böra stå öppen även i andra fall, såsom då licensinnehavaren obehörigen överlåtit

ammunition, som han förvärvat på grund av tillståndet. Skäl att vid återkallelse i fall som nu nämnts utsträcka kronans inlösningsplikt till att avse ammunition, som tillståndshavaren inköpt på grund av det återkallade tillståndet, kunna ej anses föreligga.

Om handel med skjutvapen.

28—34 §§.

Eftersom handel med ammunition skall regleras i förordningen om explosiva varor, behandlas här endast handel med skjutvapen. 28—32 §§ ansluta sig till 16—18 §§ vapenkungörelsen och svara i utredningens förslag mot 21—25 §§. För att få största möjliga överensstämmelse mellan bestämmelserna i vapenförordningen och dei förslag till ny explosivvaruförordning, som utarbetas inom handelsdepartementet, har 28 § kompletterats med föreskrifter om vikarie för tillståndshavare eller föreståndare. Därjämte har stadgandet i fjärde stycket av nuvarande 16 § undergått viss jämkning. I 31 § andra och tredje styckena regleras rätten för handlande att utlämna skjutvapen jämte ammunition på prov till spekulant. Bestämmelserna ansluta sig till de i 6 § och 21 § 2 mom. upptagna föreskrifterna om tillfällig utlåning och överlåtelse av vapen och ammunition. Föreskriften i 34 § andra stycket i departementsförslaget att, om rörelsen nedlägges, inköps- och försäljningsböckerna skola överlämnas till polismyndigheten, är ny. Den utgör en komplettering av nu gällande kontrollföreskrifter beträffande rörelse av ifrågavarande slag. 33 § och 34 § första stycket stadga skyldighet för polismyndigheterna att kontrollera handeln med skjutvapen samt skyldighet för handlandena att därvid tillhandahålla vissa handlingar m. m. Bestämmelserna, som motsvara 26 och 27 §§ utredningens förslag, sakna — fränsett skyldigheten att tillhandahålla polismyndighet försäljningsboken — motsvarighet i gällande vapenförfattning.

I 17 § vapenkungörelsen stadgas skyldighet för den som erhållit tillstånd att idka handel med skjutvapen och ammunition att hos länsstyrelsen söka särskilt tillstånd för att förvärva de vapen och den ammunition som handeltillståndet avser. Stadgandet har i oförändrat skick upptagits i utredningens förslag.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har ifrågasatt behovet av bestämmelsen och därvid anført:

Ärligen expedieras ej få dylika tillstånd, vilka på grund av antalet vapentyper och ammunition av olika slag kräva ett betydande arbete såväl beträffande tillståndsbevis som registrering. Behov ur kontrollsynpunkt torde ej föreligga. Varje handlandes tillförlitlighet och övriga kvalifikationer granskas av tillståndsmyndigheten varje gång nytt handeltillstånd skall lämnas. Detta tillstånd maximerar lagerhållningen. Kontroll av polismyndighet skall enligt förslagets 26 § utövas minst en gång årligen. Det torde med hänsyn till anförda förhållanden vara tillräckligt i dessa fall, att föreskrift lämnas, att handlande för förteckning jämväl över gjorda inköp av vapen och ammunition och vid denna förteckning fogar erhållna fakturor. Innan i nu avsedda fall leverans sker från handlande eller tillverkare, skall denne inneha be-

styrkt avskrift av för förvärvaren gällande bevis om rätt att idka handel med skjutvapen och ammunition, vilken avskrift skall ligga som bilaga till försäljningsboken.

Liknande synpunkter ha framförts av *Sveriges järnhandlareförbund*.

Enligt de *explosivvarusakkunnigas* förslag skall särskilt tillstånd icke fordras för förvärv av ammunition eller andra explosiva varor som handelstillstånd avser (108 §). I stället föreslås en allmän skyldighet för handlande att över verkställda förvärv av explosiva varor föra inköpsbok, vid vilken skola fogas kopior av rekvisitioner, fakturor och andra handlingar rörande mottagna varor (112 §). Förslaget har vid remissbehandlingen lämnats utan erinran.

Departementschefen.

Skyldigheten för den som erhållit tillstånd att idka handel med skjutvapen att söka särskilt tillstånd för förvärv av de vapen handelstillståndet avser har tillkommit i kontrollsyfte. Föreskriften måste emellertid anses mindre lämplig. Den medför icke blott betydande olägenheter för handlandena utan också en avsevärd arbetsbelastning för myndigheterna. Kontrollen synes väsentligen kunna ordnas enligt de principer som de explosivvarusakkunniga förordat i fråga om handlandes förvärv av explosiva varor. Såsom allmän regel bör gälla, att skjutvapen som handelstillståndet avser endast får förvärfvas efter skriftlig rekvisition. Vidare bör det åligga handlanden att föra inköpsbok över rekvisitionerna, vid vilken skola fogas kopior av rekvisitionerna och andra handlingar rörande inköpen. Liksom försäljningsboken bör inköpsboken jämte bilagor förvaras under viss tid och hållas tillgänglig för polisen för granskning. Detta system bör gälla vare sig inköpen göras hos tillverkare, handlande eller kronans förråd eller hos enskild person. Att handlande av enskild förvärvar vapen torde höra till undantagen. I sådant fall bör det emellertid därjämte åligga handlanden att underrätta polismyndigheten om förvärvet. Detta är nödvändigt bl. a. för att bereda polismyndigheten och länsstyrelsen tillfälle att i sina vapenregister anteckna den nye innehavaren av vapnet.

Bestämmelser om nu berörda fråga ha upptagits i 29 §. Åsidosättande av kontrollföreskrifterna bör medföra ansvar.

Om införsel till riket av skjutvapen och ammunition.

35 §.

Denna paragraf upptager bestämmelser om införsel till riket av skjutvapen och ammunition. Den svarar mot 19 § gällande författning och överensslämmer, fränsett några mindre jämkningar, med 28 § utredningens förslag.

Enligt utredningens förslag skall handläggningen av införselärendena överflyttas från chefen för inrikesdepartementet till länsstyrelserna. Rörande behörigheten skola de allmänna reglerna för prövningen av ansökan om vapenlicens gälla, där fråga är om införsel för handelsändamål eller sökanden eljest har sitt hemvist här i riket. I annat fall skall tillstånd sökas hos länsstyrelsen

i det län, där varan skall förtullas. Bestämmelser om den ort, där förtullning skall äga rum, återfinnas i tullstadgan den 7 oktober 1927 (nr 391). Den av utredningen föreslagna decentraliseringen av ifrågavarande ärenden, vilken betingats av praktiska skäl, har i remissyttrandena i princip lämnats utan erinran, och jag anser för min del, att den bör genomföras. Om rätt för tillverkare och handlande att införa ammunition bör dock gälla vad härutinnan stadgas i explosivvaruförordningen.

Vid större skyttetävlingar o. d., som stå öppna även för utländska deltagare, synes möjlighet böra beredas den sammanslutning, som anordnar tävlingen, att söka införseltillstånd för samtliga utländska deltagare hos en myndighet. Prövningen torde lämpligen böra ankomma på länsstyrelsen i det län, där sammanslutningens styrelse har sitt säte.

Det förekommer ej sällan att skjutvapen och ammunition till detta införas hit till riket för att därefter åter utföras. Ofta är det fråga om vapen och ammunition som medföras av utlänningar för att här användas vid jakt eller tävlingar eller av befäihavare eller besättningsmän å fartyg. Tillstånd till in- och utförsel meddelas i dylika fall av Kungl. Maj:t. Ärendena handläggas inom handelsdepartementet efter gemensam beredning med inrikesdepartementet. Beslutet brukar merendels innefatta tillstånd att utan hinder av gällande in- och utförselbud före viss tidpunkt in- och utföra vapnet och ammunitionen. Vidare uppställas såsom villkor att beviset vid in- och utförseltillfället skall företes för vederbörande tullmyndighet, som på beviset skall göra anteckning om in- resp. utförseln. Denna ordning för handläggningen torde ej lämpligen kunna bibehållas med de regler som skola gälla för prövningen av införselärendena. Det synes i stället böra ankomma på vederbörande länsstyrelse att pröva även frågan om rätt att utan hinder av gällande utförselbud inom viss kortare tid återutföra vapnet och ammunitionen.

Den som fått tillstånd att införa vapen eller ammunition bör icke vara skyldig att söka särskilt tillstånd att inneha vapnet eller ammunitionen utan bör liksom hittills på grund av införseltillståndet vara berättigad att inneha egendomen. Bevis om införseltillstånd är att likställa med bevis om tillstånd till vapeninnehav.

Stadgandet i 2 mom. departementsförslaget har tillagts på förslag av generaltullstyrelsen. Motsvarande bestämmelse finnes i andra författningar, bl. a. beträffande införsel av rusdrycker i 7 kap. 11 § förordningen angående försäljning av rusdrycker.

Ansvarsbestämmelser m. m.

36 §.

De i denna paragraf upptagna ansvarsbestämmelserna motsvara 20 § gällande författning och 29 § utredningens förslag. Beträffande de sakliga ändringar, som sistnämnda paragraf innebär, har *utredningen* anfört bl. a.:

Straffbestämmelserna i 1 mom. (dagsböter eller fängelse och förverkande-påföljd) ha utvidgats att gälla, där den som enligt 4 § 3 mom. tillfälligt be-

rättigats låna annans vapen, med uppenbart missbruk av tillståndet, använder vapnet för annat ändamål än det som är angivet i tillståndsbeviset. Samma straff har också stadgats för den som utan i 9 § föreskrivet tillstånd ändrar sitt skjutvapen. Vidare har såsom en konsekvens av bestämmelsen i förslaget 12 § 1 mom., som innefattar skyldighet för den som befunnits olämplig att inneha skjutvapen att efter anmaning avlämna icke blott vapnet utan även av honom innehavd, för detsamma avsedd ammunition, enahanda ansvar införts, därest han underlåter att efterkomma sådan anmaning.

Enligt gällande bestämmelser torde i fall, där skjutvapen förklaras förverkat, rätten icke äga ådöma sådan påföljd jämväl beträffande för vapnet avsedd ammunition, som den dömdе innehar. Då detta måste betecknas såsom en brist, har bestämmelse, som bereder rätten sådan möjlighet, upptagits i 1 mom. sista stycket.

Enligt gällande bestämmelser i 3 mom. är straffet dagsböter för den som vid bärandet av skjutvapen ej medför föreskriven legitimationshandling. I analogi med vad som gäller beträffande liknande förseelser, t. ex. enligt vägtrafikstadgan (40 § 2 mom.) och jaktlagen (32 §) för uraktlåtenhet att medha körkort, resp. jaktkort eller jaktpass, har emellertid straffet för ifrågavarande förseelse ansetts böra sättas till penningböter (fr. o. m. 10 t. o. m. 300 kronor). Enahanda straff har stadgats för åsidosättande av föreskriften i 4 § 3 mom. andra stycket eller 24 § andra stycket andra punkten (överbärande av föreskriven legitimationshandling vid tillfälligt utlånande av vapen) eller av anmälningsskyldigheten enligt 14 §. Försummelse av den i 6 § 2 mom. andra stycket föreskrivna underrättelseskyldigheten har däremot ansetts ej böra medföra ansvar.

Någon motsvarighet till bestämmelsen i nuvarande 11 § tredje stycket har ej upptagits i utredningens förslag. Då det nuvarande stadgandet i 20 § 3 mom. andra stycket, enligt vilket den som förbisett att medföra föreskriven legitimationshandling har att för vinnande av strafffrihet inom viss tid uppvisa handlingen för åklagaren, kan medföra onödigt besvär för den försumlige, bör denne, därest detta finnes bekvämare för honom, äga uppvisa legitimationshandlingen för polisman eller annan närboende person, som åklagaren bestämmer. I sådant syfte har visst tillägg gjorts till sistnämnda bestämmelse.

Nuvarande 4 mom. stadgar straff för vapenhandlare, som innehar vapen till större antal eller av annat slag än som anges i tillståndsbeviset. Med hänsyn till den generella straffbestämmelsen i 1 mom. för den som innehar skjutvapen utan att vara berättigad att inneha detsamma har förstnämnda straffstadgande ansetts kunna utgå. Likaledes har straffbestämmelsen för idkande av handel med skjutvapen å annan plats än tillståndet avser ansetts kunna utslutas.

Enligt gällande bestämmelser i 7 mom. åligger det domstol att om sitt beslut underrätta vederbörande länsstyrelse, därest rätten ådömt den som deklarerat eller erhållit tillstånd att inneha eller till riket införa skjutvapen ansvar jämlikt 1 mom. och vapnet förklarats förverkat eller dömt honom till ansvar jämlikt 2 mom. för obehörig överlåtelse eller upplåtelse av vapnet eller fällt vapenhandlare till ansvar för förseelse mot förevarande paragraf. Såsom utredningen tidigare framhållit är det ett samhällsintresse av stor vikt, att den som ej uppfyller föreskrivna kvalifikationer för innehav av skjutvapen icke anförtros sådant vapen eller, om han skulle vara berättigad därtill, snarast möjligt fråntages denna rätt. I sådant syfte böra länsstyrelserna underrättas om alla sådana förhållanden, varom de ur denna synpunkt höra äga kännedom. Med hänsyn härtill har domstolarnas ifrågavarande anmälningsskyldighet utsträckt att avse varje förseelse mot vapenkungörelsens

bestämmelser, för vilken domstolen fällt någon till ansvar, oavsett förseelsens beskaffenhet och oberoende av huruvida den dömde är upptagen i länsstyrelsernas vapenregister eller ej. Anmälan bör självfallet även lämnas i det fall, där någon till följd av strafflöshet ej ådömts ansvar för förseelse enligt förevarande paragraf. Då åtal för förseelser mot vapenkungörelsen torde anställas i förhållandevis ringa omfattning, torde man icke behöva befara, att den sålunda utvidgade anmälningsplikten för domstolarna kommer att bliva betungande.

Från visst håll har förslag väckts om en ännu längre gående anmälningskyldighet för domstolarna. Sålunda har överståthållarämbetet föreslagit, att anmälningsplikten borde omfatta även sådana fall, där domstolen dömt någon till ansvar för misshandel, rån, olaga jakt, inbrottsstöld och andra liknande brott, som böra diskvalificera den dömde att inneha skjutvapen. Att länsstyrelserna böra erhålla kännedom om envar som gjort sig skyldig till eller misstänkes för brott av sådan art anser utredningen vara uppenbart. Enligt utredningens mening synes emellertid skyldigheten att om dylika fall underrätta länsstyrelsen lämpligen böra åligga vederbörande polis- eller åklagarmyndigheter, vilka även böra underrätta länsstyrelsen om utgången av mot vederbörande anställt åtal. Härigenom skapas möjlighet för länsstyrelserna icke blott att på ett tidigt stadium pröva frågan om indragning av utfärdade vapenlicenser utan också att förhindra att olämpliga personer betros med att inneha skjutvapen. Erforderliga föreskrifter rörande detta spörsmål torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Svenska jägareförbundet framhåller, att om legitimationshandling i 3 mom. sista stycket i utredningsförslaget avses skola omfatta även sådan legitimationshandling, som enligt 4 § 3 mom. utredningens förslag (6 § andra stycket departementsförslaget) skall utfärdas vid vissa tillfälliga vapenlån, föreskrifterna i sistnämnda moment skulle bliva värdelösa ur kontrollsynpunkt. Enligt förbundets mening bör därför stadgandet ändras så, att det ej inbegriper dylik handling.

Generaltullstyrelsen föreslår, att det från nuvarande 20 § 5 mom. hämtade stadgandet i 5 mom. tredje stycket i utredningens förslag, att där införsel av skjutvapen eller ammunition är belagd med straff enligt gällande bestämmelser om ansvar för olovlig varuinförsel, dessa skola lända till efterrättelse, utgår ur förslaget. I anslutning härtill förordar styrelsen, att föreskriften i 30 § utredningens förslag, att åtal för förseelse mot vapenförfattningen skall utföras av allmän åklagare, underkastas en motsvarande jämkning. Till stöd härför anför styrelsen bl. a.:

För införsel av skjutvapen och ammunition utan tullangivning är enligt 1 § 1 mom. lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel normalstraffet böter från och med två till och med sex gånger beloppet av den avgift, som för varan bort för statsverkets räkning erläggas till tullverket, med bötesminimum tio kronor. I följd härav blir straffet för olovlig införsel av pistol eller revolver i allmänhet böter till ett belopp av endast tio kronor, under det att enligt 20 § 5 mom. vapenkungörelsen införsel av skjutvapen utan behörigt tillstånd är belagd med dagsböter eller fängelse. Emellertid äger tullverkets åklagare yrka ansvar endast enligt varuinförsellagen, under det att åtal för införsel av skjutvapen och ammunition skall enligt 21 § vapenkungörelsen, till vilket stadgande motsvarighet finnes i 30 § förslaget, utföras av allmän åklagare. Det torde vara lämpligt att, när

införsel av skjutvapen eller ammunition skett utan behörig tullangivning, tullverkets åklagare äger yrka ansvar även för överträdelse av införselförbudet enligt vapenkungörelsen.

Departementschefen.

Ansvarsbestämmelserna ansluta sig i huvudsak till utredningens förslag, som i sak i stort sett överensstämmer med gällande bestämmelser. Vissa av de av utredningen föreslagna straffbestämmelserna ha emellertid utgått, enär de föreskrifter, till vilka de anknutits, icke upptagits i departementsförslaget. Å andra sidan ha några nya straffstadganden tillagts. Dessa äro betingade av de nya föreskrifter, som departementsförslaget innebär. Vissa av ifrågasvarande ansvarsbestämmelser ha berörts i det föregående.

Vissa jämkningar i de av utredningen föreslagna bestämmelserna synas böra ske. Enligt 20 § 1 mom. vapenkungörelsen är förverkandepåföljden i princip obligatorisk. Har förseelsen skett av förbiseende eller äro omständigheterna eljest synnerligen mildrande, äger dock rätten pröva, huruvida egendomen skall vara förverkad. I samma paragrafs 5 mom., som stadgar straff för olovlig införsel av vapen eller ammunition, finnes icke något motsvarande undantagsstadgande utan skall den olovliga införda egendomen alltid förklaras förverkad. Jämlikt 6 mom. skall, där egendom som förklarats förverkad ej kan tillrättaskaffas, dess värde gäldas. Bestämmelserna ha i oförändrat skick upptagits i utredningens förslag. För normala fall torde det sätt, varpå enligt 1 mom. möjligheten att underlåta förverkandeförklaring begränsats, ej ge anledning till erinran. Omständigheterna torde emellertid i vissa fall kunna vara sådana, att det nuvarande undantagsstadgandet kan anses vara alltför snävt. Vidare har tvekan yppats, huruvida ordalydelsen av gällande förverkanderegler bereder möjlighet för domstolarna att taga hänsyn till sådana fall, där t. ex. vapnet äges av annan än den som begått förseelsen i fråga. Den ovisshet, som råder härutinnan, synes böra undanröjas. I departementsförslaget har därför undantagsstadgandet i 1 mom. erhållit en sådan avfattning, att möjligheten till prövning av omständigheterna i det särskilda fallet vidgats. I fråga om olovlig införsel av vapen eller ammunition synes emellertid liksom hittills förverkandepåföljden böra vara obligatorisk. Förutom nu berörda ändring har den jämkningen ansetts böra ske i den nuvarande ovillkorliga bestämmelsen i 6 mom., att ordet »skall» utbytt mot »må». Fall kunna nämligen förekomma då det måste anses obilligt att förklara egendomens värde förverkat. Denna ändring bör även gälla i fråga om olovlig införsel av vapen och ammunition.

Vidare bör den ändring som jägareförbundet påyrkat vidtagas. Likaså synas de ändringar i utredningens förslag generaltullstyrelsen förordad böra genomföras. Vid sammanträffande av förseelser mot införselbestämmelserna i vapenförordningen och lagen om straff för olovlig varuinförsel bör således straffet bestämmas enligt allmänna regler. Detsamma bör gälla beträffande åtalsrätten. Föreskrifterna i 29 § 5 mom. tredje stycket och 30 § utredningens förslag ha därför uteslutits i departementsförslaget.

37 §.

Paragrafen, som svarar mot nuvarande 22 § och 31 § utredningens förslag, har undergått vissa jämkningar i anledning av beslagsbestämmelserna i rättegångsbalken.

38 §.

Denna paragraf överensstämmer med vissa jämkningar med nuvarande 24 § andra stycket och 25 § samt 33 § sista stycket och 34 § utredningens förslag.

Föreskrifterna i 34 § utredningens förslag ha föranlett uttalanden från ett par håll.

Svenska jägareförbundet anser att en del, förslagsvis hälften, av de böter som ådömas enligt vapenförfattningen och av förverkad egendom skäligen bör tillföras jaktvårdsfonden.

Generaltullstyrelsen påpekar lämpligheten av att de av utredningen föreslagna ändrade föreskrifterna om förvaring och försäljning av vapen och ammunition, som förverkas enligt vapenförfattningen, äga tillämpning jämväl å vapen och ammunition, som äro förverkade enligt varuinförsellagen, samt föreslår att 34 § utredningsförslaget ändras i överensstämmelse härmed.

Departementschefen.

I departementsförslaget ha de i 33 § första, andra och tredje styckena i utredningens förslag upptagna bestämmelserna om förvaring av beslagtagna egendom, underrättelse om och protokollföring över beslag uteslutits. I dessa hänseenden böra nämligen de allmänna reglerna om beslag i 27 kap. rättegångsbalken gälla. Ej heller har upptagits någon motsvarighet till föreskrifterna i 23 § gällande vapenkungörelse om förfarandet i fall, då ägare till beslagtagna egendom ej är känd eller ej kan anträffas. Därvid böra de generella reglerna i 17 § lagen den 20 december 1946 om införande av nya rättegångsbalken tillämpas.

Föreskrifter om förfarandet med förverkad egendom skola, såsom tidigare nämnts, utfärdas i särskild ordning.

Tillräckliga skäl att tillmötesgå jägareförbundets framställning om att viss del av de böter som ådömas enligt vapenförordningen och av förverkad egendom skulle tillfalla jaktvårdsfonden synas mig ej föreligga. Vad generaltullstyrelsen i sitt yttrande föreslagit torde däremot böra förverkligas. I departementsförslaget har därför viss jämkning vidtagits i andra stycket av 34 § utredningens förslag.

Särskilda bestämmelser.

39—42 §§.

Dessa paragrafer motsvara 26 § 2 mom., 27 § och 28 § första, andra och tredje styckena gällande författning samt 35 § 1 mom., 36 §, 37 § 1—3 mom. och 38 § utredningens förslag. Den nuvarande skyldigheten för länsstyrelserna att halvårsvis till inrikesdepartementet insända uppgifter om vissa vapen-

ärenden har ansetts kunna upphöra. För innebörden av reglerna om klagorätten i 40 § har redogjorts i ett föregående avsnitt. Undantagsföreskrifterna i 41 § ha ansetts böra gälla även för civilförsvaret.

Beträffande undantagsbestämmelserna i 37 § 2 mom. utredningsförslaget har *chefen för försvarsstaben* — under framhållande av vikten av att reservofficerare och reservunderofficerare bibehölle och utvecklade sin skjutskicklighet — föreslagit, att de borde erhålla sådan avfattning, att därav tydligt framginge, att officer och underofficer vore berättigad att utan särskilt tillstånd inneha tjänste- och övningsvapen, som de fått låna av kronan, jämte ammunition till vapnet även under tid, då de icke vore i aktiv tjänst.

Departementschefen.

Med hänsyn till den tvekan, som i vissa fall yppats rörande innebörden av begreppet »tjänstevapen» i undantagsstadgandet i 28 § andra stycket gällande vapenförfattning, har i 41 § 2 mom. departementsförslaget detta uttryck ersatts med orden »sådant vapen, som vederbörande enligt utfärdade föreskrifter är skyldig att innehava för tjänsten». Genom det sätt varpå tjänstevapen sålunda bestämts har avsetts att begränsa undantagsbestämmelsen till sådant vapen, som vederbörande är skyldig inneha då han är i aktiv tjänst eller för övning i och för tjänsten. Om t. ex. en reservofficer vill inneha en pistol, som han enligt utfärdade föreskrifter ej är skyldig att inneha för tjänstebruk, har han alltså enligt huvudregeln att söka tillstånd härtill. Vad nu sagts bör även gälla om förvärv av ammunition till tjänstevapen.

Rätten enligt 41 § 2 mom. första stycket att utan föreskrivet tillstånd inneha tjänstevapen upphör givetvis i och med att vederbörande frånträder den tjänst, varmed följt skyldighet att inneha vapnet. Om befattningshavaren eller, där avgången föranletts av hans död, hans dödsbodelägare därefter önska inneha vapnet, har vederbörande därför enligt de allmänna bestämmelserna i 5 § att söka tillstånd härtill. Avslås ansökningen, bör vad i 17 § stadgas äga motsvarande tillämpning. Uttryckliga bestämmelser härom ha upptagits i 41 § 2 mom. andra stycket.

Övergångsbestämmelserna.

Den föreslagna förordningen bör träda i kraft den 1 januari 1950. I övergångsbestämmelserna har i enlighet med utredningens förslag upptagits ett stadgande om straffrihet för den som innehaft vapen utan att ha varit berättigad härtill, därest han senast den 31 mars 1950 sökt tillstånd att inneha vapnet efter vad i den nya författningen stadgas. Beträffande skälen till denna åtalseftergift har utredningen — under framhållande av vikten av att varje enskilt vapeninnehav bleve föremål för den kontroll vapenförfattningen åsyftade — anfört, att det i icke ringa utsträckning förekom att skjutvapen innehades av personer, vilka icke deklarerat desamma eller saknade kännedom om i vad mån så skett, samt att dessa personer med hänsyn till risken för åtal och straffpåföljd ej heller sökt tillstånd att inneha vapnen.

IV. Departementschefens hemställan.

Föredragande departementschefen hemställer härefter att Kungl. Maj:t måtte genom proposition inhämta riksdagens yttrande över ett i enlighet med det anförda inom inrikesdepartementet upprättat förslag till *vapenförordning*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ralph Sterner.

Vapenutredningens förslag
till
vapenkungörelse.

Härigenom förordnas som följer:

Inledande bestämmelser.

1 §.

Med skjutvapen förstås i denna kungörelse

1. vapen, med vilket kulor, hagel eller andra projektiler kunna utskjutas medelst krutladdning eller annat drivmedel;

2. sådana apparater eller anordningar, vilka beträffande verkan och ändamål äro jämförliga med vapen som under 1. sägs, såsom anordningar för utskjutning eller inriktning av raketprojektiler eller av torpeder, eldsprutor och apparater för spridande av stridsgaser (tår- eller giftgaser) eller annat ämne med likartad verkan; samt

3. minor, bomber, handgranater och andra dylika effekter.

Vad i denna kungörelse stadgas om skjutvapen äger även tillämpning å för sådana vapen avsedda pipor, med undantag av instickspipor för handvapen, samt eldrör och slutstycken.

Bestämmelserna i denna kungörelse gälla ej skjutvapen, som gjorts varaktigt obrukbart, eller skjutvapen avsedda för framladdning med undantag av sådana, som ingå i krigsmaktens utrustning, och med dem likartade, ej heller skjutapparater för slakt, signalgivning, livräddning eller dylikt, startpistoler eller sådana luft- eller fjäderbössor eller luft- eller fjäderpistoler, som äro avsedda för sportändamål.

2 §.

Med ammunition förstås i denna kungörelse

1. för skjutvapen vara kungörelsen äger tillämpning avsedda patroner, tändrör och andra tändmedel än tändhattar samt kulor och andra projektiler än hagel, vare sig projektilerna äro massiva, fyllda med sprängämne, ämne för rök- eller dimbildning eller för brandverkan, stridsgaser (tår- eller giftgaser) eller med annat ämne med likartad verkan eller ofyllda; samt

2. patron- och laddningshylsor för ammunition som under 1. sägs.

Utöver vad i denna kungörelse är föreskrivet skall beträffande sådan ammunition, som är att hänföra till explosiv vara eller innehåller gift, gälla vad därom är särskilt stadgat.

3 §.

Envar som för egen eller annans räkning innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att taga sådan vård om egendomen, att den ej är åtkomlig för obehörig person.

Om innehav av skjutvapen.

4 §.

1 mom. Vill någon genom köp, byte, gåva eller annat dylikt fång förvärva skjutvapen; eller

vill någon, som genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt förvärvar skjutvapen, innehava vapnet; eller

vill någon såsom lån eller eljest innehava annan tillhörigt skjutvapen, vare skyldig att hos länsstyrelsen i det län, där han har sitt hemvist, söka tillstånd att innehava vapnet.

Vad nu stadgats skall ock gälla, där någon, som icke yrkesmässigt tillverkar skjutvapen, vill själv förfärdiga sådant vapen.

Ansökan beträffande vapen, som förvärvas genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, skall ingivas så snart ske kan och sist inom en månad från det bouppteckning förrättades eller, där arvskitte eller bodelning erfordras, från det arvskittet eller bodelningen ägde rum.

Angående skyldighet för dödsbo, i vilket finnes skjutvapen, att om vapnet göra anmälan till polismyndigheten i orten stadgas i 14 §.

2 mom. Skjutvapen må ej överlåtas eller upplåtas till annan än den som erhållit tillstånd att innehava vapnet.

3 mom. Utan hinder av vad i 1 och 2 mom. stadgas må den som är berättigad att inneha skjutvapen för kortare tid, högst åtta dagar, utlåna vapnet till användande för samma ändamål som det, för vilket tillståndet meddelats, eller, där sådant tillstånd ej meddelats, för jakt- eller sportändamål. Skjutvapen må dock utlånas allenast till person, som skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma.

Vid upplåtelse som i första stycket sägs skall, där ej vapnet är avsett att användas endast i upplåtarens närvaro, denne till låntagaren överlämna avskrift av sitt deklara-tions- eller tillståndsbevis, försedd med påskrift om utlåningen, låntagarens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist samt den eller de dagar och det ändamål upplåtelsen avser. Tillhör låntagaren upplåtarens famlj, äger denne dock i stället för sådan handling till låntagaren överlämna sitt deklara-tions- eller tillståndsbevis.

4 mom. Angående skyldighet för den som idkar handel med skjutvapen att söka tillstånd till innehav för försäljning av sådana vapen stadgas i 22 §.

5 §.

Ansökan om tillstånd att innehava skjutvapen skall innehålla upplysning om det ändamål, för vilket sökanden ämnar använda vapnet, samt angående de omständigheter han vill åberopa till utredning om behovet för honom att innehava vapnet. Ansökningen skall vidare innehålla uppgift om sökandens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist, överlåtarens eller upplåtarens fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist samt vapnets beteckning och kaliber. I ansökningen bör därjämte angivas det antal samt det eller de slag skjutvapen sökanden innehar.

Vid överlåtelse av skjutvapen från annan än vapenhandlare bör vid ansökningen fogas överlåtarens deklara-tions- eller tillståndsbevis rörande vapnet.

Ansökningen ingives, i Stockholm till överståthållarämbetet och i övriga delar av riket till polismyndigheten i orten; dock må den som tillhör lappbefolkningen i stället ingiva ansökning till lappfogden. Myndighet, som mottagit ansökningen, skall, där fråga ej är om Stockholm, insända densamma jämte eget yttrande till länsstyrelsen.

6 §.

1 mom. Tillstånd att innehava skjutvapen må meddelas allenast enskild person, som finnes vara i behov av vapnet samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma. Är fråga om pistol eller annat dylikt fickvapen, må tillstånd ej meddelas, med mindre synnerliga skäl därtill äro.

Avser ansökan jaktvapen eller vapen, som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde, må, där vapnet förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, tillstånd att innehava vapnet meddelas ändock att sökanden ej finnes vara i behov av vapnet.

Är sökanden omyndig, erfordras samtycke till innehavet av den som enligt lag har att sörja för hans person.

2 mom. Där länsstyrelsen i särskilt fall ej annat förordnar, vare tillstånd att innehava skjutvapen förfallet, såframt vapnet ej förvärvats inom sex månader från dagen för tillståndets meddelande.

Den som ej före utgången av tid som i första stycket sägs förvärvat vapnet, skall sist inom en månad därefter därom skriftligen underrätta den länsstyrelse, som meddelat tillståndet.

7 §.

1 mom. Över meddelat tillstånd att innehava skjutvapen skall bevis utfärdas. Beviset skall innehålla

1. numret å beviset och dagen för dess utfärdande;

2. sökandens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist samt överlåtarens eller upplåtarens fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist;

3. vapnets beteckning och kaliber; samt

4. uppgift om det ändamål, för vilket sökanden erhållit tillstånd att innehava vapnet.

2 mom. Tillståndsbevis skall, där fråga är om köp eller därmed enligt 4 § 1 mom. likställt fång eller om lån eller annan upplåtelse, utfärdas i två exemplar, det ena försett med påskrift att det utgör duplett. Skjutvapen må ej av överlåtare eller upplåtare utlämnas, med mindre dupletten av tillståndsbeviset senast vid utlämnandet tillställs honom.

8 §.

För ändamål som avses i 13 § 1 mom. må den som är berättigad att innehava jaktvapen, utöver deklara-tions- eller tillståndsbevis, hos länsstyrelsen i det län, där han har sitt hemvist, erhålla särskilt bevis om rätt att innehava jaktvapen. Sådant bevis skall innehålla uppgift om dagen för dess utfärdande samt vapeninnehavarens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist.

9 §.

Vill den som är berättigad att innehava skjutvapen vidtaga sådan förändring av vapnet, att det erhåller annan kaliber än vad i deklara-tions- eller tillståndsbeviset angives eller det ändamål, för vilket vapnet huvudsakligen är avsett, väsentligen ändras, vare skyldig att därtill söka tillstånd hos länsstyrelsen i det län, där han har sitt hemvist. Därvid skola bestämmelserna i 5, 6 och 7 §§ i tillämpliga delar gälla.

Beträffande skjutvapen av modell, som ingår i krigsmaktens utrustning, må tillstånd till ändring som i första stycket sägs ej meddelas.

Den som är berättigad att innehava skjutvapen vare obetaget att utbyta förslitna eller eljest otjänliga delar av vapnet mot nya sådana.

10 §.

Länsstyrelsen må återkalla meddelat tillstånd att innehava skjutvapen eller meddela förbud mot fortsatt innehav av sådant vapen, därest innehavaren av vapnet ådagalagt sådana egenskaper, att han icke vidare bör betros med att innehava skjutvapen, eller till följd av sjukdom, alkoholmissbruk eller dylikt finnes olämplig att innehava sådant vapen eller därest eljest skälig anledning därtill förekommer. Har annan länsstyrelse eller myndighet, lydande under sådan länsstyrelse, meddelat tillstånd till innehav av vapnet eller mottagit deklaration rörande vapnet, skall uppgift om återkallelsen eller förbudet lämnas till samma länsstyrelse.

11 §.

Finner nykterhetsnämnd att någon till följd av alkoholmissbruk icke bör betros med att innehava skjutvapen, åligger det nämnden att därom ofördröjligen underrätta polismyndigheten i orten samt länsstyrelsen i det län, där personen i fråga har sitt hemvist.

Angående föreståndares för alkoholistanstalt, läkares samt polis- och åklagarmyndighets anmälningsskyldighet gäller vad därom är eller kan bliva särskilt föreskrivet.

12 §.

1 mom. Där tillstånd att innehava skjutvapen återkallats eller förbud mot innehav av sådant vapen meddelats, åligger det innehavaren av vapnet att efter anmaning till myndighet som i 5 § tredje stycket sägs eller till den som myndigheten bestämmer ofördröjligen avlämna vapnet ävensom för densamma avsedd, av vapeninnehavaren innehavd ammunition. Denne är jämväl skyldig att efter anmaning avlämna deklara-tions- eller tillståndsbevis rörande vapnet.

Det åligger den, till vilken enligt första stycket vapnet eller ammunitionen överlämnats, att förvara egendomen på betryggande sätt.

2 mom. I den mån egendomen ej jämlikt 29 § förklaras förverkad, skall densamma av kronan inlösas, såframt innehavaren ej sist inom tre månader från delfåendet av beslutet om återkallelsen eller förbudet hos myndighet som i 5 § tredje stycket sägs visar, att egendomen överlåtits till någon som äger innehava densamma. Inlösen skall dock ej ske, där vapnet eller ammunitionen tillhör annan än innehavaren och ägaren själv är berättigad att innehava vapnet. I sådant fall skall vapnet och ammunitionen överlämnas till honom.

Länsstyrelsen fastställer det värde å egendomen, efter vilket inlösen skall ske. Värdet beräknas efter det pris, som kan påräknas vid försäljning till den som idkar handel med vapen eller ammunition.

Med vapen och ammunition som inlösts skall förfaras på sätt därom är särskilt föreskrivet.

3 mom. Har ansökan om tillstånd att innehava skjutvapen, som förvärvats genom arv eller testamente eller på grund av giftorätt, avslagits, skall vad i 1 och 2 mom. stadgas äga motsvarande tillämpning, såframt sökanden ej sist inom tre månader från delfåendet av avslagsbeslutet hos myndighet som i 5 § tredje stycket sägs eller hos den som myndigheten bestämmer visar, att egendomen överlåtits till någon som äger innehava densamma eller gjorts varaktigt obrukbar.

13 §.

1 mom. Den som bär skjutvapen skall medföra deklara-tions- eller tillståndsbevis eller, om han åberopar tillfällig upplåtelse och upplåtaren ej är

närvarande, sådan handling, som i 4 § 3 mom. andra stycket eller 24 § andra stycket sägs. Beträffande jaktvapen må i stället för deklara-tions- eller tillståndsbevis medföras sådant särskilt bevis, som i 8 § sägs, eller jaktkort eller jaktpass, försett med anteckning enligt 6 § kungörelsen den 3 juni 1938 (nr 282) angående utfärdande av jaktkort och jaktpass m. m. Företes ej på tillsägelse av polisman bevis eller handling, som här avses, må vapnet av polismannen omhändertagas; dock äger den som burit vapnet hos polis-mannen eller polismyndigheten i orten återbekomma detsamma, därest han inom en vecka visar att han var berättigad att innehava vapnet.

Där vapnet ej återbekommit, skall anmälan om omhändertagandet utan dröjsmål göras till länsstyrelsen i länet. Beslutar länsstyrelsen ej återkallelse eller förbud som i 10 § sägs, skall vapnet återlämnas.

2 mom. Kan innehav av skjutvapen antagas vålla fara för missbruk, äger polismyndighet förordna om omhändertagande av vapnet ävensom av för detsamma avsedd ammunition, som innehaves av vapeninnehavaren. Är fa-ran för missbruk så överhängande, att polismyndighetens beslut ej hinner avvaktas, äger jämväl polisman omhändertaga vapnet och ammunitionen. Har sådan åtgärd vidtagits, åligger det polismannen att därom skyndsamt göra anmälan till polismyndigheten, som har att pröva huruvida åtgärden skall bestå.

Har förordnande som i första stycket sägs meddelats, skall vad i 1 mom. andra stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

Angående beslagtagande av vapen och ammunition stadgas i 31 §.

3 mom. Med polisman likställes i denna paragraf med polis-mans befo-genhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning, personal vid domänverket eller tullverket, lappfogde och laptillsyningsman.

14 §.

Finnes i avliden persons eller konkursgäldenärs bo skjutvapen, åligger det den som har vård om boet att sist inom tre månader från dödsfallet eller beslutet om egendomsavträde hos polismyndigheten i orten göra skriftlig anmälan om vapnet, innehållande uppgift å vapnets beteckning och kaliber samt den som för boets räkning innehar detsamma.

Vad nu stadgats skall dock ej gälla, såframt inom samma tid ansökan om tillstånd att innehava vapnet gjorts enligt 4 §.

15 §.

Där bevis om tillstånd att innehava skjutvapen förstörts eller förkommit eller undergått sådan förändring, att det icke lämpligen kan användas, må efter ansökan hos den myndighet, som utfärdat beviset, nytt bevis utfärdas. Ansökan skall, där beviset förstörts eller förkommit, innehålla på tro och heder avgiven förklaring om förlusten av beviset. Skulle beviset tillrätta-komma, skall det nya beviset ofördröjligen återställas till den myndighet, som utfärdat detsamma.

Vad i första stycket stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande sådant deklara-tionsbevis, som sägs i kungörelsen den 26 juli 1927 (nr 338) med vissa bestämmelser angående skjutvapen och ammunition samt vapenkungörelsen den 22 juni 1934 (nr 315), dock med iakttagande att an-sökningen skall göras till länsstyrelsen i det län, där sökanden har sitt hem-vist.

Om förvärv av ammunition.

• 16 §.

1 mom. Vill någon genom köp, byte, gåva eller annat dylikt fång förvärva ammunition, vare skyldig att hos länsstyrelsen i det län, där han har sitt hemvist, söka tillstånd till förvärvet.

Tillstånd må beviljas allenast den som äger innehava sådant skjutvapen, för vilket ammunitionen är avsedd.

2 mom. Ammunition må ej överlåtas till annan än den som erhållit tillstånd att förvärva densamma.

3 mom. Vad i 1 och 2 mom. sägs äger ej tillämpning, där någon som är berättigad att innehava skjutvapen önskar förvärva hagelpatroner till vapnet eller hylsor för sådana patroner.

Utan hinder av vad i 1 och 2 mom. stadgas må deltagare i jakt för beagnande under jakten till annan deltagare däri överlåta ammunition till vapen, som denne äger innehava, så ock vid tillfällig upplåtelse av skjutvapen upplåtaren till låntagaren överlämna erforderlig ammunition till vapnet.

4 mom. Angående skyldighet för den som idkar handel med ammunition att söka tillstånd till förvärv av dylik vara stadgas i 22 §.

17 §.

Ansökan om tillstånd att förvärva ammunition skall innehålla uppgift om sökandens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist, överlåtarens fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist samt det eller de slag och den myckenhet därav ansökningen avser. Ansökningen skall vidare upptaga numret å deklarations- eller tillståndsbeviset rörande det skjutvapen, för vilket ammunitionen är avsedd, ävensom den myndighet, som utfärdat beviset.

Ansökningen ingives, i Stockholm till överståthållarämbetet och i övriga delar av riket till polismyndigheten i orten; dock må den som tillhör lappbefolkningen i stället ingiva ansökningen till lappfogden. Myndighet, som mottagit ansökningen, skall, där fråga ej är om Stockholm, insända densamma jämte eget yttrande till länsstyrelsen.

18 §.

Vad i 6 § 1 mom. första stycket första punkten och tredje stycket är stadgat skall äga motsvarande tillämpning beträffande ansökan om tillstånd att förvärva ammunition.

Där länsstyrelsen i särskilt fall ej annat förordnar, gäller tillståndet ett år från dagen för tillståndets meddelande.

19 §.

1 mom. Över meddelat tillstånd att förvärva ammunition skall bevis utfärdas. Beviset skall innehålla

1. numret å beviset och dagen för dess utfärdande;

2. sökandens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist samt överlåtarens fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist;

3. det eller de slag och den myckenhet därav tillståndet avser; samt

4. uppgift om den tid tillståndet gäller.

2 mom. Tillståndsbevis skall utfärdas i två exemplar, det ena försett med påskrift att det utgör duplett. Ammunition må ej av överlåtare utlämnas, med mindre dupletten av tillståndsbeviset senast vid utlämnandet tillställas honom.

I fall som i 16 § 3 mom. första stycket sägs må ammunitionen ej av överlåtaren utlämnas, med mindre det för förvärvaren utfärdade deklara-tions- eller tillståndsbeviset rörande vapnet senast vid utlämnandet företes.

20 §.

Där tillstånd att innehava skjutvapen återkallas eller förbud mot innehav av sådant vapen meddelas, må länsstyrelsen jämväl återkalla för vapen-innehavaren utfärdat tillstånd att förvärva ammunition till vapnet. Har återkallelse skett, åligger det vapeninnehavaren att efter anmaning avlämna tillståndsbeviset rörande ammunitionen.

Om handel med skjutvapen och ammunition.

21 §.

1 mom. Vill någon idka handel med skjutvapen, vare skyldig att söka tillstånd därtill hos länsstyrelsen i det län, där rörelsen skall utövas.

Tillstånd att idka handel med skjutvapen må ej meddelas annan än den som är berättigad att idka handel i allmänhet samt gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet. Meddelas tillstånd för bolag eller förening, skall för handelsrörelsen finnas en av länsstyrelsen godkänd föreståndare, som besitter nämnda egenskaper; och är denne ansvarig för rörelsens behöriga utövande.

Tillstånd må meddelas allenast för viss tid, högst fem år, och skall angiva det antal och slag skjutvapen, som må på en gång innehavas. I beslutet skall angivas den plats, där rörelsen får bedrivas.

2 mom. Har den som idkar handel med skjutvapen avlidit eller råkat i konkurs, åligger det dödsboet eller konkursboet, därest det vill fortsätta rörelsen, att ofördröjligen göra anmälan därom hos länsstyrelsen och tillika föreslå föreståndare för rörelsen. Godkännes denne av länsstyrelsen, må rörelsen på hans ansvar fortsättas under högst ett år från dödsfallet eller beslutet om egendomsavträde.

3 mom. När särskilda skäl därtill äro, må meddelat tillstånd återkallas.

4 mom. Angående tillstånd till handel med ammunition gäller vad därom är särskilt stadgat.

22 §.

1 mom. Vill den som idkar handel med skjutvapen för försäljning innehava dylika vapen eller förvärva ammunition därtill, vare skyldig att hos länsstyrelsen i det län, där rörelsen utövas, söka tillstånd därtill.

2 mom. För handelsändamål må skjutvapen eller ammunition ej överlätas och skjutvapen ej heller upplätas till den som idkar handel med dylik egendom, med mindre han erhållit tillstånd att innehava vapnet eller förvärva ammunitionen.

3 mom. Vad i 1 och 2 mom. sägs skall ej gälla beträffande förvärv eller överlåtelse av hagelpatroner eller hylsor för sådana patroner.

4 mom. Ansökan om tillstånd som avses i 1 mom. skall innehålla uppgift om sökandens och överlåtarens eller upplåtarens fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist samt det antal och slag skjutvapen eller, där fråga är om ammunition, det eller de slag och den myckenhet därav, varmed sökanden ämnar driva handel. Avser ansökningen skjutvapen, skall jämväl angivas det antal och slag skjutvapen sökanden innehar.

23 §.

1 mom. Över meddelat tillstånd att för försäljning innehava skjutvapen eller förvärva ammunition skall bevis utfärdas. Beviset skall innehålla

1. numret å beviset och dagen för dess utfärdande;
2. sökandens och överlåtarens eller upplåtarens fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist; samt

3. i fråga om skjutvapen vapnens antal och slag samt i fråga om ammunition det eller de slag och den myckenhet därav tillståndet avser.

2 mom. Tillståndsbevis skall utfärdas i två exemplar, det ena försett med påskrift att det utgör duplett. Skjutvapen eller ammunition må ej av överlåtare eller upplåtare utlämnas, med mindre dupletten av tillståndsbeviset senast vid utlämnandet tillställes honom.

24 §.

I fråga om skjutvapen och ammunition, som innehaves på grund av tillstånd enligt 23 §, skall vad i 9—12 §§, 13 § 2 mom. samt 14 och 20 §§ stadgas äga motsvarande tillämpning.

Bestämmelserna i 4 § 3 mom. första stycket och 16 § 3 mom. andra stycket skola i tillämpliga delar gälla, där vapenhandlare utlämnar skjutvapen på prov till spekulant. Rörande upplåtelsen av vapnet skall till låntagaren överlämnas intyg rörande upplåtelsen, upptagande låntagarens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist, vapnets beteckning och kaliber samt den eller de dagar och det ändamål upplåtelsen avser.

25 §.

Vapenhandlare är skyldig att över verkställda försäljningar av skjutvapen och ammunition föra anteckningar i särskild försäljningsbok eller i sådan försäljningsbok, varom stadgas i 65 § förordningen den 18 maj 1928 (nr 139) angående explosiva varor. Beträffande varje försäljning skola däri antecknas

1. dagen för försäljningen;
2. köparens fullständiga namn, titel eller yrke och hemvist;
3. i fråga om skjutvapen vapnens antal, beteckning, kaliber, fabrikat och tillverkningsnummer samt i fråga om ammunition det eller de slag och den myckenhet därav försäljningen avsåg; samt
4. den länsstyrelse, som utfärdat det av köparen åberopade tillståndsbeviset, jämte bevisets nummer och dagen för dess utfärdande.

Såsom bilagor skola vid boken fogas dupletter av tillståndsbevisen.

Särskild försäljningsbok skall jämte bilagor förvaras under en tid av minst tio år från den dag sista inskrivningen gjordes.

Vad i denna paragraf är stadgat äger ej tillämpning beträffande försäljning av hagelpatroner eller hylsor för sådana patroner.

26 §.

Det åligger polismyndigheten i orten att öva tillsyn därå, att olaglig försäljning av skjutvapen eller ammunition ej äger rum samt att egendomen förvaras på betryggande sätt. För sådant ändamål skall polismyndigheten bland annat minst en gång årligen låta granska vapenhandlares försäljningsbok samt, där anledning därtill förekommer, jämväl hans lager av skjutvapen och ammunition.

27 §.

Vapenhandlare är skyldig att hålla försäljningsbok tillgänglig för polisman samt lämna av denne begärda upplysningar om försäljningen, före-

fintligt lager av skjutvapen och ammunition ävensom rörande andra förhållanden, som äro av betydelse för fullgörande av den tillsyn som enligt 26 § åligger polismyndighet. Polisman må ej i vidare mån än som påkallas av tjänstutövningen yppa affärsförhållande, varom han sålunda erhållit kännedom.

Om införsel till riket av skjutvapen och ammunition.

28 §.

Vill någon till riket införa skjutvapen eller ammunition, vare skyldig att söka tillstånd därtill, där fråga är om den som idkar handel med skjutvapen eller ammunition hos länsstyrelsen i det län, där rörelsen utövas, och i annat fall hos länsstyrelsen i det län, där sökanden har sitt hemvist, eller, om han ej har hemvist här i riket, hos länsstyrelsen i det län, där förtullning av varan skall äga rum.

Utän hinder av vad nu stadgats må dock transitering av skjutvapen eller ammunition ske till ort inom riket.

Har tillstånd att införa skjutvapen meddelats någon, äge han ock innehava vapnet för det ändamål tillståndet avser. Därvid skola bestämmelserna i 8—15 §§ i tillämpliga delar gälla.

Ansvarsbestämmelser m. m.

29 §.

1 mom. Innehar någon skjutvapen utan att vara berättigad att innehava detsamma; eller

använder någon, med uppenbart missbruk av meddelat tillstånd, skjutvapen för annat ändamål än det som i tillståndsbeviset angives; eller

ändrar någon skjutvapen, där enligt 9 § tillstånd erfordras, utan att hava erhållit sådant; eller

underlåter innehavare av skjutvapen att, efter vad i 12 § sägs, avlämna vapnet eller ammunitionen; eller

förvärvar någon ammunition i strid mot vad i 16 eller 22 § sägs, straffes med dagsböter eller fängelse och have förverkat egendomen.

Har förseelsen skett av förbiseende eller äro omständigheterna eljest synnerligen mildrande, äge rätten pröva, huruvida egendomen skall vara förverkad.

Där skjutvapen förklaras förverkat, må jämväl för vapnet avsedd ammunition, som den dömde innehar, förklaras förverkad.

2 mom. Överlåter eller upplåter någon skjutvapen i strid mot vad i 4 § 2 mom. och 3 mom. första stycket eller 22 § 2 mom. sägs; eller

överlåter någon ammunition i strid mot vad i 16 § eller 22 § sägs, straffes med dagsböter eller fängelse.

3 mom. Utlämnar överlåtare eller upplåtare skjutvapen eller utlämnar överlåtare ammunition i strid mot bestämmelserna i 7 § 2 mom., 19 § 2 mom. och 23 § 2 mom., straffes med dagsböter.

Åsidosättes föreskriften i 4 § 3 mom. andra stycket eller 24 § andra stycket andra punkten; eller

medföres i fall som avses i 13 § 1 mom. ej föreskriven legitimationshandling; eller

fullgöres ej anmälningsskyldighet enligt 14 §,

vare straffet böter från och med tio till och med trehundra kronor.

Den, som blivit angiven för underlåtenhet att vid bärande av skjutvapen medföra föreskriven legitimationshandling, vare från ansvar fri, därest han

inom en vecka efter det angivelsen blev honom kunnig hos åklagaren eller den som åklagaren bestämmer visar, att han vid tiden för förseelsen ägde innehava vapnet, samt omständigheterna giva vid handen, att förseelsen haft sin grund i förbiseende.

4 mom. Idkar någon handel med skjutvapen utan att vara berättigad därtill; eller

åsidosätter den som erhållit tillstånd att idka handel med skjutvapen eller ammunition bestämmelserna i 3, 25 eller 27 §, straffes med dagsböter.

5 mom. Inför någon till riket skjutvapen eller ammunition utan att hava erhållit föreskrivet tillstånd därtill, straffes med dagsböter eller fängelse, och vare den olovligen införda egendomen förverkad.

Lika med olovlig införsel anses försök därtill.

Är införsel av skjutvapen eller ammunition belagd med straff enligt gällande bestämmelser om ansvar för olovlig varuinförsel, skola dessa lända till efterrättelse.

6 mom. Kan egendom som förklarats förverkad ej tillrättaskaffas, skall dess värde gäldas.

7 mom. Fälles någon till ansvar jämlikt denna paragraf eller har eljest högre rätt meddelat utslag i mål, vari underrätt ådömt sådant ansvar, åligger det domstolen att ofördröjligen om beslutet underrätta länsstyrelsen i det län, där den dömde har sitt hemvist, eller, där fråga är om vapenhandlare, länsstyrelsen i det län, där rörelsen utövas.

30 §.

Åtal för förseelse mot denna kungörelse anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare.

31 §.

Polisman eller tulltjänsteman, som anträffar egendom vilken skäligen kan antagas vara förverkad enligt 29 § 1 eller 5 mom., eller som påträffar skjutvapen eller ammunition, vars ägare icke är känd eller icke kan anträffas, skall taga egendomen i beslag. Äger beslagaren själv anställa åtal, åligger det honom att, där han finner beslaget böra bestå, så snart ske kan väcka talan angående ansvar för brottet eller, då ägaren icke är känd eller icke kan anträffas, göra sådan anmälan som i 32 § sägs. Äger beslagaren icke själv anställa åtal, skall han ofördröjligen göra anmälan om beslaget hos allmänna åklagaren, vilken har att pröva huruvida beslaget skall bestå och, därest beslaget finnes icke böra hävas, vidare förfara på sätt nyss sagts.

Anställes, i fall då ägaren kan anträffas, ej åtal inom en månad från beslaget, vare detsamma förfallet.

Med polisman likställes i denna paragraf med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning, personal vid domänverket, lappfogde och lapptillsyningsman.

32 §.

Är ägare av beslagtagna egendom icke känd eller kan han icke anträffas, skall åklagaren inom en månad från beslaget göra anmälan därom hos länsstyrelsen. Finner länsstyrelsen beslaget icke böra hävas, skall länsstyrelsen meddela förordnande att beslaget skall tillsvidare bestå samt låta i den eller de tidningar i orten, i vilka allmänna meddelanden kungöras, införa förordnandet jämte anmaning till ägaren att inom ett år efter det förordnandet och anmaningen senast kungjorts med angivande av bostads- och vistelseort

skriftligen anmäla missnöje med beslaget, vid påföljd att eljest beslaget står fast och egendomen är förverkad.

Anmäles missnöje och finner vederbörande åklagare ej skäl till åtal, skall beslaget gå åter.

33 §.

Egendom, som tagits i beslag, skall förvaras på betryggande sätt.

Är den, från vilken beslaget sker, därvid ej närvarande, skall han utan dröjsmål underrättas om åtgärden och huru med den beslagtagna egendomen förfarits.

Över beslag skall föras protokoll, vari vad därvid förekommit anges samt den beslagtagna egendomen noga beskrives.

Har egendom förklarats förverkad genom laga kraft ägande utslag eller är egendomen förverkad enligt 32 §, skall därmed förfaras på sätt därom är särskilt föreskrivet.

34 §.

Böter, som ådömas enligt denna kungörelse, samt egendom, som är förverkad, ävensom belopp, som utgives i stället för dylik egendom, tillfalla kronan.

Skall egendom vara förverkad såväl jämlikt denna kungörelse som jämlikt annan författning, skall beträffande förverkandet vad i sådan författning är stadgat äga tillämpning.

Särskilda bestämmelser.

35 §.

1 mom. Hos länsstyrelserna och polismyndigheterna skola föras register (*vapenregister*) för anteckning av uppgifter rörande ärenden, som avses i denna kungörelse, i enlighet med de föreskrifter chefen för socialdepartementet utfärdar.

2 mom. Länsstyrelse har att inom en månad efter varje halvårs utgång till socialdepartementet insända uppgift om antalet under halvåret inkomna ansökningar angående tillstånd att innehava skjutvapen, om antal och slag av de vapen, som avses med ansökningarna, samt om antalet bifallna och avslagna ansökningar.

36 §.

Över länsstyrelsens beslut i ärende enligt 10, 12, 20, 21 eller 22 § må klagan föras hos Konungen genom besvär, som skola hava inkommit till socialdepartementet sist å trettionde dagen från den dag klaganden erhöi del av beslutet. Länsstyrelsens beslut skall lända till efterrättelse utan hinder av förd klagan, där ej annorlunda förordnas.

Över länsstyrelsens beslut i annat ärende, som avses i denna kungörelse, må klagan ej föras.

37 §.

1 mom. Denna kungörelse äger ej tillämpning å kronan, ej heller å statspolisintendenten, landsfogde och polischef samt dem överordnade myndigheter.

2 mom. Bestämmelserna i 4 § äga ej tillämpning å överlåtelse eller upplåtelse av tjänstevapen eller övningsvapen för tjänsten från kronan eller myndighet som i 1 mom. sägs till statens befattningshavare eller person tillhörande försvars- eller polisväsendet, och ej heller å överlåtelse eller upp-

låtelse av skjutvapen från kronan till sammanslutning, beträffande vilken Kungl. Maj:t därom förordnat, eller till den som för kronans räkning tillverkar krigsmateriel. I fall som nu nämnts äger vederbörande vapeninnehavare jämväl utan tillstånd, varom i 16 § stadgas, från kronan eller myndighet som i 1 mom. sägs förvärva erforderlig ammunition till vapnet.

3 mom. Föreskrifterna i 9 och 10 §§ samt 12—14 §§ gälla ej innehavare av vapen och ammunition som i 2 mom. avses.

4 mom. Stadgandena i 6 och 18 §§, att tillstånd till innehav av skjutvapen och förvärv av ammunition må meddelas allenast enskild person, äga ej tillämpning å skytteförbund och skytteföreningar tillhörande det frivilliga statskontrollerade skytteväsendet, svenska pistolskytteförbundet, svenska sportskytteförbundet och svenska jägareförbundet samt till dessa förbund anslutna lokalföreningar, och må sammanslutning som nu nämnts förvärva ammunition jämväl för det fall att sammanslutningen ej själv äger innehava de vapen, för vilka ammunitionen är avsedd. Bestämmelserna i 16 § om förvärv och överlåtelse av ammunition skola ej gälla i den mån sammanslutningen för övnings-, utbildnings- eller tävlingsändamål överläter ammunition till sina medlemmar eller till medlem tillhörande annan sammanslutning som här sägs.

Sammanslutning som i första stycket avses må för övnings-, utbildnings- eller tävlingsändamål för den tid och på de villkor i övrigt sammanslutningen bestämmer till medlem utlåna skjutvapen, som av sammanslutningen innehaves. Beträffande sådan utlåning skall till låntagaren överlämnas intyg, innehållande uppgift om att vapnet blivit till honom såsom medlem av sammanslutningen utlånat, vapnets beteckning, kaliber och tillverkningsnummer, låntagarens fullständiga namn, födelsetid, titel eller yrke och hemvist samt den tid och det ändamål utlåningen avser.

Vad i detta moment stadgats skall jämväl äga tillämpning å centralförbundet för befälsutbildning, frivilliga automobilkåren, sjövärnsskåren, frivilliga motorcykelkåren, svenska röda korset, svenska blå stjärnan och riksförbundet Sveriges lottakärer, så ock å annan sammanslutning, beträffande vilken Kungl. Maj:t därom förordnat.

38 §.

Det ankommer å chefen för socialdepartementet att utfärda närmare föreskrifter angående tillämpningen av bestämmelserna i denna kungörelse.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1947, från och med vilken dag vapenkungörelsen den 22 juni 1934 (nr 315) skall upphöra att gälla.

Innehar någon den 1 januari 1947 skjutvapen utan att vare sig på grund av kungörelsen den 26 juli 1927 (nr 338) eller enligt kungörelsen den 22 juni 1934 (nr 315) hava deklarerat vapnet eller erhållit föreskrivet tillstånd till förvärv, innehav eller införsel därav, vare skyldig att senast den 1 februari 1947 söka tillstånd att inneha vapnet efter vad i nya kungörelsen stadgas. Har sådan ansökan gjorts senast sistnämnda dag, vare han fri från ansvar för det han innehaft vapnet utan att hava varit därtill berättigad. Vad sist sagts skall dock ej gälla, där åtal anställts före den 1 januari 1947.

Innehållsförteckning

	Sid.
Propositionen	1
Kungl. Maj:ts förslag till vapenförordning	2
Utdrag av statsrådsprotokollet för den 4 mars 1949	33
<i>Inledning</i>	33
I. <i>Grunderna för en reviderad vapenförfattning</i>	34
Gällande bestämmelser	34
Huvuddragen av vapenutredningens förslag och remissinstansernas allmänna inställning till förslaget	37
Explosivvarusakkunnigas förslag om ändrade bestämmelser rörande ammunition och yttrandena däröver	41
Departementschefen	42
II. <i>Särskilda frågor</i>	45
Frågan om ny vapeninventering och andra kontrollåtgärder	45
Tillfällig utlåning av vapen	51
Förvärv av ammunition	57
Förvaringen av vapen och ammunition	70
Nedbringande av kostnaderna för inlösen av vapen	78
Klagorätten	82
III. <i>Specialmotivering till departementsförslaget</i>	86
IV. <i>Departementschefens hemställan</i>	110
<i>Bilaga A. Vapenutredningens förslag till vapenkungörelse</i>	111